Št. 27 (1873) Leto XXXVI
NOVO MESTO petek, 5. julija 1985
Cena: 50 din
13. februarja 1975 je bil list odlikovan z redom ZASLUGE ZA NAROD S SREBRNIMI ŽARKI

DOLENJSKI LIST

YU ISSN 0416-2242

V Novem mestu reden študij strojništva

Nanj se nanaša tudi v ponedeljek podpisani sporazum s strojno fakulteto

NOVO MESTO — V ponedeljek, 1. julija, so predstavniki ljubljanske strojne fakultete in dolenjskih delovnih organizacij v Novem mestu podpisali samoupravni sporazum o izvajanju višješolskega študija v Novem mestu. S tem dokumentom so uredili vse odnose v zvezi z že delujočim dislociranim oddelkom omenjene fakultete, določili način zbiranja sredstev in omogočili, da bo poslej v Novem mestu tudi redni študij strojništva.

Študij strojništva ob delu so tu organizirali že pred desetimi leti, tako da je ob vpisu na vsaki dve leti do zdaj diplomiralo okoli 70 strojnikov. Seveda je moč v Novem mestu končati le prvostopenjski študij, ki bo poslej trajal namesto štirih kar pet semestrov, medtem ko je na drugo stopnjo treba iti v Ljubljano. Trenutno ima novomeški oddelek strojne fakultete vpisanih okoli 180 študentov ki študirajo redno ali ob delu.

POTRESNI SUNKI NA KRŠKEM POLJU

LJUBLJANA — Seizmološki zavod Slovenije je 30. junija ob 16. uri in 45 minut zabeležil srednje močan potres iz epicentralne oddaljenosti 85 kilometrov jugovzhodno od observatorija na Golovcu. Epicenter potresa je nastal na seizmogenem bloku Krškega polja. Potres so občutili prebivalci Brežic, Brestanice, Krškega. Dosegel je jakost med 5. in 6. stopnjo po MSK lestvici. Gmotne škode ni.

PRAZNOVANJE DNEVA RUDARJEV

KANIŽARICA — V sredo, 3. julija, je bila v Kanižarici proslava ob dnevu rudarjev, na kateri so podelili priznanja zaslužnim delavcem, članom reševalne čete pa plakete. V okviru praznika je bilo tudi tekmovanje v kegljanju. V kulturnem programu so na proslavi nastopili rudarji, godba na pihala iz Črnomlja in dijaki srednje šole Edvarda Kardelja iz Črnomlja.

Nerazvitost pomaga k razvoju

V skupnosti spominskega območja Žumberak—Gorjanci želijo, da bi dobilo območje status nerazvitosti — Obsodili kulturno društvo »Žumberak«

SEMIČ — Na seji skupščine spominskega območja Žumberak — Gorjanci, ki je bila pretekli teden v Semiču, so se kot rdeča nit vlekla predvsem štiri vprašanja: določitev statusa manj razvitega območja, nadaljnja usoda srečanja borcev in mladine na Pogani jami, pismo in delo kulturnoprosvetnega društva »Žumberak« ter izdelava prostorskega plana, vodiča, turistične karte območja in priprava znanstvenega srečanja o pomenu področja Žumberka in Gorjancev v NOB.

V skupnosti se zavedajo, da le osem občin, zajetih v spominsko območje, ne bo kos ponovni oživitvi Žumberka in Gorjancev, zato so poslali pisma tudi hrvaškemu saboru in slovenski skupščini s prošnjo, da bi dobilo območje status manj razvitega območja. Majda Poljanšek, predsednica zbora občin slovenske skupščine, je pojasnila, da se slovenski in hrvaški zakon o razvoju manj razvitih območij ponekod razlikujeta, da pa prav sedaj spreminjamo slovenski zakon, ki teži za tem, da po letu 1990 v naši republiki ne bi imeli več manj razvitih občin. Ker ne bo več izjem, ki jih pozna sedanji zakon, je po njenih besedah pobudo, da bi celotno območje imenovali kot nerazvito, nemogoče uresničiti. Venda pa so delegati skupnosti vztrajali, da Žumberak — Gorjanci dobi poseben status, saj bodo le s tem lahko zagotavljali hitrejši razvoj.

● Na seji skupščine spominskega območja Žumberak— Gorjanci so izvolili novo vodstvo, ki bo skupnost vodilo naslednje leto. Predsednik predsedstva je postal Stjepan Bakim (predsednik skupščine občine Ozalj), podpredsednik Mirko Kambič (predsednik brežiške občinske skupščine), predsednik izvršnega odbora Milan Vajda (predsednik izvršnega sveta Metlika), podpredsednik tega odbora pa Vlado Pintar (predsednik IS Jastrebarsko). Tajnik skupnosti bo še nadalje Milan Gajski.

Kot je poudaril predstavnik ZZB NOV iz Brežic, je na srečanju na Pogani jami iz leta v leto manj ljudi. »Letos je srečanje izpadlo kot slabo organiziran sejem, s slabim programom in brez vsake vsebine. Z upadanjem kvalitete bolj škodimo kot koristimo, zato predlagam, da bi bilo vsakoletno srečanje borcev in mladine na bolj urbaniziranih krajih,« je menil brežiški delegat. Predlagali so celo, naj bi bilo srečanje le vsako peto leto, vendar je na koncu obveljal predlog, naj bi bilo srečanje predvsem bolj vsebinsko in organizirano, a ne le v Pogani jami, ampak tudi na krajih drugih pomembnih dogodkov iz NOB.

Čeprav so prisotni menili, da posvečajo preveliko pozornost pismu, ki ga je kulturno prosvetno društvo »Žumberak« poslalo občinam, članicam skupnosti spominskega območja pa so vsi razpravljalci ostro obsodili ravnanje nekaterih posameznikov,

(Nadaljevanje na 2. strani)

NA BALETNI DOMAČIJI — Del jugoslovanskega baletnega bienala je minulo soboto potekal tudi v Novem mestu, na Mlakarjevi baletni domačiji, kjer so jugoslovanski baletni ansambli imeli svoj 4. simpozij. (Več na kulturni strani.) Na sliki: udeleženci simpozija in gostitelja: baletna umetnika Pia in Pino Mlakar. (Foto: M. Markelj)

BERITE DANES!

na 2. strani:
● Opravičila za tako ravnanje ni
na 3. strani:
● Izlili le razkuženo gnojnico
na 4. strani:
● »Do 1. julija bo vse odločeno«
na 5. strani:
● So delegati res brez moči?
na 6. strani:
● Odprava delovnih sobot?
na 9. strani:
● Skrivnost zapuščenih mestec
na 16. strani:
● Toča je klestila po Semiču

Pomerilo se je več kot 300 kovinarjev

TITOVO VELENJE — Pretekli teden je bilo v Titovem Velenju 9. delovno srečanje kovinarjev Slovenije, na katerem je za memorial Franca Leskoška — Luke tekmovalo 312 tekmovalcev.

Z Dolenjsega se je republiškega tekmovanja udeležilo 23 kovinarjev, od tega kar 18 iz črnomaljske občine. Najbolje se je odrezal Igor Šimec iz semiške Iskre, ki je med TV mehaniki zasedel 2. mesto. Ostali pa so se uvrstili takole: strugarji: 10. Miloš Dragoš (Belt); kovinorezkalci: 16. Anton Ogulin (Iskra Semič); orodjarji: 11. Vlado Maglič (Belt); livarji: 6. Božidar Čemaž (Belt); ključavničarji: 12. Dušan Gajič; varilci, plamensko: 16. Anton Malnarič (Iskra Semič); varilci REO: 20. Anton Flek (SCT Kovinar Črnomelj); varilci MAG: 8. Predrag Đorđević (IMV Novo mesto); varilci TIG: 9. Anton Jakša (Iskra Semič); avtomehaniki diesel: 13. Marjan Matotek (Integral Črnomelj); avtomehaniki otto: 7. Franc Vrbanc (Unior Stari trg).

● Napovedi z regijskega tekmovanja kovinarjev v Dobovi in Jesenicah na Dolenjskem so se uresničile. Obvladanje teoretičnega znanja in bogate praktične izkušnje so prinesle posavskim tekmovalcem na republiškem preverjanju znanja kovinarjev v Titovem Velenju kar štiri prva mesta. Med kovinostrugarji je zmagal Karel Gabrič iz Metalne na Senovem, med ključavničarji Rado Klenovšek iz Tovarne papirja Djuro Salj v Krškem. Pri varjenju po postopku REO je osvojil prvo mesto Ivan Zabasu iz Kovinarske Krško, pri varjenju MAG pa se je prebil na zmagovalno stopnico Franc Pleterski iz SOP Krško.

Novoteks: jubilej zavezuje

Ob 15-letnici podelitev priznanj in plaket

NOVO MESTO — Ob 15-letnici dela Novoteksove Konfekcije, ki je tovarni dala nov zagon, so 28. junija priredili slovesnost s podelitvijo priznanj.

»Pred natanko 15 leti je zaradi podobnega položaja, kot je danes v Jugoslaviji, ko je primanjkovalo deviz, prišlo v Novoteksu do pomembne in povsem pravilne poslovne odločitve: poleg metrskega blaga bomo začeli izdelovati hlače iz lastnih materialov. Na tovarniškem dvorišču pa je kmalu zrasla nova proizvodna dvorana, ki je dala delo več kot 400 mladim Novomeščanom in okoličanom.« Tako se je med drugim prehojene poti spomnil slavnostni govornik glavni direktor Slavko Pavlin. Mnogi prisotni so se tistih dni še spominjali.

● Na slovesnosti so podelili priznanja z nagradami po 10.000 dinarjev 21 zaposlenim v Konfekciji, ki so tu od vsega začetka, za izredno uspešno samoupravno in poslovno delo pa so podelili priznanja še 10 članom delovne organizacije. Najvišje Novoteksovo priznanje, plaketo, pa sta prejela Andrej Petrič in Marija Lukšič, ki ju štejejo za pionirja v konfekcijskem obratu, poleg njiju pa tudi Mijo Kupres, direktor TOZD, ki ima največ zaslug, da se je v Novoteksu gasilstvo postavilo na noge.

Prvo leto so v Novoteksu naredili 45.000 hlač, v vsakih 15 letih doslej pa 5 milijonov hlač in čez 15 milijonov raznih konfekcijskih izdelkov. Od celotne količine konfekcijskih izdelkov so jih 9 milijonov prodali na tujih tržiščih, predvsem na zahtevnem zapadnonemškem tržišču, veliko pa delajo tudi za Libijo in Alžir.

R. B.

Kam so šli nevarni odpadki?

Študija o deponiji za posebne odpadke širše Dolenjske pripravljena

NOVO MESTO — Na zahtevo štirih dolenjskih in treh posavskih izvršnih svetov, ki so dali sredstva, je novomeška Komunala poverila ljubljanskemu Smeltu študijo o možnem odlaganju posebnih odpadkov. Po več letih razpravljanja o tej pereči zadevi je bil nato v 120 dneh narejen prvi resni korak z izdelavo študije. Slediti bi morala nagla akcija.

Pri Medobčinski gospodarski zbornici za Dolenjsko je poseben odbor dobro opravil svoje delo. Ugotovljeno je, da je v občinah Novo mesto, Trebnje, Črnomelj, Krško, Brežice in Metlika 17 delovnih organizacij, ki imajo po anketi skupno 558 ton posebnih odpadkov na leto. Ni pa verjeti Sevničanom, ki so odgovorili, da takih odpadkov nimajo, imajo pa tovarne, ki v tehnološkem procesu uporabljajo: barve in lake ter druge kemikalije.

Študija ugotavlja, da večina odpadkov nima značaja nevarnih. Precejšen del bi jih lahko vozili na komunalna odlagališča, okrog 110 ton odpadkov bi bilo primernih za sežiganje, nekaj za predelavo, za ostale pa bi morali zgraditi deponijo po vseh predpisih in kajpada zanjo poiskati najbolj primerno lokacijo. Zdaj namreč odpadki iz kategorije »posebni« ležijo po tovarniških dvoriščih ali pa izginjajo v neznano, družba pa je zainteresirana, da jih spravlja tako varno, da ne bi mogli nikomur škodovati.

Lastna sežigalnica samo za 110 ton odpadkov na leto v dveh regijah ne bi prišla v poštev, ker bi bila investicija predraga, lahko pa bi vse te količine sežgali v nekaj dneh. Možno je dolenjske in posavske odpadke voziti v kranjsko uradno sežigalnico, ki bo septembra spet začela obratovati in ima še proste zmogljivosti.

Študijo bodo poslali v oceno in odobritev izvršnim svetom prizadetih občin, nato pa je po mnenju odbora potrebna takojšnja akcija za gradnjo deponije. Sklicali bodo najprej predstavnike delovnih organizacij, ki so že na spisku onesnaževalcev, ki bodo morali nositi tudi glavno breme nadaljnjih stroškov.

● Ponovno pa bodo po delovnih organizacijah preverjali količine odpadnih snovi, ker so se razmere ponekod že spremenile (primer IMV), pojavila pa se bodo zagotovo še nova imena lastnikov odpadnih snovi, ki bi jih morali varno in pod nadzorom uničiti. Ob tej priložnosti pa jih bodo pobarali še za odgovor, kam so tovrstne odpadke dajali v zadnjih desetih letih. Prve ocene kažejo, da se edinole v novomeški Krki lahko izkažejo z dokumenti, da so nekaj takih snovi vozili sežigat v Ljubljano.

K hitri akciji za izgradnjo deponije, za katero bo potrebno zbrati okrog 55 milijonov dinarjev, bi morale spodbuditi slabe izkušnje iz Bele krajine. V tej ceni pa bo vključena tudi »cena« za nazaj, ko investitorjev nihče v družbi ni vprašal za način in kraj shranjevanja odpadkov.

RIA BAČER

VEČ KOT 1000 IZDELKOV — V črnomaljski osnovni šoli v Župančičevi ulici so pretekli teden ob zaključku šolskega leta v sodelovanju z občinsko Zvezo prijateljev mladine pripravili zanimivo in bogato razstavo izdelkov učencev šestih osnovnih šol iz občine. Na ogled je bilo več kot tisoč eksponatov, učenci pa so razstavili izdelke, ki so jih naredili pri likovnem in tehničnem pouku ter ročnih delih, predstavili so se filatelisti, jamarji, klub OZN, foto krožek, kulturna dejavnost, SLO in DS. Pripravili so tudi razstavo »Tito in pionirji«. (Foto: M. Bezek)

Pionirjev posel desetletja

Ljubljanski SMELT in Novomeški PIONIR podpisala pogodbo o sodelovanju za 21 milijonov dolarjev

NOVO MESTO — 26. junija so imeli pri novomeškem SGP Pionir majhno slovesnost ob podpisu pomembne poslovne pogodbe z ljubljanskim Smeltom, po kateri je Pionir prevzel v deželah tretjega sveta gradbena dela, ki jih bo v dveh letih dokončal.

»Gre že za četrti skupni posel med tema dvema delovnim organizacijama, tokrat pa gre za izredno pomembna in zahtevna dela na tujih tržiščih, niti najmanj pa ni Pionir slučajno prišel zraven.« To so besede generalnega direktorja Smelta Jožeta Žagarja ob podpisu pogodbe. Ker se je Pionir pri dosedanjih poslih v tujini in pri sodelovanju s Smeltom izkazal kot kvaliteten in resen izvajalec del, je Smelt njemu poveril tudi posle v novi pogodbi, ki jo gradbeniki ocenjujejo v sedanjih težkih razmerah za posel desetletja.

Slavko Guštin, generalni direktor Pionirja, pa je povedal: »Pri tej pogodbi prevzema odgovornost novomeški gradbeni tozd, poudarjam pa, da gre tokrat za veliko ugodnejše ponudbe za dela na tujem, kot smo jih imeli doslej. Predvsem zato, ker gredo vsi posli preko Smeltovega inženiringa, in ne preko tujih firm, sploh pa nam ni potrebno prevzemati nobenih licitacij. Pionir bo opravil le gradbena dela, finančne posle pa bomo urejali s Smeltom.

Tokrat nam ni bilo težko zagotoviti ljudi za delo na tujih, večinoma afriških gradbiščih kot prejšnja leta. Imamo že ekipo 200 ljudi. Ker je bilo veliko interesentov, smo lahko izbrali najboljše. Kljub zahtevnemu delu, naporu in zaradi vremenskih razmer težkih delovnih pogojev je zanimanje za delo v tujini veliko, saj je zaslužek v primeri s tukajšnjim nekajkrat večji.«

R. BAČER

SKRBI ŠE NI KONEC — Marsikdo, ki si je v sredo dopoldan ogledal sprevod množice maturantov šol usmerjenega izobraževanja po novomeškem Glavnem trgu, se je lahko zamislil o usodi teh novih mladih moči. Pesem in veseli obrazi so tudi mladim le za trenutek pregnale misli o negotovi zaposlitvi ali nadaljevanju študija na fakulteti. Mnogi med njimi prav v tem času že opravljajo sprejemne izpite. Ker je tudi vpis na visoke šole omejen, so skrbi o nadaljevanju študija toliko večje. (Foto: J. Pavlin)

VREME

Do konca tedna bo prevladovalo lepo in toplo vreme s popoldanskimi plohami.

PRIZNANJA ZVEZNE KONFERENCE SZDLJ

LJUBLJANA — V četrtek pretekli teden je predsednik republiške konference SZDL Franc Šetinc na priložnostni slovesnosti podelil priznanja zvezne konference SZDL Jugoslavije v okviru tekmovanja »Program akcij krajevne skupnosti 1981 - 1985«. Med drugimi so v Sloveniji prejeli priznanja za leto 1984 krajevne skupnosti Griblje (občina Črnomelj), Rudnik—Šalka vas (Kočevje), Suhor (Metlika) ter Rezi Pirc iz Krškega.

PRIZNANJA OB DNEVU SAMOUPRAVLJALCEV

ČRNOMELJ — Ob 27. juniju — dnevu samoupravljalcev sta črnomaljski klub samoupravljalcev in občinski sindikalni svet pretekli teden pripravila svečano sejo, na kateri so podelili posameznikom listino s plaketo »Josip Broz Tito — 35 let samoupravljanja«. To občinsko priznanje so za osebni prispevek pri razvoju samoupravnih odnosov prejeli Franc Janeš (tozd GG Črnomelj), Anton Troha (OŠ Vinica), Janez Kunič (Kolinska tozd Belsad), Stevo Puljak (Belt-tozd Mehanska obdelava) in Peter Golobič (Iskra Semič).

Stvarnost štirih sten

V domala vseh slovenskih občinah se bodo stanarine ta mesec podražile že drugič letos. Najprej so se povečale za 38 odstotkov, s sedanjo povprečno 35-odstotno podražitvijo pa naj bi po vsej republiki dosegli 45 odstotkov tako imenovane ekonomske stanarine, ki ji v teh računalniških časih pravijo tudi programirana. Redno plačevanje (in v Sloveniji velika večina stanovanje še plačuje redno) po novem skoraj polovice ekonomske stanarine naj bi zagotovilo vsaj enostavno reprodukcijo družbenega stanovanjskega sklada.

Tako se torej v času zelo hude gospodarske krize, ob popolnoma nesvetovnih plačah počasi bližamo trdi realnosti tudi na področju stanarin. Za golo stanarino dvosobnega stanovanja bo treba po novem odšteti že 12 odstotkov povprečne slovenske plače. To niti ne bi bilo veliko, če ne bi vedeli, da hodita skupaj s stanarino tudi elektrika in ogrevanje. Šele plačevanje vsega trojega naredi iz štirih sten temeljno udobje doma. Za to udobje pa je treba odšteti že tretjino slovenske plače. Kot da smo popolnoma pozabili, da je treba dati kaj tudi v želodec in nase. Da človek ne more povsod peš in da se tovarišice v prvem razredu spet srečujejo z nadobudneži, ki jim je težko razložiti, kaj je morje. Še nikoli ga namreč niso videli.

M. BAUER

Opravičila za tako ravnanje ni

Bralci zahtevajo pojasnilo, kaj se zdaj dogaja v novomeški Novotehni

11. oktobra lani je predvsem novomeške duhove razburil prispevek v našem listu »Opravičila za tako ravnanje ni«, v katerem je predsednik skupščine novomeške stanovanjske skupnosti Bojan Fink razkril nepravilnosti v Novotehni, predvsem okrog 1 stanovanja(v bloku Nad mlini 22), in nepripravljenost (nemoč?) družbenopolitičnih organizacij za ukrepanje. Ker je bil v nesprejemljivo ravnanje vpleten direktor Jože Unetič s člani svoje družine, so ljudje očitno zelo nestrpno čakali, kaj se bo zgodilo. Pričakovali so konkretno ukrepanje, misleč, da po tem Jože Unetič ne izpolnjuje več pogojev za opravljanje najodgovornejše funkcije v Novotehni. To nam dokazuje tudi pismo, ki so ga pred kratkim naslovili na naš list. In kaj se je dogajalo okrog »primera Unetič?«

Novomeška stanovanjska skupnost je bila lani sredi leta obveščena, da v stanovanju v bloku Nad mlini 22 že od septembra 1983 ne živi dotedanja stanovalka Marjeta Škabar, rojena Unetič. Pozvali so jo, naj preda stanovanje, hkrati pa Novotehno (tam je Škaberjeva tudi zaposlena) opozorili na nezakonito zadrževanje stanovanja. Primopredaja stanovanja, dogovorjena za 11. junij, ni uspela, saj je bilo stanovanje zasedeno. Ker stanovanjska skupnost do konca julija ni prejela nobenega obvestila od Škabarjeve ali iz Novotehne, je zadevo dobil v roke družbeni pravobranilec samoupravljanja, z njo pa so bile seznanjene tudi družbenopolitične organizacije občine in Novotehne. Pravobranilec je ugotovil, da Novotehna ni imela samoupravno urejenega področja dodeljevanja družbenih stanovanj in posojil (to so uredili šele v tem letu po pobudi pravobranilca, tako da je bilo razpolaganje s temi sredstvi nezakonito. V takšnih razmerah je delavski svet Novotehne leta 1970 sklenil omenjeno stanovanje prodati Jožetu Uneču, vendar do tega zaradi spremembe zakonodaje ni prišlo. Leta 1972 so ga dodelili Marjeti Unetič. Stanovanjska pogodba pa ni bila sklenjena. Septembra 1983 se je Marjeta Škabar iz stanovanja izselila v lastno hišo, delavski svet pa stanovanja ni dodelil drugemu upravičencu. Ko je 21. oktobra 1983 obravnaval dve prošnji za dodelitev stanovanja, je ugotovil, da v delovni organizaciji ni prostih stanovanj. S tem je bil storjen prekršek, po zakonu »vreden« do 100.000 din. Stanovanje je bilo potem le prevzeto 24. avgusta lani.

To sploh ni vse. Jože Unetič je v letih 1977, 78, 79 dobil posojilo (skupaj 100.000 din) za dograditev stanovanjske hiše na Trški gori. Vanjo pa se ni preselil in še vedno uporablja trisobno družbeno (kadrovsko) stanovanje. Družbeni pravobranilec samoupravljanja je ugotovil, da so bili izpolnjeni pogoji za odpoved stanovanjskega razmerja, Jožetu Uneču pa je bila dana možnost, da se izseli ali takoj vrne še preostalo posojilo (nekaj nad 40.000 din). Storil je slednje. Ko je občinski izvršni svet imel to črno na belem, je komite za urbanizem Jožeta Uneča pozval, naj spremeni namembnost svoje hiše na Trški gori v vikend, na kar je le-ta januarja letos poslal precej obširno pismo, v katerem zatrjuje, da stavba na Trški gori še nikoli ni bila stanovanjska hiša, ampak zidanica, kar tam vsi vedo.

»Priznam, da po tem nismo ukrepali naprej, čeprav zadeve nismo hoteli povsem zanemariti,« pravi predsednik izvršnega sveta Jože Suhadolnik. »Osnovni razlog, da smo čakali, je v tem, da nismo hoteli preganjati človeka pred upokojitvijo. Jože Unetič ima namreč preko 40 let delovne dobe in več kot 60 let in bi moral v pokoj. Ravno ob njegovem primeru je bilo v občini dogovorjeno (tako je sklenil tudi občinski komite ZK, ko je obravnaval zadevo takoj po objavi Finkovega pisma v Dolenjskem listu — op.p.), da morajo v pokoj brez izjeme vsi, ki izpolnjujejo pogoje. Drugi razlog je bila predvidena reorganizacija trgovine v občini, čeprav takrat, ko je prišla na dan pobuda pravobranilca, o reorganizaciji še ni bilo govora. Res je, da se je Jože Unetič dejansko okoristil s stanovanjskimi sredstvi za urejanje svoje zidanice, kar je nezakonito, kaznivo in vsega obsojanja vredno. Poslovodni organ je prvi dolžan skrbeti za zakonitost. In smatram, da ni primerno in moralno, da ima v sorazmerno majhnem kolektivu zaposlene vse svoje otroke in zeta in še posebno, da je zet predsednik delavskega sveta.« Tako Jože Suhadolnik.

O primernosti Janeza Škabarja, Unetičevega zeta, za funkcijo predsednika delavskega sveta zaradi sorodstvenih vezi z direktorjem naj bi na pobudo družbenega pravobranilca samoupravljanja iz avgusta 1984 razpravljal delavski svet skupaj s sindikatom, s samoupravno delavsko kontrolo pa tudi o odgovornosti za vse nezakonitosti pri ravnanju s stanovanjskimi sredstvi. Dejstvo je, da je izvršni odbor OO sindikata Novotehne dal vso podporo Janezu Škabarju ne glede na sorodstvene vezi, prav tako samoupravna delavska kontrola. Ugotavljanje odgovornosti pa se je očitno končalo s tem, da so »eno osebo ali nekaj ljudi« v Novotehni obtožili zahrbtne igre (seveda vse brez imen), dajanja raznih podatkov družbenopolitičnim forumom v Novem mestu, s čimer da so škodili tudi poslovanju Novotehne (!), ter napihovanja videza, da so v Novotehni kršeni samoupravni odnosi, da pa seveda ni tako. Je bilo kaj drugega v splošno znani »familiarni« organiziranosti te delovne organizacije, kjer več ali manj vsi iz takšnih ali drugačnih razlogov kimajo najvišji glavi, sploh pričakovati? Za povrh je občinski komite ZK lani ocenil (sedaj jim je jasno, da so se ušteli), da bo osnovna organizacija ZK v Novotehni dovolj močna, da bo to uredila brez zunanje, višje pomoči. Dali so le nekaj usmeritev za delo in pravilno speljavo kadrovskih postopkov za direktorja, ko mu poteče mandat (to se dogaja sedaj). Čeprav so vseskozi spremljali dogajanje, ni šlo, kot so pričakovali. OO ZK Jožetu Uneču še opomina ni dala za takšno ravnanje.

Kaže, da se je zadovoljila z njegovo izjavo, da ne bo več kandidiral za direktorja(!) in »pozabila« na stare napake.

Po vsem tem Jožeta Uneča nič ne ovira, da ne bi »vrtel kuhalnice« pri izbiranju svojega naslednika, pri čemer ne izbira sredstev. Skoraj javna skrivnost, je, da so bili pri njem »na obisku« vsi člani komisije. Kako verjeti, da bo v takem položaju in razmerju sil v Novotehni (in občini) novi direktor izbran demokratično in zares pravilno, brez škodljivih vplivov, pritiskov in podobnega?

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Vsem zagotoviti onesnaženost z bifenili?

Na republiški krvodajalski akciji dali kri tudi prebivalci ob Krupi

ČRNOMELJ — V Črnomlju je bila sredi junija redna republiška krvodajalska akcija, ki so se je udeležili tudi krajani ob Krupi — nekateri med njimi so tudi delavci Iskre. Nekaj med njimi jih je bilo na podlagi slučajnega vzorca prebivalstva pozimi ali spomladi na zdravstvenih pregledih v ljubljanskem Univerzitetnem kliničnem centru, vsem tem pa so ugotovili prisotnost polikloriranih bifenilov (PCB) v krvi. Kljub temu so odšli na krvodajalsko akcijo, predvsem zato, da bi slišali mnenje delavcev transfuzijske postaje.

Toda nemalo so bili presenečeni, ko kljub temu, da so zdravnika, ki je krvodajalce pregledoval, opozorili, da imajo v krvi PCB, na to ni reagiral, oz. je dejal, da to ni nič hudega in da lahko vseeno dajo kri. To pomeni, da so slovenski strokovni krogi premalo seznanjeni o problemu, ki ga je povzročila zastrupljena Krupa? Ali pa to tudi pomeni, da se že uresničujejo besede, ki jih je med drugim izrekla dr. Metka Hiti — Macarol, glavna republiška sanitarna inšpektorica, v prispevku z naslovom »Senzacije iz tega ne bomo naredili«, objavljenem 27. marca 1985 v 13. številki Jane? Dejala je: »Truditi pa se moramo, da vsem Slovencem zagotovimo isti standard — tudi kar se tiče onesnaženosti s PBC.« Republiški »krvojemalci« se v tem pogledu očitno že trudijo...

M. BEZEK

CENTER DELA

SEVNICA — Na seji skupščine socialnega skrbstva je bilo nekaj vprašanj, ki se nanašajo na center za socialno in svetovalno delo. Znano je, da je v njem občinska skupščina uveljavila ukrep družbenega varstva. Začasni kolektivni poslovodni organ dela šele tako malo časa, da je težko poročati. Strokovno delo se odvija nemoteno, trdi predsednik Tone Koren. Za krajevne skupnosti imajo pripravljen obsežen seznam zanimivih predavanj. Dela tudi kljub zdravljenih alkoholikov. Ljudje se naj obračajo na center. Predzakonsko svetovanje opravljajo domači kadri. Opravili so tudi testiranje otrok, ki bodo obiskovali osnovno šolo Ane Gale.

Le akcije, ki jih zmorejo krajani

Prispevek Dolenjcev na republiškem posvetu

LJUBLJANA — Republiška konferenca SZDL je minuli četrtek pripravila posvetovanje o načrtovanju v krajevnih skupnostih. Opazen je bil tudi prispevek dolenjskih izkušenj.

Direktor zavoda za družbeno planiranje Miha Hrovatič iz Novega mesta je sodeloval s prispevkom o nerazvitih krajevnih skupnostih v razvitih občinah. Za te krajevne skupnosti je značilno še vedno upadanje prebivalstva, ostajajo predvsem ostareli ljudje, ki so prisiljeni opuščati vrsto običajnih kmetijskih kultur. Grajal je selektivno politiko bank, kjer običajno najprej izpadajo naložbe ravno pri manj razvitih. Občani v teh manj razvitih krajevnih skupnostih načrtujejo navadno le naloge, ki jih zmorejo. Samoprispevki pri njih so običajno višji kot v razvitejših sredinah. Prispevki za gradnjo v mestih naj bi vsebovali tudi določen dinar za manj razvite. Tudi davek od vikendov naj bi npr. ostajal za komunalne naprave pri manj razvitih.

To sicer ni bil posvet o financiranju krajevnih skupnosti, vendar je prav to vprašanje načelo več razpravljalcev. To so bili predvsem tisti iz primestnih krajevnih skupnosti in občin iz okolice Ljubljane. Tja se vozi na delo veliko delavcev, vendar praviloma prispevajo denar za akcije v krajevnih skupnostih le v matičnih kolektivih po občinah.

Tudi vnaprej bo pomemben vir krajevnih skupnosti samoprispevek. Zavzemajo se za izvirni pomen, to je denar za akcije krajanov, ne pa financiranje dejavnosti.

A. ŽELEZNIK

Nerazvitost pomaga k razvoju

(Nadaljevanje s 1. strani)

članov društva. Ti so namreč v pismu na grobo in neosnovano kritizirali predsednike občinskih skupščin, tajnika skupnosti in skupščino skupnosti spominskega območja. Delegati so menili, da je poleg tega, da so razvili društvo in nekaj krajevnih skupnosti na Žumberškem območju, sedaj glavni cilj teh posameznikov, da razbijejo tudi skupnost spominskega območja. Zato so sprejeli sklep, da do nadaljnjega kulturno društvo izključijo iz skupnosti, saj, namesto da bi pomagali pri razvoju Žumberka, delujejo razdiralno med ljudmi. V občini Zagreb-Center, kjer ima društvo sedež, pa naj pregledajo njegovo delo.

Jeseni, po vsej verjetnosti septembra, bo zaključen prostorski plan spominskega območja. Pri vodniku in geografski karti je največji problem tiskanje. Še letos mora biti izpeljano znanstveno posvetovanje o pomenu Žumberka in Gorjancev v NOB, čeprav se pri izvedbi tega srečujejo predvsem s finančnimi težavami.

M. BEZEK

Telefonija je v ospredju

PTT skupščina je določila višji prispevek za nove telefonske naročnike, ki velja od 1. julija letos

NOVO MESTO — Delegati območne samoupravne PTT skupnosti so 25. junija sprejeli sklep, da se prispevek za nove telefonske naročnike v Sloveniji poenoti in poviša od 30.000 na 40.000 dinarjev.

V zvezi s tem je bila široka razprava na osnovi pripomb delegacij iz Posavja in Semiča ter drugih, češ da so novi naročniki telefonov v odročnih krajih finančno znatno bolj prizadeti kot naročniki v urbanih središčih, saj plačujejo poleg prispevka PTT še najmanj 150.000 dinarjev krajevni skupnosti, ki gradi krajevna telefonska omrežja. Hkrati s sklepom o višji ceni za nove telefonske priključke so dali tudi pobudo PTT skupščini Slovenije za takojšnje novo povečanje tega prispevka na 80.000 dinarjev. Obenem bodo v samoupravne sporazume o gradnji telefonije med krajevnimi skupnostmi in PTT vnesli določilo, da PTT ne sme priključevati telefonov brez soglasij krajevne skupnosti. Te bodo namreč poračunale razliko pri stroških napeljave, tako da bi bile onemogočene špekulacije posameznikov.

Nekateri krajevne akcije za napeljavo telefonov opazujejo od daleč, niso interesenti — ko pa je omrežje dograjeno, hočejo telefon samo s plačilom obveznega prispevka. Skupščina je tokrat obravnavala še osnutek sporazuma o temeljih plana za novo srednjeročno obdobje in menila, da je gradivo primerno za javno razpravo, ki bo trajala do 20. julija. Nekateri so že tokrat dajali pripombe in predloge k temu dokumentu. Menili so, da je plan zelo skromno zastavljen in da mora v novem obdobju obveljati načelo o ekonomskih cenah storitev PTT.

● V letošnjem letu je bila medkrajevna telefonska centrala v Novem mestu povečana za 40 številk, dobili so 10 novih teleks naročnikov in priključili 525 novih telefonskih naročnikov. V letošnjem letu računajo na 2000 novih telefonskih priključkov, kar je rekord vseh dosedanjih rekordov.

Delegati so dobili informacijo tudi o letošnjem poslovanju podjetja za ptt promet Novo mesto, ki je zaradi poslovanja po lanskih cenah v vse hujši finančni zagati. Izgubarji — med njimi je IMV najmočnejši — že tako ne plačujejo nič, nakazil pa ni tudi od mnogih drugih delovnih organizacij, ki so sporazum o združevanju sredstev podpisale in niso gmotno tako slabe, da ne bi mogle izpolniti dogovorjenih obveznosti. Opozorili so, da so osebni dohodki zaposlenih v PTT Novo mestu ob koncu maja znašali 34.520 dinarjev, s čemer se uvrščajo na rep lestvice med poštnimi podjetji v Sloveniji. Verjetno pa nikogar ni presenetila novica, da pričakuje PTT v kratkem zvišanje cen svojih storitev za poprečno 30 odst.

R. BAČER

Ljubljansko pismo

Do kod sega prag ljudske strpnosti?

LJUBLJANA — Zadnje čase veliko govorimo o premajhni učinkovitosti političnega sistema pa tudi o (ne)moči delavske besede. Gre, skratka, za vprašanje, ali je pri nas dovolj demokracije, to je samoupravno demokratičnega ozračja na spremembo razmer na boljše, ali ne.

Navidez je vse v najlepšem redu. Lahko bi celo rekli, da smo priča »jugoslovanskemu čudežu«, ki pa nam že sam po sebi vsiljuje celo vrsto vprašanj. Predvsem se nam zastavljata vprašanji, kateri so tisti dejavniki, ki omogočajo tak »čudež«, in seveda, kje je meja delavčeve strpnosti, oziroma kako dolgo in do kod bosta lahko še upadala dohodek in standard, ne da bi izbruhnilo nezadovoljstvo.

Prav gospodarska kriza, v katero smo zašli, je sprožila močno kritiko (ne)učinkovitosti političnega sistema, to je premajhnega vpliva besede delavcev na pomembne družbene odločitve. Vse bolj pogosto je slišati tudi zahtevo: Prave ljudi na prava mesta! Ta zahteva je nedvomno upravičena. Naše volitve so še daleč od pravega bistva našega družbenopolitičnega sistema in načel, na katerih temelji. Zato bi jih morali bolj prilagajati demokratičnim pridobitvam in samoupravni naravi naše socialistične družbe. Volitve so izredno pomembno politično dejanje, v praksi pa pri nas niso. Ni namreč izbire in ponavadi že vnaprej vemo, kdo bo izvoljen za kakšno funkcijo. Tako volilci kot izvoljeni se pogosto zelo neprijetno počutijo. Vidijo, da nekaj ni v redu, da je treba to in ono spremeniti, in so zato neprizadeti ob volitvah in rezultatih volitev. Možne kandidate evidentirajo koordinacijski odbori in komiteji ZK, vsekakor pa ne tisti, ki jih volijo. Na dokončne predloge le-ti nimajo nikakršnega vpliva.

● Volilni sistem nam ne pušča možnosti, da bi izbirali, niti možnosti, da bi vplivali, marveč samo da sprejemamo, da soglašamo in se navdušujemo. Z bistvom volitev si dajemo opravka na nepristojnih mestih, to bistvo pa se zamegljuje z različnimi kvazidemokratskimi oblogami in procedurami.

Monopolizma in »prikrojevanja« ne bo mogoče odpraviti, dokler se SZDL ne bo otresla primeža: država — ZK (pravilneje: forumi — ZK) in dokler ji ne bo zagotovljena zares odločilna vloga in vpliv pri volitvah in volilni aktivnosti.

Delegatski sistem delovnemu človeku še ni omogočil, da bi postal temeljni in dejanski subjekt kadrovske politike. Samo pri nacionalni enakopravnosti in pri nacionalni enakopravnosti in pri krepitvi paritete republik in pokrajin smo dosegli dobre rezultate pri vseh drugih kategorijah in strukturalnih elementih kadrovske politike pa še ne. Delavski razred je še vedno v položaju, da se bojuje za svoje pravice in svoje interese, čeprav so ustavne in družbenopolitične ter idejne opredelitve jasne in čiste.

VINKO BLATNIK

NAŠA ANKETA

Bo sploh dela za vse?

V letošnjih počitnicah med mladimi, ki se še šolajo, gotovo ne bo veliko takih, ki si vsaj za nekaj dni ne bodo poiskali kakšnega počitniškega dela. Ne mislimo le na počitniško prakso, ki je obvezen sestavni del učnega programa v marsikateri šoli, ampak tudi na prostovoljno delo, ki ga mladi iščejo v vse večji meri, da bi zaslužili nekaj denarja za nekaj počitniških dni kje ob morju, vse bolj pa tudi za nakup šolskih potrebščin, obleke ali obutve in podobnega. Vse to je danes vse težje zagotavljati iz »rednih« družinskih proračunov, tako da vsak dinar, ki ga mlad človek zasluži s počitniškim delom, pride prav. Bo dela sploh dovolj za vse mlade, ki bi ga radi? Upajmo da, saj so potrebe združenega dela po nadomestni delovni sili poleti zaradi dopustov precejšnje.

MOJCA SLAK, dijakinja srednje administrativne šole v Novem mestu, doma iz Dol. Ponikev: »Tudi te počitnice bodo sestavljene iz vsakega malo. Malo bo dela, malo morja. Najprej grem na delo v Pionir, kjer sem bila že lani. Seveda grem zaradi denarja. Avgusta bom šla za 10 dni na morje. Sicer pa bom počitniške dneve preživela tako kot ostale, le učenja ne bo.«

JERNEJ ZALETELJ, učenec 7. razreda novomeške osnovne šole 15. divizije Grm: »Letos sem se prvič odločil za delo med počitnicami in upam, da bo poslej tako vsako poletje, saj pride prav vsak dinar. Kot raznašalec dnevnika Delo sem začel delati takoj po končani šoli. Delo ni težko. Če sem priden, lahko v štirih urah obiščem vse naročnike. Prisluženi denar bom porabil za boljše preživetje ostanka počitnic, za šolske potrebščine pa bodo dali starši.«

RUDI KALIGARO, učenec iz Črnomlja: »Vse počitnice bom delal na Gozdnem gospodarstvu, kaj, pa še ne vem. Doslej sem med počitnicami že večkrat delal v Belsadu, in sicer sem čistil papriko in izmetal kozarce. Denar, ki ga bom zaslužil, bom hranil, da si bom kupil pohištvo. Lahko rečem, da se počitniško delo splača. Pomagal bom tudi staršem pri gradnji hiše, tako da prostega časa skoraj ne bom imel.«

FRANC GRAMC, učenec 3. letnika Srednje šole kovinarske in elektrotehnične usmeritve v Krškem: »Med počitnicami bom najprej en mesec delal v Sopu. Gre pravzaprav za delovno prakso, pri lažjem delu v ekspeditu, ki mi ga je preskrbel študentski servis, pa bom zaslužil dva stotaka na uro. Za knjige in zvezke, ki so vsak dan dražji, je pač treba zaslužiti kakšen dinar, saj starši vse težje zmorejo tako draginjo. Kljub temu si bomo letos le privoščili 10 dni dopusta ob morju.«

STANKA KRAMARIČ iz Dragomlje vasi, dijakinja srednje ekonomske šole v Novem mestu: »S sošolkami grem preko Mladinske turistične zveze za 10 dni na morje, vse ostale počitnice pa bom preživela doma, kjer mi dela prav gotovo ne bo zmanjkalo, saj smo čisti kmetje. Poleti je na kmetiji največ dela, tako da med tednom ne bo časa, da bi hodila na Kolpo. Morda se bova z bratom hodila kopat ob nedeljah.«

DRAGICA BRATANIČ, dijakinja iz Brežic: »Prvi dnevi počitnic niso še nič počitniški. Vse dneve se učim za sprejemni izpit na univerzi. Rada bi študirala psihologijo, zato moram narediti izpit iz matematike, biologije in psihologije. Po izpitu bom šla za mesec dni delat preko študentskega servisa, nato pa še malo na morje, da si naberem novih moči za start na fakulteti.«

NENAD RAJŠEL, dijak srednje lesne šole v Škofji Loki, doma iz Morave v kočevski občini: »To bodo moje tako rekoč najbolj brezskrbne počitnice. Končal sem osnovno šolo in se pripravljam na srednjo. Vendar vsega časa le ne bom namenil lenarjenju. En mesec bom delal na žagi na Snežniku, kjer mi je delo dobil oče. Na morje ne bomo šli, zato pa se bomo s prijatelji podali na Kolpo, kjer bomo nekaj dni taborili.«

ANDREJ KORDIŠ iz Ribnice, dijak srednje elektro šole v Ljubljani: »Najbrž bom doma pomagal v delavnici, v Inlesu pa imam prakso, tako da bodo moje počitnice bolj ali manj minile delovno. Tako jih bo verjetno preživela večina mladih. Le da jaz denarja ne bom dobil v Inlesu, ampak doma, če bo oče odprl denarnico. Seveda pa se bomo odpravili na morje. Malo več časa bo ostalo tudi za sestajanje s prijatelji v Ribnici.«

MITJA BEDEK, učenec Srednje gozdarske šole v Postojni, doma iz Sevnice: »Večina mojih vrstnikov si med počitnicami želi delati. Upam, da bom dobil delo pri gozdarjih, saj sem njihov štipendist. Resda imamo praktično delo tudi med šolskim letom, vendar menim, da bo počitniško delo nudilo tesnejši stik z bodočim delovnim okoljem. Tega mladim manjka, čeprav smo bolj strokovna šola. Danes ni lahko najti dela. Z velikim pričakovanjem čakam na prve izkušnje.«

kmetijstvo

KDOR SE S KMETIJSTVOM BAVI...

SV. GREGOR — Slemenci se radi spomijajo svojih bolj ali nekoliko manj slavnih rojakov. Ponosni so na organizatorja zadružništva dr. Janeza vangelista Kreka, pogrešajo Franca Modica, radi pa se spominjajo tudi Jožeta Škulja iz Črnca, ki so mu rekli kar kmetijski advokat. Bil je kmet. Do večera je delal na kmetiji, nato pa pozno v noč bral. Bil je bistroumen, napreden. Bil je prvi občinski odbornik tega konca najprej v Sodražici, nato pa še v Ribnici. Na njegovo pobudo je bil zgrajen vodovod v Črncu, cesta in še marsikaj. Njegova značilnost je bila, da je govoril v verzih, naj bo to na občinski seji, v avtobusu, gostilni ali kjer koli že. On je avtor tistih verzov, ki na šaljiv način povesta žalostno resnico: »Kdor se s kmetijstvom bavi, ta pri pameti ni zdravi.«

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

NOVO MESTO — 1. julija je bila novomeška tržnica slabo založena. Največja je bila ponudba breskev, ki so jih prodajali po 200 do 260 din kilogram. Paradižnik je tokrat stal 180 din kilogram, stročji fižol 200 do 300 din, novi krompir pa 100 din. Na voljo so bile tudi zeljnate glave, po 80 din kilogram, paprika po 300 din in česen po 250 din.

Sejmišča

NOVO MESTO — Na ponedeljkov sejem je bilo pripeljanih 247 prašičev, od tega jih je bilo 90 starih od 7 do 10 tednov, 157 pa od 10 do 12 tednov starosti. Lastnike je zamenjalo 92 prašičev. Mlajši so bili po 6.000 do 8.000 din, starejši pa po 8.000 do 12.000 din. Kmetje so pripeljali tudi 15 glav goveje živine in jih 11 prodali.

BREŽICE — Na sobotnem sejmu so rejci ponujali 300 pujskov, starih do 3 mesece. Prodani so bili 204 pujski po 380 din kilogram žive teže.

Ameriški študent bi rad spoznal naše kmetijstvo

J. Kimball med brigadirji MDA »Trebče 85«

BISTRICA OB SOTLI — Že v prvi izmeni republiške mladinske delovne akcije »Spominski park Trebče 85« se je trem brigadam iz Kočevja, Domžal in Ljubljane—Vič—Rudnik priključil tudi 21-letni študent ekonomije Jeff Kimball iz zvezne ameriške države Iowa. Jeffa, ki mu manjka en semester do konca študija na kalifonijski univerzi Berkeley, smo pobarali, kaj ga je zaneslo čez Atlantik in ravno k nam.

»V naših krajih ima kmetijstvo poglavitno besedo. Rad bi spoznal, kako je kmetijstvo razvito v vzhodni Evropi. Jugoslavija je prva dežela, čez tri tedne sledi Madžarska, zatem pa še Čehoslovaška. Ljudem pri nas bi rad povedal, kaj se dogaja v družbenem kmetijstvu. To pa zato, ker verjetno veste, da je zdaj zasebno kmetijstvo v ZDA v precejšnjih težavah. Vem, da ima družbeno kmetijstvo povsod tudi nekatere probleme. Našel bi rad srednjo pot med obema modeloma,« pravi Jeff.

— Toda kmetijstvo v ZDA je nedvomno uspešnejše kot v Jugoslaviji.

»Res je, toda farmarji imajo pri nas veliko težav...«

— Je za take razmere kriva tudi »reaganomika«, ki ni naklonjena majhnim farmarjem?

»Morda tudi, čeprav je treba imeti pred očmi svetovno ekonomijo. Dolar je zdaj zelo drag. Ne moremo prodati naših pridelkov v tujino. Še več, naši ljudje kupujejo žito in druge pridelke v Argentini in na drugih tržiščih...«

— Se ne bojite, da bi bilo delo na akciji »Trebče 85« prenaporno?

»Ne bo, ker sem odraščal na podeželju, kjer sem se navadil vseh težavnih kmečkih opravil. Meni in 16-letnemu bratu tega morda res ne bi bilo treba, saj je oče zdravnik. Toda če živiš v majhnem kraju, se ne moreš izogniti kmečkemu delu, ker so tvoji sosedje kmetje, ki vedno potrebujejo pomoč pridnih rok.«

P. PERC

SPET BOLJ ŽIVAHNO

MIRNA — Sejem rabljenih avtomobilov in kmetijske mehanizacije je preteklo nedeljo spet nekoliko bolj oživel. Na njem so prodali tri avtomobile, pa tudi za kmetijsko mehanizacijo je bilo kar precejšnje zanimanje, čeprav zdaj ni sezona za take kupčije.

Ogromno trtja je pozeblo

Na prenekaterem vinorodnem griču ne bo trgatve

NOVO MESTO — Dipl. inž. agronomije Sonja Groegl, ki je 22 let referentka za kmetijstvo pri novomeški občinski upravi, trdi, da dolgo vrsto let na Dolenjskem ni bilo take pozebe in škode v inogradih, kot je nastala letos. Vinogradi običajno utrpe največ škode zaradi toče, letošnje izredno nizke zimske temperature in še spomladanska pozeba okrog 26. aprila pa so v več krajih vzele ves pridelek.

Sonja Groegl: »Pozeba je naredila v vinogradih novomeške občine za 370 milijonov dinarjev škode.«

»S komisijo sem obiskala vse vinogradniške predele. V grobem smo pregledali vse, kajpada nismo mogli v vsako grapo in na vse lege, saj je v novomeški občini okrog 1500 ha vinogradov. Škoda je popisana, je ogromna, vendar le ne bo znašala čez 3 odst. narodnega dohodka v občini, kar bi nam dalo upravičenost do republiških solidarnostnih sredstev,« pravi Groegleva.

● V katerih predelih občine je škoda največja in kako kaže sicer na posameznih vinorodnih območjih?

»Trška Gora in Grčevje, morda najbolj znana vinska hriba v novomeški občini, letos trgatve sploh ne bosta imela. Kaže pa, da trtni les ni tako poškodovan, da bi bili vinogradi potrebni obnove. Računamo, da bo tu prihodnje leto trta spet rodila, vendar manj. Tudi na Golobinjku, hribu med Šentjernejem in Pleterjami, pridelka ne bo. Tudi Mevce nad Šmarjeto in Vinji vrh sta bili hudo prizadeti. Prve v zimski pozebi, drugi v obeh, ampak nekaj bo vendarle ostalo. Ocenjujemo, da bodo imeli tu polovičen pridelek. Pleterski hrib in Sončnik pozebe nista imela. Škrivno in Vrbovci nedaleč stran pa bodo imeli po naši oceni le 40 odst. pridelka. Hudo je prizadet tudi Vajndol, kjer je zimska pozeba vzela polovico trtja, ponekod pa je bila pozeba tako huda, da bodo morali vinograde obnoviti. V celoti pa Vajndolu prorokujemo 20-odstotni pridelek.

Zanimiv primer smo videli na Tolstem vrhu, kjer vrh hriba ni bilo skoro nič prizadet, v nižjih legah pa ne vem, če bodo imeli polovico običajnega pridelka.«

● Ali bodo prizadetim lastnikom vinogradov odpisali del davkov, kot je v navadi ob naravnih katastrofah?

»Davki bodo odpisani le v primeru, če znaša škoda nad 20 odstotkov celotnega katastrskega dohodka lastnika. V naših razmerah pa to pomeni, da pridejo v poštev za odpis davkov le lastniki večjih vinogradov.«

R. BAČER

Delo je, trgatve ne bo

Vinogradniku Jožetu Bučarju z Grabrovca je pozeba uničila skoraj ves pridelek grozdja

GRABROVEC — Zadnjih deset let je Jože Bučar z Grabrovca vsako jesen pripeljal v metliško Vinsko klet najmanj 5 ton grozdja, ob dobrih letinah pa ga je kleti prodal tudi 9 ton. »Edino nekaj malega grozdja za domačo porabo vsako leto pustim doma, vse ostalo pa dam zadrugi,« je povedal Bučar. »Letos pa ga ne bom mogel dati nič, grozdja bo komaj toliko, da bomo imeli tistih par hektarov vina za doma...«

Jože Bučar

Bučarju je pozeba uničila tako rekoč ves pridelek, kar je za človeka, ki mu vinograd prinaša pomemben dohodek, še toliko večja nesreča. Bučarjevi imajo okoli 9 ha zemlje, saj je skrbni gospodar Jože, ki mu zemlja pomeni trdno in varno osnovo za življenje družine, zemljo vseskozi dokupoval. »Imamo tri četrt hektarja vinograda, se pravi okoli 2.500 trt, v glavnem v Berčicah. Obe pozebi, zimska in spomladanska, sta mi naredili ogromno škode, toliko da je ostalo nekaj laškega rizlinga; ta trta je nasploh najbolj prenesla pozebo.« V dveh vinogradih je zimska pozeba pobrala kar 80 odstotkov pridelka, od ostale petine pa je še spomladanska pozeba »obrala« več kot polovico grozdja.

Bučar ima sicer kot kooperant trtje zavarovano, vendar samo proti spomladanski pozebi, kajti zavarovalnica proti zimski ne zavaruje, prav zimska pozeba pa je naredila v belokranjskih vinogradih največ škode.

»Dela in stroškov pa zato ne bo nič manj,« pravi Bučar. »Tudi škropiti moramo tako, kot da so trte polne grozdja. Vinogradniki moramo sedaj gledati samo za naprej. Edino, kar nam bo prihranjeno, bo trgatev, to bomo pa hitro opravili,« žalostno ugotavlja. »Seveda pa bom tudi za naprej vztrajal pri vinogradništvu, se pravi, da bom vse grozdje, razen tistega, ki ga predelamo za domačo porabo, oddajal v klet. Nasploh lahko rečem, da je naša metliška zadruga v veliki meri zaslužna za razvoj in obnovo vinogradništva in sploh kmetijstva v naših krajih."

A. BARTELJ

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Natančni predpisi o stekleničenju

S stekleničenjem vina za lastne potrebe ni posebnih težav, razen stroškov za steklenice in zamaške. Postopek ni vezan na predpise in kontrolo, z njim rešujemo pred okvaro manjše količine vina.

Velike, skoraj nepremostljive ovire pa nastanejo v primeru, ko hočemo vino stekleničiti za prodajo. V tem primeru naleti vinogradnik na skoraj nepremostljive težave pri nabavi tehničnih sredstev in se mora ravnati po predpisih, predvsem po pravilniku o načinu vodenja registra proizvajalcev grozdja in vina (Uradni list SRS št. 16/78), pravilniku o označevanju vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina (Uradni l. SRS štev. 18/77), pravilniku o kakovosti vina (Uradni l. SFRJ štev. 17/81) in drugih.

Poglejmo si nekaj teh določil. Pravilnik o načinu vodenja registra proizvajalcev grozdja in vina poleg vpisa v register (2. čl.) teh proizvajalcev pri za kmetijstvo pristojnem občinskem upravnem organu v 9. členu za zasebne pridelovalce, ki pridelujejo vino za promet, določa:

1.) Prostor za predelavo grozdja, ki mora biti higiensko neoporečen za predelavo grozdja, zagotovljeno stiskalnico in drozgalnik — robkalnik ter merilno napravo za ugotavljanje količine sladkorja v grozdju oziroma moštu.

Prostor za shrambo vinskega mošta in vina (v nadaljnjem besedilu klet), ki je ločen od drugih prostorov. Klet mora biti zračna in urejena tako, da je omogočeno zračenje in čiščenje za vzdrževanje higiene, prostora, posode in naprav. V ta namen mora imeti zagotovljeno neoporečno vodo.

Klet mora biti grajena ali opremljena z napravami tako, da je v času negovanja vina temperatura v njej čimbolj enakomerna in ustrezna glede na vrsto vina;

2.) ustrezno posodo in vrelne vehe za nego mošta in vina ter donegovanje vina. Oprema mora biti takšna, da njena raba pri predelavi, negi in prometu vina ne vpliva na zmanjšanje kakovosti vina, zato ne sme imeti železne, bakrene, aluminijeve legure, ki jih najeda kislina, polivinilkloridne (PVC) mreže, ki jih topi alkohol ali kislina, slabo pološčene glinaste ali porcelanste posode, barvil in premazov, ki niso testirani za vino.

Posoda v kleti mora biti higiensko neoporečna in iz ustreznega materiala, vidno in trajno označene z zaporednimi številkami in s prostornino;

3.) najmanj tri leta delovnih izkušenj v proizvodnji vina.

Kmetje in drugi občani, ki vino tudi ustekleničijo, morajo poleg pogojev, navedenih v 1. in 2. točki prejšnjega odstavka, izpolnjevati še naslednje:

1. prostor, kjer vino ustekleničijo, je lahko klet ali poseben prostor, če je prilagojen zahtevam higieničnega ustekleničenja. Klet oziroma poseben prostor mora biti opremljen s tekočo vodo in odtokom vode. Tla morajo biti iz materiala, ki se da mokro čistiti;

2. glede na tehnološki postopek ustekleničenja morajo zagotoviti najnujnejšo opremo: črpalko, filter, polnilec (če filter nima nastavka za polnjenje), mašilec, posodo za praznje, izpiranje in razkuževanje steklenic;

3. imeti morajo najmanj končano nižjo kmetijsko šolo (ker teh šol ni več, velja to za srednjo kmetijsko šolo), ki ima v učnem programu predmet vinarstvo (kletarstvo) in 2 leti izkušenj v proizvodnji in negovanju vina. Kdor nima navedene strokovne usposobljenosti, si lahko pridobi usposobitev s tečajem in preizkusom znanja na podlagi izobraževalnega programa pospeševalne službe, ki ga organizira Center za pospeševanje kmetijstva pri Zadružni zvezi Slovenije, in z delovnimi izkušnjami, kot je določeno v 3. točki prejšnjega odstavka.

(Dalje prihodnjič)

Izlili le razkuženo gnojnico

Končno smo dobili pojasnilo veterinarskega zavoda, v katerem je poudarjeno, da je s strokovnim posegom preprečeno širjenje vraničnega prisada

V dnevnem časopisju je bilo v zadnjem času precej pisanega o onesnaževanju okolja. Med članki, ki so zavzeto opozarjali na premajhno skrb na tem področju, pa je bilo objavljenih tudi nekaj netočnih informacij v zvezi z ukrepi, ki jih je izvedla veterinarska služba občine Kamnik pri zatiranju vraničnega prisada, ugotovljenega v maju 1983. Da bi bila javnost objektivno seznanjena, dajemo naslednje pojasnilo:

Vranični prisad ali antraks je zelo nevarna perakutna ali akutna kužna bolezen, predvsem govedi, ovac, koz in kopitarjev. Bolezen povzroča bacil antraksa, ki v stiku z zrakom tvori spore, ki se lahko zadržujejo v zemlji več desetletij. Ob poplavah pa te spore lahko pridejo na površje. Živali se najpogosteje okužijo, ko s tako kontaminirano krmo ali vodo zaužijejo antraksove spore. Bolezen se prenaša tudi na ljudi. Človek najpogosteje zboli za kožno obliko te bolezni, okuži pa se lahko s krvjo, mesom, kožami obolelih živali itd. Zelo redka je okužba z uživanjem mesa in mleka obolelih živali.

Zaradi varstva ljudi in živali veterinarska služba Slovenije bolezen načrtno zatira in izvaja vse preventivne ukrepe, s katerimi preprečuje izbruh bolezni, in sicer:

— klavne živali morajo biti pred zakolom in po zakolu veterinarsko sanitarno pregledane: samo meso zdravih živali je uporabno za prehrano ljudi in sme v promet;

— vse sumljive kože, ki izvirajo od nepregledanih živali (črni zakoli ipd.), morajo biti pred oddajo v promet laboratorijsko pregledane na vranični prisad;

— veterinarska služba enkrat na leto vakcinira proti vraničnemu prisadu vsa goveda, ovce, koze in kopitarje v soseskah, kjer je bil v zadnjih 30 letih ugotovljen vranični prisad;

— trupla poginjenih živali se že osem let ne zakopavajo, temveč sterilizirajo v kafileriji.

Zadnji primer pojava vraničnega prisada v Sloveniji je bil v maju 1983 v občini Kamnik. Veterinarska služba občine Kamnik je v sodelovanju z inšpekcijskimi službami izvedla vse potrebne ukrepe in preprečila nadaljnje širjenje te nevarne bolezni.

Ostanki (drobovina, ki jo je lastnik sam zakopal) poginule živali so bili zažgani na kraju samem. Izvršena je bila razkužba vseh dvorišč in predmetov, ki so prišli v stik z bolno živaljo. Razkužena je bila tudi gnojnica v gnojničnih jamah, okuženih dvoriščih. Razkužbo je opravil VTOZD za veterinarstvo Biotehniške fakultete v Ljubljani.

Zaradi takega dela je bil v zadnjih desetih letih v Sloveniji ugotovljen le po en sam primer antraksa letno, v letu 1984 in 1985 pa ni bilo nobenega primera izbruha te bolezni.

VETERINARSKI ZAVOD KAMNIK DOMŽALE

● Razkužba je bila izvedena z natrijevim hipokloritom, ki se normalno uporablja v klorinatorijih za razkuževanje vode za pitje: zaradi minimalnih ostankov še aktivnega klora ni bila gnojnica primerna za odlaganje na obdelovalne površine, zaradi samega smradu gnojnice pa ne na površine v bližini naselij. Zato je bila ta razkužena gnojnica z dovoljenjem uporabnika zemljišča izlita na neobdelovalni površini zaprtega območja občine Kočevje.

Modrost o vinu

Zbral Bojan Ajdič

● *Da bi prenehal piti, opazuj pijanca, dokler si trezen. (Francoski pregovor)*

● *Nasvete sprejemaj ob vinu, uporabljaj pa jih ob vodi. (B. Franklin).*

● *Toliko časa je boter, dokler je bokal moker.*

● *Kdor veliko pije, ga kmalu zvije.*

● *V vodi je lahko utoniti, še laže pa je v vinu. (Tajski pregovor)*

● *Ne preklinjaj vina, preklinjaj slo po vinu. (Ruski pregovor)*

● *Povej, s kom greš v gostilno, pa ti povem, kdaj se boš vrnil.*

● *Pijanca ni potrebno spodnašati, padel bo sam. (Armenski pregovor)*

Kmetijski nasveti

Na paši prežeča nevarnost

Natančnejšega podatka statistika nima, računamo pa, da se v Sloveniji pase manj kot ena petina goveda. To dokazuje, da še ne velja vsesplošno priporočena formula o paši kot »ključu uspeha v živinoreji« in naši veliki neizkoriščeni možnosti. Resnici na ljubo je treba povedati, da ni uspešna vsakršna paša ob vsakršnih neurejenih razmerah.

Uspeh lahko opazno zmanjša že mrčes, ki v poletnih mesecih nadleguje živali. Ob vsem velikem tehnološkem napredku niti danes nimamo povsem zanesljivega načina zatiranja. Priporočeni preparati delujejo kratkotrajno, insekti pa napadajo vse poletje, tja v jesen.

Še mnogo nevarnejše so kužne, zajedalske in presnovne bolezni ter strupene rastline. Metljava krava ima do 2 litra manj mleka na dan, okužen pitanec pa je ob koncu pitanja tudi do 50 kg lažji od zdravega. Kaj pomeni to za rejo, ni treba posebej dokazovati. Zato je treba pravočasno ukrepati in živali zavarovati. Znaki so dovolj razpoznavni: obolele živali so pobite, njih dlaka pa izgubi običajni sijaj. Driska in kašljanje sta naslednja neizpodbitna znaka.

● Jetrna in vampova metljavost najpogosteje prizadeneta pašno živino. Njima se po nevarnosti približuje še pašniška krvomočnost, ki jo prenašajo klopi. Na srečo ima veterina učinkovita zdravila in postopke. Dobro je vedeti tudi, da so za bolezen še posebej dovzetne mlade živali in tiste, ki so prvič na paši.

Prehod na zeleno pašo prinaša dodatne nevarnosti. Le reden dodatek dobre suhe krme lahko zanesljivo prepreči tetanijo in drisko, od katere trpi mnogo živali. Prevelika količina beljakovin v zelo mladi krmi lahko izzove celo plodnostne motnje, kar dokazuje, da nobena skrajnost ni dobra.

K uspešni paši lahko največ pripomore poznavanje potreb živali in možnosti, ki jih daje ruša. Natrija je v mladi travi mnogo premalo, zato pašne živali tako hlepijo po soli. Dodajanje rudninskih mešanic je zato nepogrešljivo in nujna sestavina pravilno izvajane črednske paše, tiste paše, ki je v resnici ključ do uspeha pri reji živine.

Inž. M. L.

KOT V STARIH ČASIH — Ker je ječmen prvo žito, so mu ljudje v Beli krajini včasih rekli odrešenik, saj so ječmenovi žganci ali kruh marsikoga odrešili lakote. Sedaj pa je ječmen pomembna hrana za prašiče, saj je, pravijo, slanina veliko boljša, kot če prašiče krmijo s koruzo. Šukljetovi iz Bušinje vasi so ječmen želi prejšnji teden in čeprav imajo snopovezalko, so manjšo njivo poželi kar na roke, po starem, ker je zemlja od dolgotrajnega deževja razmočena in mehka. »Pa imamo ‚športni dan', včasih pa se je treba dela tako lotiti tudi zato, da ne pozabimo, kako se naredi povreslo,« pravita Šukljetova. Današnje žanjice tega ne znajo več, sicer jih pa tako in tako ni več veliko, kajti vasi so se močno izpraznile. (Foto: A. Bartelj).

Priznanja borcem

Jubilantom in zaslužnim priznanja ZZB NOV

NOVO MESTO — V sredo, 3. julija, so v galeriji Dolenjskega muzeja priredili slovesnost ob podelitvi priznanj za dan borca. Ob kulturnem programu in slavnostnem nagovoru Nika Riharja, predsednika občinske konference SZDL, je občinski odbor ZZB NOV podelil priznanja in zahvale 32 jubilantom, ki so dopolnili 60 in več let. Poleg tega je borčevska organizacija podelila 6 pohval za dobro sodelovanje in zavzeto delo pri razvijanju in ohranjanju tradicij NOB. Te pohvale so dobili: krajevna organizacija ZSMS Orehovica, osnovni šoli Žužemberk in Škocjan, občinski odbor ZRVS ter KUD Dušan Jereb iz Novega mesta, med posamezniki pa prof. Jože Škufca.

Z zahvalo in priznanjem v obliki knjižnega darila so se ob tej priložnosti oddolžili še dolgoletnim predsednikom krajevnih organizacij ZZB NOV, ki zaradi ostarelosti in bolehnosti ne bodo več opravljali dolžnosti.

TUDI NADZOR

NOVO MESTO — Na zadnjem zasedanju občinske skupščine konec junija je bil sprejet nov občinski odlok o komunalnih taksah, delegati pa so zahtevali, da bo poskrbljeno tudi za nadzor nad uresničevanjem odloka, v katerem so za kršilce določene dokaj večje denarne kazni. Predvsem bi morali poskrbeti, da na rezerviranih parkiriščih ne bodo parkirala vozila zaposlenih, ker so namenjena strankam. Ko pa so delegati zahtevali pojasnilo, zakaj je Komunala že pred leti prenehala pobirati parkirnino na primer na Glavnem trgu, so dobili odgovor: »Prenehali smo pobirati parkirnino tedaj, ko je izvršni odbor komunalne skupščine sklenil, da je potrebno parkirne ure odstraniti.«

Več na teren

Evidentiranje v ZK poteka z zamudo

NOVO MESTO — Na posvetih s sekretarji osnovnih organizacij ZK v novomeški občini so prejšnji teden ugotavljali, da se večina osnovnih organizacij do roka, 15. junija, ni odzvala evidentiranju za nova vodstva. Prav tako je bilo v prvem krogu partijskega evidentiranja kaj malo predlogov za evidentiranje v organe ZK na občinski ravni in navzgor. Samokritično so ugotavljali tudi, da se je ZK doslej premalo vključevala v evidentiranje možnih kandidatov za skupščinski delegatski sistem in za samoupravne interesne skupnosti. Sekretariji so dobili še informacijo o novi lestvici plačevanja partijske članarine, pri čemer gre za bistveno manjše prispevke posameznika, in tudi o novi obliki dela predsedstva občinskega komiteja.

Predsedstvo se je odločilo svoja zasedanja prenesti na teren, v krajevne skupnosti ali delovne organizacije, kjer imajo težave. Prvi poizkusi novega načina dela z zasedanjem v Hinjah in Žužemberku so se dobro obnesli.

»Do 1. julija bo vse odločeno«

Medtem ko delegati zbora združenega dela o usodi IMV še niso izvedeli nič dokončnega, so se odločili za uvedbo družbenega varstva v TZO Suha krajina

NOVO MESTO — Zbor združenega dela novomeške občinske skupščine se je 26. junija najdlje zadržal pri obravnavi poročila o stanju v IMV, pri sprejemanju odloka o zaščiti vodnih virov in ob sprejemanju ukrepov družbenega varstva v TZO Suha krajina.

Širše poročilo o opravljenih nalogah novega začasnega vodstva v IMV do konca maja so delegati dobili pismeno, dodatno pa je najnovejša prizadevanja za sanacijo pojasnil Miran Verdelj, član tega organa. Izjavil je, da so bili nedavni pogovori v Parizu s predstavniki Renaulta sicer videti uspešni, da pa do podpis pogodb o kratkoročnem in dolgoročnem sodelovanju vendarle ni prišlo, ker so si Francozi vzeli še nekaj dni za premislek. Odločilno pismo iz Francije pa bo prišlo v IMV še pred 1. julijem. Javnost bo takoj nato obveščena o izidu pogajanj, prav tako pa o možnostih sodelovanja s Crveno zastavo in z drugimi možnimi partnerji, kar bo do 1. julija tudi dorečeno.

Predlagani občinski odlok o zaščiti vodnih virov so delegati sprejeli, ob tem pa izražali tudi tehtne pomisleke. Odlok bo imel precejšnje posledice za kmetovalce, ki ponekod na zaščitenih območjih ne bodo smeli več uporabljati agrotehničnih sredstev, ki se štejejo za strupe, s tem bo njihova kmetijska proizvodnja bistveno trpela. Gre zlasti za predele na Javorovici, za nekaj vasi okrog Šmarjete in Stopič. Po sklepu zbora bodo morali prizadetim lastnikom določiti pravično odškodnino, pri čemer pa ni mišljen samo odpis davkov.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja je delegatom pojasnil razloge, zakaj predlaga začasen ukrep družbenega varstva za zadružno TZO Suha krajina v Žužemberku. Kot je dejal, ni glavni razlog izkazana izguba, ne to, da nimajo urejenih samoupravnih aktov (kaj takega bi se našlo še marsikje), pač pa dejstvo, da izredno slabih medsebojnih odnosov ni mogoče zlepa urediti, kar so poizkušali. Ker so bili delavci zadruge in kmetje zavedeni od direktorja, so skušali lastne težave reševati z napačnih izhodišč. Vso krivdo za izgubo in nesamoupravno poslovanje so sprevračali izključno na delovno skupnost skupnih služb v zadrugi, kar je nesprejemljivo. Niso pa skušali ugotavljati nikakršnih slabosti doma in ne vzrokov, zakaj ta TZO posluje domala najslabše v zadrugi, ima pa najvišje osebne dohodke. Kontrola SDK je tudi ovrgla očitek zaposlenih v žužemberški zadrugi, da je bila izguba umetno prikazana.

● Še huje pa je, da so se v Suhi krajini med kmeti pojavile govorice, da gre pri ukrepu občini samo zato, da bi Suhokranjcem odvzela zadrugo. Kot je delegatom izrecno poudaril Niko Rihar, predsednik občinske konference SZDL, so te govorice čista izmišljotina in zlonamerne. Ukrep je naperjen v prizadevanja, da bi zadruga bolje delala v prid kmetom.

Ukrep družbenega varstva so podprle tudi družbenopolitične organizacije tako v Žužemberku kot v Hinjah, ko so jim pojasnili, za kaj gre. Družbeno varstvo, ki velja v žužemberški TZO leto dni, pomeni v glavnem to, da odstavljajo direktorja in v nekaj točkah omejujejo pravice zadružnemu svetu. Odločili so se za zelo blago obliko ukrepa, da bi imeli kmetje čimveč besede pri nadaljnjem urejanju razmer. Za novega začasnega poslovodnega organa v TZO Suha krajina je bil imenovan dipl. kmetijski inženir Slobodan Drakulič, zaposlen v novomeški zadrugi.

Kakšna je delegatska zavest, priča podatek, da se je tokrat zasedanja udeležilo 6 delegatov iz IMV, kar je rekordno število, ni pa bilo nikogar iz TZO Suha krajina, niti ne izrecno vabljenih iz kolektiva in zadružnega sveta.

R. BAČER

Sociala ovira dobro delo

Pionirjevi komunisti o nagrajevanju

NOVO MESTO — Komunisti SGP Pionir Novo mesto so na četrtkovi akcijski konferenci posvetili največ pozornosti nagrajevanju po delu. V časih, ko so za gradbeništvo razmere na domačem in na tujem tržišču zelo težke, ko je investicijska poraba doma že zelo zmanjšana, obeta pa se še omejitev stanovanjske in turistične gradnje, tako da je nujna bistveno večja usmeritev na tuje trge, postaja vse pomembnejše vprašanje spodbudnega nagrajevanja vseh delavcev.

Področje nagrajevanja sedaj v Pionirju sicer ni neurejeno, vendar z njim niso zadovoljni ne delavci ne organizatorji proizvodnje. Ni tako, da bi vse zaposlene navduševalo za boljše delo. Delavci že delajo, kako pa delajo, je odvisno od organizatorjev proizvodnje. Ti pa so dobri ali slabi, dobro ali slabo usposobljeni, kar je seveda precej odvisno od nagrajevanja. Sedanji sistem ne ločuje dovolj med dobrimi in slabimi delavci in delom. Sociala, ki se jo gredo z ohranjanjem tudi vseh res slabih, ima za posledico, da izgubljajo sposobne, strokovno usposobljene, prodorne mlade ljudi, ki v taki delovni organizaciji pač ne vidijo perspektive.

Razprava na konferenci je pokazala, da se Pionirjevi komunisti zavedajo kritičnosti trenutka in nuje, da spremenijo miselnost in odnos do dela. Zavzeli so se za zaostreno disciplino, za kvalitetno delo, za odgovornost za živo delo in racionalno trošenje materialov. Prav v slednjem je treba še iskati notranje rezerve, ne pa v delu delavca, ki je manjši strošek (15 do 20 odstotkov) kot pa material. Krepijo tudi kontrolo opravljenega dela, njegove kvalitete, nov računalnik pa bo v vsakem trenutku lahko »povedal«, kaj se na nekem gradbišču dogaja.

Zaživela naj bi tudi skupnost tozdov za vsak vsaj malo večji projekt, ki bo odpravila veliko sedanjih organizacijskih, obračunskih in drugih težav za neko gradbišče. Nov sistem nagrajevanja bo preko poletja dobil obliko predloga, jeseni pa naj bi delavci odločali o njem.

Z. L.-D.

Predvsem z lastnimi močmi

Za praznik KS Regrča vas vodovod do zadnjih hiš — Mestna krajevna skupnost ne več le na papirju

NOVO MESTO — Z otvoritvijo vodovoda do naselja pri Roku, proslavo in družabnim srečanjem so krajani Regrče vasi v soboto, 29. junija, že tretjič proslavili svoj krajevni praznik, ki ga praznujejo v spomin na prve Regrčane, ki so 26. junija 1942 odšli v partizane. Po krajšem kulturnem programu so položili venec k spomeniku padlim in žrtvam, nato pa podelili priznanja, ki so jih prejeli: Anton Golob, Stanko Gregorčič, Aldo Šinkovec, Vinko Zupančič, gasilski pevski zbor Šmihel in v.p. 1394/29 novomeške vojašnice.

Letošnji praznik je še posebej pomemben za prebivalce naselja pri Roku, saj so končno dočakali svoj vodovod. Verjetno so bili edini v Novem mestu brez tekoče vode. Seveda pa jih vodovoda ni nihče poklonil, marveč so ob delni pomoči širše skupnosti morali sami pljuniti v roke in še prispevati denarna sredstva. Na ta način, s prostovoljnim delom in denarnimi prispevki, se regrška krajevna skupnost vse od svoje ustanovitve trudi premagati komunalno zaostalost in si urediti kraj tako, da bo tudi v tem pogledu del Novega mesta, ne samo na papirju.

»Trdno sem prepričan, da nam bo uspelo in da bomo v nekaj letih ujeli komunalni razvoj ostalih novomeških krajevnih skupnosti in tako sprali s sebe madež komunalno zaostale krajevne skupnosti,« je povedal predsednik KK SZDL Milan Zupančič, ko je v govoru orisal dosedanji razvoj in začrtal, kaj krajane še čaka, od končne izgradnje kanalizacije, telefona, javne razsvetljave do avtobusne čakalnice, trgovine ipd.

MiM

ŽIVŽAV PRIVABIL TISOČE — Zadnji dan pouka je bil za novomeške šolarje in otroke iz vrtcev res pravo doživetje in kar najlepši uvod v pričetek počitnic. Občinska zveza prijateljev mladine je na rokometnem igrišču Loka v sodelovanju z društvi, šolami, vrtci, ansamblom Roland in drugimi pripravila več kot tri ure zabavno vedrega programa, v katerem so domala vsake oči našle nekaj zase. Otročad so pritegnile številne stojnice in srečelov kluba pionirjev, starši pa so si ob tej priložnosti za majhne denarje nabavili vzgojno literaturo, ki jo je ponujal svet za predšolsko vzgojo in delo s starši. (Foto: J. Pavlin)

PLANINSKO DRUŠTVO VABI NA IZLETE

NOVO MESTO — Izletniška sekcija Planinskega društva Novo mesto načrtuje v juliju in avgustu naslednje izlete: 7. 7. — Mangart, 13., 14. 7. — Triglavska jezera in Lepo Špičje, 10., 11. 8. — Ledine, Jezersko, 24. 8. — Škrlatica, 24. — 31. 8. — Maglič, 30., 31. 8. — Krn. Vse dodatne informacije o izletih, načinu prijave in cenah lahko preberete v omarici društva na Cesti komandanta Staneta.

Še daleč od lepo zapisanega

Položaj invalidov vseh vrst se v novomeški občini poslabšuje

NOVO MESTO — Problemska konferenca o družbenoekonomskem in političnem položaju invalidov v novomeški občini, ki jo je organizirala SZDL, je pokazala, da je bilo leta 1981 veliko besed in sklepov, odtlej pa kaj malo dejanj.

Ni čudno, če se invalidi sedmih novomeških organizacij čutijo zapostavljene v družbi, saj je že tokratna udeležba vabljenih pokazala, da invalidi o svojih težavah govore pravzaprav sami sebi. Medtem ko sta društvo invalidov in društvo za pomoč nezadostno razvitih oseb organizirani le za novomeško občino, pa v Novem mestu deluje še 5 medobčinskih invalidskih organizacij: za slepe in slabovidne, slušno prizadete, paraplegike in za cerebralno paralizo. Vse te organizacije imajo predvsem en sam cilj: olajšati težak vsakdanjik 1330 članom. Želijo si le to, da bi bili lahko družbi koristni, ne pa v njej potisnjeni ob rob.

● Največ grenkih je bilo v razpravi povedanih na račun zaposlovanja invalidnih oseb in stoterih težav, ki jih je potrebno premagati, preden en sam invalid dobi ustrezno zaposlitev. Da bi v bodoče delovne organizacije raje sprejemale invalide v svoje vrste, bodo Novomeščani predlagali spremembo zakonodaje v tem smislu, da bi bilo združeno delo deležno večjih davčnih olajšav pri zaposlovanju invalidov.

Zaradi nizkih invalidskih pokojnin narašča število uživalcev varstvenega dodatka, še huje se godi tistim, ki so odvisni od tuje pomoči.

Družbeni skupnosti prav gotovo tudi ni v čast, da ni bilo od leta 1981, ko je bil sprejet širši plan razreševanja problematike invalidov, nič narejenega pri odstranjevanju arhitektonskih ovir, ki invalidom onemogočajo najosnovnejše vsakdanje opravke.

Invalidi, zlasti slušno prizadeti, imajo še dodatne težave, četudi so morda zaposleni. Odrinjeni so od samoupravnega in delegatskega sistema, svoj mačehovski odnos pa razen v novomeški in deloma v krški občini kažejo vse interesne skupnosti, ki so se obvezale invalidnim društvom dajati prispevke za njihovo delo, nakazil pa ni.

Prav sestanki, organizirana rekreacija, ustrezen način izobraževanja, kdaj pa kdaj izlet in včasih kakšna kulturna prireditev, to so reči, ki invalida iz gorja za štirimi stenami izvabijo v skupnost sebi enakih, v svet in življenje, kakršnega so ostali občani deležni vsak dan. Invalidi nikakor nočejo od družbe le gmotne pomoči in rentniškega načina življenja, ampak možnost dela, za kakršnega so sposobni, in pravice, ki gredo ostalim.

RIA BAČER

Z RAČUNALNIKI MED POČITNICAMI

NOVO MESTO — Društvo informatikov in računalničarjev Dolenjske pripravlja v počitniških dneh julija in avgusta zabavo ob računalnikih za pionirje, mladince in odrasle. Računalniška učilnica bo odprta vsak torek in četrtek dopoldan od 10. do 13. ure in popoldan od 16. do 19. ure. Prvič se bodo obiskovalci lahko srečali z računalniki že 1. julija v sejni sobi Sindikalnega doma, Društveni trg 2 (kletna dvorana).

ZK IN MLADI

NOVO MESTO — V ponedeljek, 1. julija, je bila seja občinskega komiteja Zveze komunistov Novo mesto. Glavni točki dnevnega reda sta bili Zveza komunistov in mladi ter ocena dela, rezultatov in problemov na področju idejnopolitičnega usposabljanja in marksističnega izobraževanja. O obeh je bila bogata razprava. Več prihodnjič.

Največ za nove stroje

Letos nameravajo v Beti za naložbe nameniti 900 milijonov dinarjev — Oprema pretežno odpisana

METLIKA — V Beti predvidevajo, da bodo njihove naložbe v tem letu znašale okoli 900 milijonov dinarjev. Največ denarja bodo namenili za nakup uvoženih strojev, in to tako rekoč za vse temeljne organizacije. Gre predvsem za uvoz strojev z Zahoda, vrednost uvoženih strojev je 4 milijone nemških mark.

Skoraj tri četrtine opreme bodo dobili do konca prihodnjega meseca, prav tako so že naročili vso opremo, ki jo bodo kupili na domačem tržišču, in prijavili načrtovana gradbena dela. Med večje letošnje Betine naložbe sodi vsekakor razširitev in posodobitev proizvodnje v črnomaljskem konfekcijskem tozdu, kar bo veljalo okoli 100 milijonov dinarjev. Pol manj jih bo stalo skladišče rabljene opreme. Pred kratkim sta prišla tudi nova stroja za Kodranko, vendar je ta investicija iz lanskega programa in tudi plačali so ju že lani, za letos pa Kodranka načrtuje nakup nove opreme v vrednosti 1,2 milijona nemških mark. Med večje letošnje investicije sodi nakup novega računalnika, ki bo stal nekaj več kot 84 milijonov dinarjev.

Kar za 90 odst. letošnjih načrtovanih naložb imajo v Beti svoj denar, tako da bo le desetina posojil in združenih sredstev njihovih kupcev. Pri načrtovanju letošnjih investicij jih je v prvi vrsti vodila potreba po zamenjavi izrabljenih strojev s sodobnimi, s katerimi bodo lahko povečali proizvodnjo in proizvajali tudi za najzahtevnejša tržišča. Konec lanskega leta je bilo odpisane več kot 90 odst. vse Betine opreme.

A. B.

IMP v Metliki

Kaže, da bo IMP v Metliki odprl obrat za proizvodnjo elektromotorjev

METLIKA — v okviru prizadevanj za prestrukturiranje industrije v metliški občini, kar je tudi eden pomembnih ciljev resolucije in drugih dokumentov, ki govorijo o nadaljnjem razvoju te belokranjske občine, že nekaj časa tečejo pogovori s predstavniki ljubljanskega sozda IMP oziroma delovno organizacijo Trata, ki bi v Metliki odprli njihov obrat.

Kot vse kaže, bo letos res stekla proizvodnja vgradnih elektromotorjev za toplotne, potopne in obtočne črpalke, in to v glavnem za potrebe IMP. Tako bi IMP zmanjšal svoj uvoz, kajti sedaj te elektromotorje v glavnem uvažajo. V metliški delovni enoti naj bi bilo v začetku zaposlenih okoli 30 ljudi, ki naj bi izdelali kakih 40.000 teh elektromotorjev na leto. Ta program so razvili strokovnjaki IMP.

Na zadnji seji zborov občinske skupščine so tudi sprejeli sklep o namenski uporabi sedanje stavbe blagovnih rezerv za obrat IMP, oziroma za polovico te stavbe, kajti drugo polovico namerava IMP od sedanjega lastnika, metliškega Komunalnega podjetja, odkupiti. Tako bo IMP dal program, tehnologijo in vse potrebno opremo, prav tako pa bo odkupil še polovico potrebnih proizvodnih prostorov. Ker naj bi bila ta ljubljanska organizacija tudi eden od nosilcev razvoja kovinske industrije v metliški občini, tu upravičeno računajo na nadaljnjo širitev programa.

A. B.

Novomeška kronika

ZAPORA — Novomeščani so se razdelili v dva tabora. Eni menijo, da je zapora Glavnega trga ob koncu tedna briljantna ideja, ki se lahko porodi enkrat na sto let, drugi pa so prepričani, da gre za muho trmastih posameznikov, ki bi bili enkrat v življenju radi prosvetljeni, če že ne kulturni. Zapora pa med to vojno mišljenj kar uspešno polni najrazličnejše proračune, miličniki so pobirali »mitnino« vso soboto, nedelja pa je bila že precej manj stroga. Mogoče zaradi vročine, ki škodi uniformi.

KOMUNALA — Komunalne storitve so vse dražje, zato bi meščani vsekakor zaslužili, da bi smetarji oziroma njihova najmodernejša mehanizacija nekoliko lepše ravnali s posodami za smeti. Da bi jih torej vračali lastnikom neobtolčene in po možnosti s pokrovi. Ne gre za malenkosti: posoda za smeti stane že 6.573,90 din. Ob prihodnjem plačevanju smetarine bo cena že bistveno drugačna.

DELIKATESA — Krkina delikatesa pri Vindišerju je z v soboto podaljšanim delovnim časom rešila zadrege že prenekatero gospodinjo. Trgovski entuziazem (tako pri nas pravimo dobrim poslovnim običajem) pa, žal, usiha. Lokal, ki je nekoč delal do 21. ure, zapirajo že ob 19.30, na rakovo pot pa so krenile tudi nekatere druge malenkosti. Halje osebja so take, kot bi bilo zaposleno pri kanalizaciji! Ko se je prodajalka pred dnevi morala nekoliko bolj stegniti za piškoti, je domiselno stopila kar na pult, oziroma na desko za rezanje delikates....

Ena gospa je rekla, da je nek novomeško podjetje kupilo avto, ki sam pove, kaj je z njim narobe. Zdaj jim manjka samo še naprava, ki bi govorila, kaj je narobe s tovarno.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 20. do 26. junija so novomeški porodnišnici rodile: Majda Krašovec iz Hruševca — Andreja, Milena Prah iz Gornje Prekope — Nino, Ana Klobučar iz Uršnih sel — Marjana, Martina Kapele iz Dolenjcev — Petro, Lidija Uhan iz Dolenje Straže — Vanjo, Marjana Malnarič iz Semiča — Tadejo, Marija Tomažin iz Straže — Veroniko, Suzana Žagar iz Birčne vasi — Matejo, Nada Podlogar iz Gabrijel — Sonjo, Marija Kovačič iz Leskovca — Damjana, Jožefa Jan iz Lešnice — Jožeta, Darinka Butala iz Šipka — Sandija, Štefica Dragutinović iz Metlike — Milana, Bojana Labes iz Leskovca — Dejana, Zdenka Slapšek s Telč — Tomaža, Branka Jakše iz Uršnih sel — Matejo, Bernarda Pretnar iz Gradca — Danijela, Stojana Eršte iz Črešnjic — Natalijo, Marija Barič iz Dragatuša — Jano, Erna Simončič iz Kostanjevice — Sonma, Marija Čučnik iz Dolenje Stare vasi — Jasmino, Mojca Rifelj iz Ždinje vasi — Vesno, Vlasta Zupančič iz Senovega — Katjo, Dragica Bogve iz Križa — Igorja, Janja Pekolj iz Obče — Matjaža, Marija Medved z Vrha — Tino, Zlata Jeler s Senovega — Damjana, Zvonka Jereb iz Šentjerneja — Simono, Marija Jenič iz Črnomlja — Primoža, Marija Kržičnik iz Kostanjevice — deklico, Marija Robida iz Starega Loga — deklico, Ivanka Pungerčar iz Dolnje Prekope — dečka, Anica Perše iz Družinske vasi — deklico, Ana Pene iz Podturna — dečka, Kata Žužinjak iz Stankovcev — deklico in Marta Mervar iz Podgore — dečka.

IZ NOVEGA MESTA: Mersada Nadarević s Ceste heojev 34 — Nermino. Čestitamo!

Sprehod po Metliki

NE, BELE KRAJINE NI poplavila reka Kolpa, marveč veselice z vsakdanjimi ali pa z zvenečimi imeni. Ljudstvo na tej strani Gorjancev je preživelo črnomaljsko Kresno noč, gradaško Mačjo noč, pripravlja se na Razkošje v stelji (Vinomer, 13. julija), na Noč na Kolpi (Griblje, 20. julija), viniška športna srečanja (21. julija) in tako naprej. Vse te reči so zanimive, zabavne, človek bi drvel nanje, a kako delijo v delovnih organizacijah osebne dohodke le enkrat na mesec.

ŠUŠLJA SE, DA BO PREVZEL bife Breza na metliškem kopališču Asani Nuhi, zasebnik iz Črnomlja, gostišče Veselica pa naj bi prišlo v roke delovni organizaciji Beti. Za te govorice ne bomo molili roke v ogenj, kdor je že prišel na to zamisel, zasluži stisk roke. Integral, ki je doslej upravljal z lokaloma, si bo oddahnil, če se bodo govorice uresničile, kajti s svojim dosedanjim delom in uslugami si je prej delal sramoto kot reklamo.

OPOZORILI BI VAS RADI NA PRIREDITEV, ki bo 6. julija na grajskem dvorišču, pripravlja pa jo metliška godba na pihala ob praznovanju svoje 135-letnice. Ne bo šlo zgolj za koncert, a tudi za navadno veselico ne, ampak bo vsega po malem.

Črnomaljski drobir

BOROVNICE — V črnomaljski občini je letos več prebivalcev kot borovnic, zato so si Črnomaljci poiskali ta dragoceni gozdni sadež kar v sosednji metliški občini. Menda se v metliške gozdove podajajo kar cele ekspedicije Črnomaljcev z vedri. Zaenkrat iz Metlike na srečo še ni slišati, da bi si vrli Metličani kje na »Gaugenhribu« izmislili carinarnico, Črnomaljci pa tudi upajo, da se Metličani vsaj še v glavni sezoni obiranja borovnic ne bodo domislili, kako bi lahko vnovčili izvoz tega gozdnega sadeža iz njihove občine.

PRESENEČENJA NA TEKOČEM TRAKU — Tako obljubljajo tisti, ki vodijo črnomaljski disko klub. Pravijo, da bodo med poletnimi počitnicami pripravili več gostovanj znanih pevcev, kot prva pa se bo že danes, torej v petek, predstavila mladim in po srcu mladim Sladžena Milošević. O vsem ostalem, kar bo poleti še na sporedu, v disko klubu skrivnostno molčijo.

VESELICA — Gasilci iz Stranske vasi upajo, da bo prihajajoča nedelja minila brez kakršnihkoli neljubih presenečenj. Pripravljajo veselico in zlobni jeziki vedo povedati, da so po veselici v Stranski vasi včasih napovedovali vreme. Zadnjih pet ali šest let je namreč prav takrat vedno deževalo, pa četudi so veselico ponovili dvakrat ali trikrat na leto. Letos so gasilci večji optimisti, optimizem pa opravičujejo s tem, da je pretekla leta takrat, ko so izobesili plakate, začelo deževati, letos pa je prav takrat posijalo sonce.

Ribniški zobotrebci

DOMOVE GRADIJO — Kakor kaže, bodo imela kmalu vsa ribniška prostovoljna gasilska društva streho nad glavo. Gasilski domovi namreč rastejo kot gobe po dežju. Denarja za te namene je več, odkar je bila pred leti ustanovljena skupnost za varstvo pred požarom. Gasilci pa precej pomoči dobe tudi od delovnih organizacij. Trenutno grade v občini 7 gasilskih domov in nekateri med njimi bodo dograjeni pred koncem leta.

VLAK POGREŠAJO — Avtobusna proga prot: Ljubljani je med najbolj obremenjenimi v Sloveniji. Zato mnogi prebivalci ribniške doline še kako pogrešajo stari dobri vlak. Kakor pa kaže, z vlakom še lep čas ne bo nič. Komisija, sestavljena iz predstavnikov občin, skozi katere vozi vlak, namreč še ni dala odgovora na vprašanje ali vlak bo. Glede na razmere in denarno stisko, ki vlada zdaj, pa je odgovor domala znan.

GASILCI SO DOBILI PRIZNANJA — Ob 100-letnici gasilskega društva Ribnica je Gasilska zveza Slovenije podelila svoje najvišje priznanje »Za posebne zasluge« GD Ribnica in njenemu članu Edu Tanku. Republiška gasilska odlikovanja prve stopnje pa so prejeli: Ivan Drobnič, Anton Adamič, Janez Arko, Andrej Arko, Jože Petelin, Marija Petelin, Peter Jecel, Franc Klun, Jože Gornik in Tone Petek.

M. G.-č

Drobne iz Kočevja

NAROBE SVET — Medtem ko marsikje nimajo čistilnih naprav, da bi nanje priključili kanalizacijo, je v Osilnici, Moravi in Fari prav narobe. Čistilne naprave imajo, nimajo pa kanalizacije. Vendar so sestavljalci dolgoročnega načrta razvoja občine Kočevje na naprave pozabili in zapisali, da jih je treba zgraditi.

BOLJ DELAJO, VEČ JE IZGUBE — Kočevsko kmetijsko gospodarstvo je prav gotovo v izjemnem položaju. Medtem ko si povsod drugod prizadevajo, da bi povečali proizvodnjo in s tem zmanjšali izgubo, bodo morali zmanjšati število govedi, če bodo hoteli poslovati rentabilno. Torej ni vse v povečevanju produktivnosti. K izgubam pripomorejo tudi neusklajene cene. Nanje so kmetje dolgo časa opozarjali, pa jih ni nihče slišal.

Trebanjske iveri

STANDARD JIM RASTE — Pa ne navadnim zemljanom, kakor bi kdo mislil, gre za motoriste. Medtem ko se je z mini motorjem lani na srečanju motoristov pojavil samo Prosenikov najmlajši, sta se mu letos pridružila še dva rosno mlada motorista. Če bo šlo tako naprej, bodo lahko kmalu priredili srečanje cicibanov motoristov. In seveda tudi srečanje snobovskih staršev...

STARA PESEM POD NOVO STREHO — Ni še dolgo tega, odkar so obnovili trebanjski kulturni dom. Vendar rázen lepše podobe pravzaprav trebanjski kulturniki niso kdove kaj pridobili. Tudi zdaj morajo med deževanjem postavljati vedra, če nočejo, da bi voda kapljala po kulture željnih Trebanjcih. Kako je gradbenikom uspelo narediti tako streho in novo betonsko ploščo, da obe prepuščata vodo, je pa tudi uganka.

ZDAJ ŠE BOLJŠI SEJEM

MIRNA — Krajevna skupnost Mirna pripravlja za prihodnjo nedeljo boljši sejem. Sejem, ki bo potekal pod geslom »Česar ne rabim, prodam ali zamenjam«, bodo organizirali hkrati s sejmom rabljenih avtomobilov in kmetijskih strojev.

PREVEZAVE UPRAVIČILE NAMEN

ČRNOMELJ — Na nedavni seji občinskega komiteja ZKS Črnomelj je beseda tekla o stanju na področju SLO in DS, razvoju krajevne samouprave in uresničevanju usmeritev, ki jih je za nadaljnje uveljavljanje tega sprejel občinski komite pred letom dni. Sprejeli so sklepe o nalogah Zveze komunistov na področju kulture, o čemer so razpravljali na predzadnji seji komiteja. Spregovorili so tudi o aktivnosti prevezanih članov ZK, ki so se v večini primerov dobro vključili v delo v novih okoljih.

V ČRNOMLJU ZA CELOLETNI DOPUST

ČRNOMELJ — Socialistična zveza je pred kratkim pripravila v Črnomlju široko razpravo o treh različicah porodniškega dopusta, o tem pa je na izredni seji razpravljal tudi zbor uporabnikov skupščine občinske skupnosti otroškega varstva. V črnomaljski občini so se odločili za drugo varianto, po kateri naj bi porodniški dopust trajal leto dni, od tega bi za 246 dni veljalo 100-odstotno denarno nadomestilo osebnega dohodka, za dodatnih 119 dni pa 75-odstotno.

PRIČAKUJEJO PLODNO RAZPRAVO

KOČEVJE — V kočevski občini so že pripravili besedilo dolgoročnega plana. Čeprav je bilo že doslej slišati dosti pripomb na njegov račun, je vendarle dobil pozitivno oceno. Zdaj bodo ostanek dolgoročnega plana obravnavali v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela ter v ostalih okoljih. Pričakujejo bogato in plodno razpravo, saj bo le tako mogoče pripraviti kvaliteten plan, ki bo osnova razvoja kočevske občine v naslednjih 15 letih.

Mirko Vrlinič

Tekma z divjadjo

BOJANCI — Bojančani, prebivalci vasi nekaj kilometrov od Vinice, niso edini, ki se morajo za kmetijske pridelke udinjati na kraški, kisli zemlji in se poleg tega boriti še z divjadjo, da lahko jeseni sploh kaj pospravijo v kašče. Da kmetovanje na bojanških poljih ni lahko, dobro ve Mirko Vrlinič, a se je, kljub temu da je upokojen, pred slabim desetletjem odločil, da se posveti zemlji. Takrat je tudi zgradil nov hlev.

Za kmetovanje so me navdušili pravzaprav otroci, ki so vedno pripravljeni priskočiti na pomoč. Sicer pa pri nas njive takoj zarastejo breze in grmovje, če jih le za leto dni pustimo vnemar, tako da smo prisiljeni polja obdelovati ali kositi,« pove Vrlinič. Odločil se je, da bo prodajal predvsem mleko, ki ga v 6 kilometrov oddaljeno zbiralnico v Vinici odpelje 23 do 24 tisoč litrov na leto. Proda tudi nekaj pšenice in krompirja.

Nikakor pa Vrlinič ne more mimo divjadi. »Pred leti smo čisto opustili pšenico, ker nismo imeli kaj žeti, sedaj pa je največji problem koruza. So njive, kjer ni jeseni kaj pobirati. Saj jih ograjujemo z žico, kurimo, svojo nalogo pa bi morali opraviti tudi lovci. V gozdu jih vidimo le, ko je lovska sezona. Tako bi ljudje vsaj videli, da se lovci trudijo, da bi bilo škode na poljih čim manj,« je ogorčen Vrlinič.

B.M.

Priznanje za razvoj Gribelj

Gribeljska krajevna skupnost prejela priznanje zvezne konference SZDL za prispevek pri uveljavljanju ustavne vloge krajevne skupnosti — Odpovedovanje

GRIBLJE — Čeprav krajevna skupnost Griblje še vedno velja za manj razvito, pa v začetku iztekajočega se srednjeročnega obdobja o kakršnem koli razvoju skoraj ni bilo govora. V treh letih je Gribeljcem uspelo, da so predvsem z lastnim delom in denarjem skoraj v celoti komunalno uredili krajevno skupnost. Da sta bila trud in odpovedovanje res velika, potrjuje tudi to, da so pretekli četrtek prejeli priznanje zvezne konference SZDL za prispevek pri uveljavljanju ustavne vloge KS, še posebej pri razvoju samoupravljanja, humanizacije življenja in dela in pri pospeševanju družbenega standarda.

Za prebivalce krajevne skupnosti Griblje, ene manjših KS v črnomaljski občini, v kateri živi manj kot 500 krajanov in ki zajema le dva kraja, Griblje in Cerkvišče, je razvoj v zadnjih nekaj letih še toliko večji uspeh zato, ker nimajo delovne organizacije, ki bi jim pomagala. Uspelo pa jim je, da so na vseh zemljiščih, ki so bila za to primerna, torej na 215 hektarih, izvedli komasacijo. Pred zložbo je povprečna parcela merila 0,22 hektara, po njej pa 1,20 hektara.

Anton Kralj: »Gribeljci so se bili pripravljeni odpovedati marsičemu, ko so videli, da se krajevna skupnost razvija.«

Vsa krajevna skupnost ima vodovod, ki je veljal 6 milijonov dinarjev, le četrtino pa so dobili iz programa javnih del. Ostalo so prispevali krajani v delu in denarju, kar dvakrat pa so za vodovod uvedli dodatni krajevni samoprispevek. V tem srednjeročnem obdobju so z lastnimi sredstvi uredili tudi javno razsvetljavo in v Gribljah dobili 44 telefonskih priključkov, za kar so štiri petine denarja dali vaščani sami.

Kot pove Anton Kralj, tajnik in srce krajevne skupnosti, ki ima veliko zaslug za razvoj Gribelj in Cerkvišč, jim manjka do dokončno komunalno urejene KS le še kanalizacija in asfaltiranje tretjine vaških poti. »Neuresničena je v tem obdobju ostala gradnja večnamenskega doma, zato gradimo sedaj večnamensko dvorano kot prizidek h gasilskemu domu. Ta bo nadomeščala večnamenski dom, ki ga imamo v načrtu do leta 2000 in je predlagan, da se vnese tudi v program republiške kulturne skupnosti,« pove Kralj. Da so do takšnega doma upravičeni, potrjuje tudi močno razvito kulturno in športno življenje v Gribljah. Člani mešanega pevskega zbora namreč vsako leto pripravijo srečanje obkolpskih pevskih zborov, skupaj s člani tamburaške skupine, s katerimi so povezani v KUD Niko Zupanič pa tradicionalno prireditev Noč na Kolpi. Vsakoletno izmenjavo imajo tudi z organizacijami zamejskih Slovencev iz Kriza pri Trstu, s katerimi je KS pobratena.

M. BEZEK

Praznik Kostela

KOSTEL — Krajevna skupnost Kostel je v spomin na partizanski napad na Banjaloko 22. junija 1942 prvič letos praznovala svoj krajevni praznik. Hkrati so slavili tudi 60-letnico domačega gasilskega društva Vas-Fara in 40-letnico zmage.

Svečanosti so se začele 21. junija, ko so odprli razstavo »Kostelski motivi«, na kateri so prikazali svoja dela likovniki, Ivan Brudar, Matija Glad, Dušan Vidmar, Franjo Smole in Janez Arko ter razstavo Kočevskega odreda, nato pa je bil zabavni večer »Kočevska pop kuhinja v Kostelu«, ki ga je organiziral Ive Stanič.

Naslednjega dne je bilo tekmovanje v malem nogometu, zvečer pa svečana seja skupščine KS Kostel, na kateri so podelili priznanja delovnim organizacijam in posameznikom, zaslužnim za razvoj KS, ter posameznim domačinom in drugim, ki so posebno zaslužni za razvoj NOB na Kostelskem.

Glavne svečanosti so bile v nedeljo, 23. junija. Ob 9,30 je bila ogledna vaja gasilcev iz Kočevja in Delnic, ki so na poslopju banke in pošte prikazali gašenje s peno, nato je bila parada gasilskih enot iz občine Kočevje, kjer so sodelovala še sosednja hrvaška gasilska društva in godba iz Predgrada.

Na osrednji prireditvi je govoril član predsedstva CK ZKS Lojze Briški.

V imenu KS je predsednik Valentin Južnič odprl novo večnamensko stavbo.

J. P.

V najtežjem položaju je kmetijstvo

Kočevje: bo na pomoč priskočila republika?

KOČEVJE — »Programe sprejemamo pri nas zelo hitro, potem pa nam zmanjka volje za izvajanje. Premalo razmišljamo tudi o vzrokih za tako stanje, v kakršnem smo. Tega manjka zlasti pri ugotavljanju rasti cen. Sive cene in različni samoupravni sporazumi ter podobni dogovori pa še kar veljajo,« je med drugim dejal Rudi Orel, sekretar občinskega komiteja ZK občine Kočevje na seji predsestva občinske konference SZDL.

Predsedstvo občinske organizacije SZDL je že tretje politično telo, ki je minuli teden obravnavalo tako imenovani protiinflacijski program. O njem pa bodo razpravljali tudi po krajevnih konferencah SZDL. Kočevsko gospodarstvo je namreč še naprej vse prej kot zdravo in potrebna bo kar se da široka akcija za izboljšanje. Vendar ne bo dovolj samo nekakšna politična prisila, kakor je dejal predstavnik Zveze borcev, ampak bodo morali začeti veljati zakoni ekonomike.

Sicer pa so člani predsedstva spregovorili o težavah kočevskega gospodarstva tudi povsem konkretno. V prvi vrsti je kočevsko kmetijstvo, ki posluje z izgubami. Kakor kažejo sedanja gibanja, bo izguba narasla do 400 milijonov dinarjev. Jasno pa je, da te izgube ne more pokriti občina Kočevje sama, saj gredo presežki hrane na druga področja. Prav zato se v kočevski občini pripravljajo na to, da kmetijske zagate rešujejo na republiški ravni. Slabo gre tudi Tekstilani, kjer primanjkuje pravih kadrov, da bi se spopadli s težavami. Tudi v Itasu, kjer se razmere sicer izboljšujejo, še dolgo ne bodo splezali na zeleno vejo, če ne bodo imeli pravih programov in pravih ljudi na vodilnih mestih. Gradbeništvo posluje že nekaj let z velikimi težavami, saj je ta dejavnost upadla. Vendar gradbinci ne kažejo pretirane volje, da bi se v teh težkih časih povezali in tako lažje preprodili krizo. Med Zidarjem in Gramizom se namreč še niso spletle poslovno-tehnične vezi. Nič boljše ni v gostinstvu in turizmu.

Vendar tudi v kočevski občini ni vse tako črno. Kemična industrija Melamin posluje dobro, prav tako prometna dejavnost, čeprav ni bila deležna kdove kakšne pozornosti.

J. S.

Odkrito o slabostih

Na redni letni konferenci ribniške ZRVS so kritizirali nedejavnost krajevnih organizacij

RIBNICA — Občinska zveza rezervnih vojaških starešin je v preteklem letu dosegla vidne rezultate. Vendar pa se je srečevala tudi s težavami in slabostmi, ki jih ne bi smeli več dopustiti. Tako so sklenili udeleženci letne konference, ki je bila v preteklih dneh v ribniškem domu JLA.

Na konferenci je bila posebej opazna kritičnost vseh razpravljalcev, ki so poskušali s konkretnimi predlogi pomagati tistim krajevnim organizacijam ZRVS, ki ne delujejo. Zlasti nedejavni so v krajevni organizaciji v Sodražici, kjer člani ne prihajajo na sestanke in predavanja. Prav tako se ne morejo z najboljšimi rezultati pohvaliti v Dolenji vasi, kjer pa se stanje izboljšuje, odkar imajo novega predsednika. Nasprotno pa velik napredek beležijo v Loškem potoku, kjer se člani udeležujejo vseh dejavnosti. Nasplošno pa je bila izrečena tudi kritika vsem predsedstvom krajevnih organizacij, ki ne sklicujejo rednih sestankov.

M. GLAVONJIĆ

ZNANJE PREVERJAJO V PRAKSI — V sodelovanju z ribniško garnizijo so člani ribniške ZRVS te dni opravili praktično vajo. Žal se vaje niso udeležili vsi člani. Prav to pa najbolj zaskrbljuje. (Foto: M. Glavonjić)

So delegati res brez moči?

Delegacija za zdravstveno skupnost iz Tesnil je ostala brez vodje

TREBNJE — »Odstopil sem, ker sem se prepričal, da delegati ne moremo dosti narediti. V skupnih službah SIS pa so prepričani, da bi morali samo formalno nastopati in dvigati roke, medtem ko bi bilo vse odločanje v njihovih rokah,« je dejal delegat Karel Kostevc, vodja delegacije za trebanjsko občinsko zdravstveno skupnost.

Delegat Karel Kostevc, ki se je odločil za ta korak, je napisal podrobno poročilo o vzrokih za svoj odstop. Člani njegove delegacije so poročilo prebrali na seji skupščine zdravstvene skupnosti. Odziv nekaterih na tej seji pa je seveda bil vse prej kot strpen in razumevajoč. Slišati je bilo celo izjave, da bi v občini Trebnje nastal velik političen problem, če bi se vse delegacije obnašale tako. Seveda je vprašanje, kakšen političen problem bi bil, če bi bile vse delegacije tako vestne in natančne, kakor je delegacija iz Tesnil.

In kaj vse očitajo delegati Tesnil trebanjski zdravstveni skupnosti? Za 14. sejo, ki je bila najprej sklicana za 10. junij in potem zaradi nesklepčnosti preložena na 17. junij, je dnevni red obsegal kar 16 točk. Vodja delegacije Karel Kostevc je menil, da je gradivo preobširno in zaradi tega za delegate nepregledno. Poslovna poročila zdravstvenih organizacij o lanskem letu so bila pripravljena že marca in aprila, na dnevni red skupščine pa so prišla šele junija. Predlog finančnega načrta za trebanjsko zdravstveno skupnost za letos pa je prišel na dnevni red, ne da bi delegati poprej sprejeli samoupravni sporazum o svobodni menjavi dela. Prav tako so imeli v Tesnilih

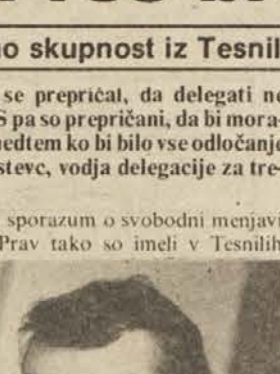

Karel Kostevc: »Odstopil sem, ker smo delegati nemočni.«

pripombe na novi delovni čas, ki so ga sprejeli v zdravstvenem domu, zahtevali so, da v zdravstvu izvedejo ukrepe glede na povečane stroške za bolnišnično zdravljenje, itd.

Skratka, seznam očitkov je kar dolg, delegati skupščine zdravstvene skupnosti so ga slišali in odstop tudi sprejeli. Očitki o slabostih delegatskega odločanja in delovanja pa so ostali brez odgovora. Očitno pa je, da prihaja do slabosti v odnosih med strokovnimi službami na eni strani in delegati na drugi. Eden izmed znakov zanje pa so tudi nesklepčne seje. Žal pa se s temi problemi pri nas ne ukvarja nihče.

J. SIMČIČ

Servis deluje, dela pa ni

Kočevske in ribniške delovne organizacije ne zaposlujejo mladine — Odzvala se je le Oprema

KOČEVJE — Mladim ni do brezdelnega preživljanja počitnic. Mnogi si z veseljem poiščejo počitniško zaposlitev. Denar pa potem porabijo za počitnice, šolske potrebščine in podobno. Vendar pa je za veliko večino mladih, ki nimajo zvez, težko priti do počitniške zaposlitve. In prav nanje so mislili v kočevski in ribniški občini ter ustanovili mladinski servis.

»Naš servis je začel poslovati sredi junija,« je povedala študentka Ana Pevec, ki si je našla počitniško delo v mladinskem servisu. »Zadali smo si nalogo, da bomo poiskali čimveč počitniških del za kočevske dijake in študente. Vendar pa za sedaj zelo slabo kaže. Dopise smo poslali vsem kočevskim delovnim organizacijam, pa doslej ni bilo odziva. Nasprotno pa je med mladimi zelo veliko zanimanje za počitniško delo. Vzrokov menda ni treba naštevati. Življenjska raven je padla, stroški šolanja naraščajo, zato se mladi na vse načine trudijo, da bi si našli vir zaslužka. Toda v družbi za to ni pravega zanimanja in razumevanja. V teh dneh smo dobili delo le za enega mladinca. Zaposlili smo ga v Opremi. Prepričana sem, da bi še marsikje potrebovali mlade ljudi, ki bi poprijeli za delo, a je očitno, da so naši dopisi obležali v predalih. Seveda mladi nismo pesimisti in računamo, da bomo do srede septembra, ko bo servis deloval, le dobili še kakšno zaposlitev,« je dejala Ana Pevec. Dodala pa je še, da mladinski servis posluje tudi v ribniški občini, kjer se Pevčeva zglasi vsak četrtek. Oba servisa delujeta v prostorih občinske konference ZSMS.

Priznanja samoupravljalcem

V trebanjski občini so dan samoupravljalcev proslavili s sejo kluba samoupravljalcev

TREBNJE — Ob 27. juniju, dnevu samoupravljalcev, so v Trebnjem pripravili slavnostno sejo skupščine kluba samoupravljalcev, ki so jo združili z razstavo inovacijskih dosežkov trebanjskega združenega dela. Na seji, ki je bila popestrena s kulturnim programom, so podelili tudi samoupravljalska priznanja.

Plakete samoupravljanja Josip Broz-Tito so prejeli krajevna skupnost Trebnje, Trimo Trebnje, Franc Anžlovar iz čateške Elme, Ivan Longar iz Trebnjega in Jože Novak iz krajevne skupnosti Svetinje.

Plakete samoupravljalcev občine Trebnje pa so prejeli krajevna skupnost Mokronog, Treles Trebnje, Marija Golob iz zdravstvenega doma, Franc Lavš iz Kmetijske zadruge Trebnje, Franc Režen iz Trima in Darinka Simonič iz Krojaškega podjetja.

Priznanja za inovacijske dosežke so prejeli Janko Kovaljev iz Trima, Peter Kramar iz KPD Dob in obrtnik Pavle Zupančič iz Ponikev. V kulturnem programu so sodelovala dekleta pevskega noneta Carmen iz Trebnjega.

V preddverju je bila tudi razstava inovacijskih dosežkov trebanjskega združenega dela. Žal ni šlo samo za inovacijske dosežke domače pameti, prav tako pa je bila razstava za poprečnega obiskovalca premalo nazorna.

SESTALI SO SE ZBORI OBČINSKE SKUPŠČINE

KOČEVJE — Pretekli teden so bile tu ločene seje vseh treh zborov občinske skupščine. Delegati so na seji slišali informacijo o poslovanju organizacij združenega dela; poročilo o delovanju upravnih organov občine in izvršnega sveta ter sprejeli smernice dolgoročnega plana občine Kočevje. Sprejeli so tudi poročilo o analizi delovanja delegatskega sistema v občini.

Kako naprej?

Razdalja med možnostmi in potrebami za Posavje ni nepremostljiva

BREŽICE — Posavsko združeno delo je imelo zadnjega decembra 1984 v bankah blizu 3 milijarde dinarjev, kreditnih obveznosti pa nekaj več kot za 7 milijard dinarjev. Podatka nazorno kažeta, da banke namenjajo za dodatno kreditiranje gospodarstva precejšen del sredstev iz drugih virov: iz negospodarstva in primarne emisije Narodne banke ter iz sredstev, ki jih vlagajo občani. To je dobro vedeti, saj se izjave predstavnikov delovnih organizacij marsikdaj ne ujemajo z dejstvi in ljudje zaradi tega nimajo vselej pravilne predstave o teh stvareh.

Nosilna banka v regiji je LB-Temeljna posavska banka, pri kateri ima združeno delo 95 odst. sredstev, preostalih 5 odst. pa pri Beograjski banki — TB Ljubljana in Jugobanki-TB Ljubljana.

Za investicijske potrebe v naslednjih petih letih Posavju primanjkuje kapitala. Razkorak med možnostmi in potrebami je zelo velik. Tako je konec 1983. leta manjkalo gospodarstvu 4,5 milijarde dinarjev in združeno delo bo moralo razliko pokriti v naslednjih sedmih letih. Z ocenjeno inflacijo vred je to blizu 6,8 milijarde dinarjev. Tudi investicij ne smemo prezreti. V zadnjih treh letih so se gibale med 2,5 in 3,5 milijarde dinarjev, zato brez dodatnih sredstev ne gre. Toda kako naprej?

Ena od možnosti je, da reprodukcijsko povezani ozdi nadomestijo obstoječi kreditni odnos z združevanjem sredstev za skupne programe, banke pa naj bi spričo pomanjkanja kvalitetnih investicijskih sredstev tesneje sodelovale z bankami tistih poslovnih partnerjev, s katerimi posavsko združeno delo posluje doma in v tujini. Z drugimi besedami bi lahko rekli, da se morajo vsi skupaj otresti plašnic, ki zastirajo poglede na levo in na desno, da ne vidijo širine jutrišnjega razvoja. J. TEPPEY

Dobova vabi

V nedeljo bo govoril rojak Franc Šetinc

DOBOVA — Danes ob 10. uri bodo slavili delavci Železniškega gospodarstva. Tozda za vzdrževanje voz. Spet so povečali proizvodne prostore, ki jih bodo v prisotnosti krajanov in gostov slovesno odprli.

Jutri se bodo Dobovčani srečevali na razstavah v stari šoli. Svojo dejavnost so predstavili tudi lovci in turistično društvo. Vnovič so razstavili ročna dela šolarjev in drugih krajanov. Malo pred osmo zvečer bodo v prosvetnem domu predstavniki PTT Novo mesto sprejeli v upravljanje novo zgrajeno telefonsko omrežje in centralo, nato pa bodo slovesnost sklenili pevski zbori in tamburaši.

Praznovanje krajevnega praznika bodo zaključili v nedeljo ob 15. uri z zborovanjem ob 40-letnici osvoboditve, ki bo osrednja tovrstna svečanost v brežiški občini. Slavnostni govornik bo Franc Šetinc.

DVOM O IZIDU REFERENDUMA

SEVNICA — Ni običajno, da bi delegacija iz krajevne skupnosti v občinski skupščini nastopila proti svojemu kraju. Zabukovški delegati so namreč menili, da zadnji izglasovani samoprispevek ni v skladu z interesi krajanov. Še več, asfaltiranje ceste proti Podvrhu naj bi bila pretežno želja vikendarjev, izrečen je bil celo sum o regularnosti samega glasovanja. V vprašanju delegacije je bilo navedeno, da imajo na območju krajevne skupnosti ceste, ki so bolj upravičene do solidarnosti krajanov. Kako je z vsem tem, se bodo morali zmeniti doma.

Vsak dinar študentu prav pride

Delo preko Študentskega servisa Krško je dobro plačano

KRŠKO — V Domu mladih pri »Podmornici« je dobila prostor tudi novoustanovljena podružnica mariborskega Študentskega servisa. Vodita jo študenta ekonomije Edita Fabjančič in Igor Avsec. Podružnico so ustanovili na pobudo občinske konference ZSM Krško in nekaterih delovnih kolektivov. Možnost, da bi mladi — praviloma morajo biti to redni študentje in učenci usmerjenega izobraževanja — dobili najrazličnejša občasna in začasna fizična in umska dela, so podprle tudi druge družbenopolitične organizacije.

Igor Avsec

»Sama sva obiskala večino podjetij v Posavju. V našo podružnico je včlanjenih že preko 200 članov in od tega jih že preko polovice, natanko 117, že dela. Začasno delo pomeni, da dela naš član, denimo, 3 ure na 2 do 3 dni, občasno pa, da dobi delo za vsaj mesec dni, nakar mora obvezno priti k nam po novo napotnico. V telefonskih pogovorih nam najpogosteje kadroviki pa tudi direktorji podjetij povedo, za kakšna dela bi potrebovali delavce. Najnižja urna postavka je 200 din, za težka fizična dela, delo stevardese — hostese, samostojno risanje načrtov, pomoč pri programiranju ter tehnično sodelovanje pri raziskovalnih delih, pa lahko znaša urna postavka tudi štiri stotake. Dosti firm ima nižje urne postavke kot naši člani, toda kljub negodovanju nekaterih njihovih delavcev, ki so slabše plačani, v podjetjih le brž izračunajo, da se jim splača zaposlovati naše člane. Ne dovolimo pa izkoriščanja naših članov, niti njihove nediscipline; takemu, ki ne spoštuje naših pravil, lahko odzvamemo izkaznico servisa in mu tako onemogočimo začasno ali občasno zaposlitev preko Študentskega servisa.« sta nam prejšnji petek pripovedovala Edita in Igor.

P. P.

Prazna zdravstvena blagajna

Dopolnilni vir iz kmetij zaposlenih in drugačna solidarnost republike?

BREŽICE — Ob visoki prispevni stopnji za zdravstveno varstvo je vedno pogosteje slišati kritiko glede neenakopravnosti plačevanja prispevkov za zdravstvo iz katastrskega dohodka kmetov in zaposlenih, ki imajo doma kmetije. Tisti, ki živijo samo od kmetijstva, se čutijo prikrajšane. Oni namreč plačujejo od katastrskega dohodka prispevek za zdravstveno varstvo, medtem ko katastrski dohodek nekmetov s tem prispevkom ni obremenjen. Ti plačujejo prispevek za zdravstvo v organizaciji, kjer so zaposleni, toda kmetje jim očitajo, da od dvojnega zaslužka plačajo le enkrat.

Morda bi bilo takih razprav manj, če ne bi bila zdravstvena skupnost neprestano v finančnih težavah. Dopolnilni vir iz katastrskega dohodka zaposlenih kmetov, ki jih uradno imenujejo nekmete, bi namreč lahko razbremenil osebne dohodke delavcev in dohodek organizacij združenega dela. Spremembo plačevanja prispevkov bi po zakonu in po stabilizacijskih priporočilih zdravstvene skupnosti Slovenije lahko izpeljali, če bi se tehtnica mnenj nagnila v to smer.

V brežiški občini tudi niso zadovoljni z republiško solidarnostjo, ker se stroški zdravstvenega varstva za upokojence in kmete ne krijejo s prispevki skupnosti invalidsko-pokojninskega zavarovanja in obremenjujejo dohodek delovnih organizacij. Na število zaposlenih imajo Brežice izredno veliko upokojencev in sedanja merila za dodeljevanje republiške solidarnosti tega ne upoštevajo. Morali bi jih popraviti in tako preprečiti nalaganje pretiranih bremen na ramena zaposlenih, ki za zdravstveno varstvo dajejo precej več kot delavci v bogatejših občinah.

Sicer pa je financiranje družbenih dejavnosti nasploh še preveč zapleteno. Za nekatere od njih zbirajo prispevke po kraju bivanja, drugod po kraju zaposlitve. V strokovnih službah interesnih skupnosti ugotavljajo, da jim povzroča to veliko dodatne pisarije, v delovnih organizacijah pa se prav tako pritožujejo nad pretiranim administriranjem zaradi nekajkratnega spreminjanja prispevnih stopenj med letom. Zagotovo so možnosti za financiranje družbenih dejavnosti po enem kopitu. To bi poenostavilo sedanje zapletene postopke in zaposleni, ki to delo opravljajo, bi se lahko posvetili koristnejšim in ustvarjalnejšim opravilom.

J. T.

POZORNOST NESTORJU MEDALJERSTVA — Vladimir Štoviček je 26. junija praznoval že 89. rojstni dan. Kljub malce skrhanemu zdravju je mojster rad prišel na petkovo otvoritev skupne razstave kitajske slikarke Huiqin Wang in krškega rojaka Valentina Scagnettija v krško galerijo. Za visoki jubilej mu je v imenu galerije čestital Slavko Šribar (na sliki), ki je spomnil, da je ravno prva Štovičkova razstava v galeriji pred 19 leti pomenila začetek uspešnega delovanja te priznane kulturne ustanove. (Foto: P. Perc)

Vzdrževalci niso sprejeli statuta

V tovarni Djuro Salaj Krško le na pol uspešen referendum

KRŠKO — Ponovljeni referendum 25. junija v tovarni Djuro Salaj je le delno uspel, saj so temeljni samoupravni splošni akt — samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo — sprejeli v celotnem kolektivu, medtem ko Statut delovne organizacije ni bil sprejet v tozdu Vzdrževanje.

Na razširjeni seji strokovnega sveta in partijske koordinacije so sklenili, da bodo naredili temeljito analizo vzrokov za tak izid referenduma v tem tozdu in pripravili oceno politično varnostnih razmer v celotnem kolektivu. Pripravili bodo začasne ukrepe za pravno-formalno ureditev sedanjega stanja. Vodstvo tovarne mora osrednjemu delavskemu svetu predložiti paket organizacijskih in kadrovskih ukrepov za zagotovitev normalne proizvodnje in poslovanja. V nekaj mesecih bodo ocenili možnosti, kako zastaviti ofenzivno razvojno zasnovo poslovanja delovne organizacije.

Udarništvo še živi

Gasilci prihranili najmanj 500 tisočakov

SEVNICA — Po vojni udarniško zgrajeni gasilski dom po svoji velikosti [illegible]edno nima sebi enakega ne blizu ne daleč. Zob časa je v minulih desetletjih načel strešno kritino.

Prostovoljni gasilci ne bi bili to, kar so, če za streho ne bi sami poskrbeli. 25. in 26. junija so preložili nad 5.000 kosov opek, kolikor jo je bilo treba spraviti s strehe, in prenesti gor. Prekrili so spoštljivo površino 400 kvadratnih metrov.

Prvi dan je bilo v akciji 30 ljudi, drugi dan ne dosti manj. Z ramo ob rami so delali tudi igralci Odra mladih. Udarniško so prihiteli na pomoč tudi obrtniki. Klepar Viktor Gole je lahko sproti menjaval načeto pločevino. Pri tajniku društva in gostincu Silvu Osovnikarju so bili vsi udarniki prvi dan na kosilu, saj se je delalo od vida do vida. Drugi dan je za kosilo poskrbela kuhinja Lisce, za malico pa Jutranjka. Niko Fric, ki ima bife v gasilskem domu, je gasil žejo. Delo ne bi šlo tako gladko, predvsem pa bi bilo treba mnogo več rok, če ne bi bilo posebne lestve z dvigalom pleskarja Jožeta Praha. Slavko Češek iz mizarstva Šmarja — na strehi je kot vajenec delal že ob izgradnji doma — je menil, da bo s streho poslej mir za sedanjo generacijo.

A. Ž.

Trebče zanimive tudi za tujce

Na republiški MDA »Trebče 85« urejajo Spominski park Trebče, telefonijo v senovski krajevni skupnosti in Slovinove vinograde na Bizeljskem

BISTRICA OB SOTLI — Letošnja republiška mladinska delovna akcija »Spominski park Trebče 85« je že ob otvoritvi akcije 23. junija v brigadirskem naselju pri osnovni šoli Marije Broz v Bistrici ob Sotli postregla z nekaj presenečenji. Med prijetna šteje pester in spontan kulturni spored, ki so ga pripravili brigadirji zvezne MDA Kozjansko 85 in sosednjega Kumrovca, folklorna skupina bistriške šole in domača recitatorska sekcija.

Manj zadovoljen pa je bil vodja akcije »Trebče 85« Tone Petrovič, učitelj telesne vzgoje s Senovega, s številčnostjo brigad. Namesto da bi v prvi izmeni do 13. julija na deloviščih v brežiški, krški in šmarski občini delalo 120 brigadirjev, so občinske mladinske organizacije iz Domžal, Kočevja in Ljubljane — Vič—Rudnik skupaj zbrale le 77 brigadirjev. Najmanj (19) jih je prišlo iz Kočevja, največ (33) pa iz Ljubljane. Demokratično zasnovana akcija, ki se izogiba klasičnemu modelu akcij pri nas, bo spet še bolj v ospredju zanimanja širše javnosti v drugi polovici julija, ko se pričenja mladinski delovni tabor. Zanj se ogrevajo že celo v tujini, saj preko organizacije SCI (Servis Civil International) pričakujejo v Bistrici ob Sotli tudi 20 Madžarov, 15 Estoncev in prav toliko brigadirjev iz zahodne Evrope.

Še bolj kot koordinator naselja akcije »Trebče 85« Jani Merhar, 22-letni član ljubljanskega Leka, ki je letos že četrtič v vodstvu ene izmed zveznih oziroma republiških MDA v Sloveniji, smo bili presenečeni mi, ko smo opazili, da je med brigadirji prve izmene tudi angleško govoreč mladenič. 21-letni študent četrtega letnika ekonomije na univerzi Berkeley v Kaliforniji Jeff Kimball, prijazen mladenič, prihaja iz manjšega mestaca v ameriški zvezni državi Iowa.

P. PERC

Odprava delovnih sobot?

Ob predlogu Jutranjkinega tozda Radna

SEVNICA — V Jutranjki po vzoru mariborskega TAMA dajejo pobudo za ukinitev delovnih sobot. Rešitev je sorazmerno preprosta: še naprej bi ostali v okviru veljavnega 42-urnega delavnika, saj bi običajni delavnik podaljšali za vsega 24 minut. Proizvodni delavci bi v dopoldanski izmeni delali od 5.25 do 13.49, popoldanska pa od 13.50 do 22.15, v režiji od 6. do 14.25. Na ta način bi nadomestili vseh 13 delovnih sobot.

Ta pobuda prihaja iz največjega Jutranjkinega sevniškega tozda Radna. Direktorica tega tozda Breda Mijovič je preračunala, do kakšnih prihrankov bi prišli. V primeru Jutranjke bi se znižali stroški prevozov na delo za 5,18 odst. Po sedanji ceni teh prevozov znese to za preostali del leta 1,2 milijona dinarjev. Kajpak bi odpadli tudi stroški za prehrano delavcev na opuščene sobote, kar navrže novih 2 milijona dinarjev prihranka. Med poglavitnimi prihranki omenjajo čas odmora, torej malice, ki so seveda tudi ob delovnih sobotah. Na videz drobnarija, nanese pa ob velikem številu delavcev! Samo v primeru Jutranjke pomeni to za 0,35 odst. boljši izkoristek delovnega časa, vrednostno pa že kar spoštljivih 19 milijonov dinarjev več ustvarjene vrednosti! Zmanjšajo se tudi stroški zagona in podobnih stvari. Organizatorji proizvodnje vedo tudi, da storilnost ob delovnih sobotah ni kdove kako velika.

Iz Jutranjke dajejo pobudo v premislek tudi ostalim kolektivom. To je v sevniški občini nujno, ker imajo enotno organizirane delavske prevoze za vso občino. Proizvodne delavke so dejansko za tekočimi trakovi že sedaj ob 5.30. Kakšen bo odmev, saj Jutranjka v to akcijo ravno zaradi omenjenih prevozov ne more sama?

A. ŽELEZNIK

»Večna« poskusna obratovanja

Je to že sevniška posebnost? Trenutno še vedno kar v treh kolektivih — Nevarnost bega kapitala — Lojze Motore v. d. direktorja v blanškem rudniku

SEVNICA — Družbeni pravobranilec samoupravljanja je dolžan s pobudami opozarjati na pomanjkljivosti v občinah. Posavski pravobranilec Dušan Dornik je to storil na seji predsedstva občinske konference SZDL 25. junija.

V službi družbenega knjigovodstva so postali pozorni, ker imajo v Jugotaninu oziroma Tovarni tanina in furfurala v ustanavljanju na spisku od vseh osnovnih sredstev le dva pisalna stroja. Še ta dva so kupili že leta 1983. Kaj je z ostalimi 110 milijoni osnovnih sredstev? »Rečeno je bilo, da kolegijski organ v Belinki z vsem razpolaga do konca 1984« je opozoril pravobranilec, ko zadeva še vedno ni rešena.

Drugi tak kolektiv, ki je še vedno v ustanavljanju, je brezovški Inplet. Imel je v pomoč celo strokovnjake iz gospodarske zbornice, vendar s svojimi »očeti« (sovlagatelji) še vedno nima sklenjenega samoupravnega sporazuma. V pojasnilo je bilo na seji rečeno, da trenutno komisije delajo...

Star bolnik, ki je še tudi kar naprej v ustanavljanju, je Rudnik Blanca. Pravobranilec je glasno vprašal, če slednjič le ne bi kazalo dati veljavo tržnim zakonom in rudnik likvidirati, če ne more zaživeti. Od 21. junija je razrešen dosedanji direktor Oton Šket, sedaj je vršilec dolžnosti Lojze Motore. V potrditev tega, da iščejo rešitve, so bili navedeni razgovori z zasavskim Siporexom.

V tovarni konstrukcij razpis za direktorja ni uspel. Iz matične tovarne, trboveljske STT, je za vršilca dolžnosti imenovan inž. Franc Drobež. Nov direktor tudi še ni imenovan na Žagi. Nasploh je v občini huda kadrovska zadrega za poslovodne delavce.

A. Ž.

Novo v Brežicah

SVARILO O PRAVEM ČASU — Nedeljski potres, ki je zazibal tla v brežiški, krški in sevniški občini, je kot voda na mlin sklicateljem današnje seje koordinacijskega odbora za solidarnost pri OK SZDL. Tisti delegati, ki so že nekajkrat izostali in zadnjič povzročili celo nesklepčnost, se bodo tokrat zagotovo spomnili na svojo dolžnost. Potres v nedeljo na srečo ni naredil škode, toda nič se ne ve, kdaj se lahko pripeti kaj hujšega. Torej na delo, da bo družbeni dogovor o posavski solidarnosti čimprej pripravljen!

PO VRSTI, KOT SO HIŠE V TRSTI — Krajani komaj čakajo, da bodo obveznosti iz prejšnjega referenduma končno uresničene, računajo pa tudi s tem, da bodo čimprej na vrsti tisti odseki, ki so najbolj zdelani, promet na njih pa najgostejši. Kljub vsemu jih skrbi, da jih bo udarilo pomanjkanje denarja, saj to lahko pomeni tudi opustitev nekaterih del.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 7. do 15. junija so v brežiški porodnišnici rodile: Zdenka Vitko iz Vrbovca — Anamarijo, Zdenka Dušič s Trebeža — Mateja, Nevenka Nadi iz Male Gorice — Ivano, Đurđa Varges iz Krškega — Tomislava, Jožica Travnikar iz Dečnih sel — Davorina, Darinka Urek iz Stare vasi — Daria, Zdenka Noršič iz Laduča — Valentina, Ljiljana Klarič iz Brdovca — Davorja, Štefica Kupres iz Cerja — Marka, Jasminka Mešič iz Krškega — Dragana, Terezija Mavsar s Ceste — Antona, Ljubica Priveršek iz Brežic — Maria, Ivančica Rolovič iz Prigorja — Gorana, Renata Miljanič iz Brežic — Gorana, Ivančica Pavlečič-Cvetkovič iz Samobora — Marka, Terezija Kozole s Senovega — Boruta, Marina Baričevič iz Krškega — Zdravko in Đurđa Jagodič iz Samobora — Petra. Čestitamo!

Krške novice

KAJ PA VLADA? — Delavci tovarne Djuro Salaj so sklenili, da bodo prihodnje leto gotovo povečali izvoz papirja, ne oziraje se na stališče zvezne vlade in drugih teles. Menijo namreč, da so bili največkrat sami najbolj tepeni, če so poslušali glas od »zgoraj«....

KITAJKA — Ob otvoritvi petkove razstave kaligrafije in slik kitajske akademske slikarke Huiqin Wang iz krškega rojaka Valentina Scagnettija v krški galeriji je gostja praktično pokazala, kako ustvarja. Občinstvo je z velikim zanimanjem spremljalo delo umetnice, po razstavi pa so številni prosili Kitajko za avtogram. Gostja je ljubeznivo ustregla celo vsem tistim, ki so želeli videti, kakšna je podoba njihovega imena in priimka v kitajskih pismenkah. Res lepa poteza, za katero ima pravzaprav vsaj posredno zaslugo prav inž. arch. Scagnetti, ki je seznanil gostjo s krškimi kulturniki in ji naročil odprl duri Krškega.

DOPISNIŠTVO TV — Ljubljanska televizija ima končno le stalnega novinarja dopisnika iz Posavja. To je novinar Goran Rovan iz Krškega, poprej zaposlen pri novomeškem Pionirju, je od tedaj naš dober sodelavec. Sedež dopisništva TV je v novem bloku pri hotelu Sremič.

BRIGADIRJI POPRAVLJALI CESTO

SENOVO — Brigadirji republiške mladinske delovne akcije »Trebče 85« in krške delovne brigade Matija Gubec, ki se pripravlja za zvezno MDA »Podrinje-Kolubara«, so v soboto urejali cesto na Ložcah na Bohorju. Popravilo ceste na območju Spominskega parka Trebče je rodilo mnoga nova prijateljstva in znanstva.

Sevniški paberki

PODRAŽITEV BURI — Podražitev stanarin je odmevala tudi na skupnem zasedanju občinske skupščine minuli petek. V dnevniku Dela je bil namreč objavljen republiški podatek o 20-odstotni, ne 30-odstotni podražitvi stanarin za sevniško občino. V Sevnici pojasnjujejo, da gre za napako v izračunu, zato vztrajajo pri 30-odstotni podražitvi. Poudarjajo, da si tako ne morejo vzdrževati družbenih stanovanj. Stanovalcem z nizkimi prejemki priporočajo, naj zaprosijo stanovanjsko skupnost za nadomestilo pri plačilu stanarine.

LEVICA NE VE ZA DESNICO — Zapleti z gradnjo v Šmarju so na zadnjem skupnem zasedanju občinske skupščine že pripeljali do dopolnjevanja občinskih aktov. Delegati so sprejeli dopolnitev občinskega plana, ki je sicer star že štiri leta, kje vse je »usmerjena stanovanjska gradnja«. Ta je sedaj proglašena ne le v Šmarju, temveč tudi v obrtni coni v Dolenjem Boštanju. Če bi bili na občini že prej tako daljnovidni, bi si hišo ob delavnici lahko postavil tudi avtomehanik, ki so mu jo takrat tako branili, da je moral graditi drugje.

DRUGA RUNDA — Poletni srečanji harmonikarjev se zvrstita v dveh krajih, poleg Zabukovja tudi pri Studencu. V tej prijazni vasici bodo godci jeli raztegovati svoje mehove v nedeljo ob 15. uri.

Ni vsak film pogrošen

Janez Kovač: »V Novem mestu predvajamo pač tiste filme, ki jih ponudi distribucija. Žal gredo bolje ceneni kot kvalitetni filmi«

NOVO MESTO — »Naš kino ni dotiran, živeti mora predvsem od tega, kar se nabere v blagajni, ker pa kvalitetni filmi blagajno slabo polnijo, je primoran predvajati tudi komercialni program, se pravi slabe, celo zelo cenene reči,« pravi Janez Kovač, organizator filmske dejavnosti v Novomeškem Domu kulture. Vendar takoj pojasni, da lahko vrtijo le to, kar dobijo od distributorjev. Čeprav je teh toliko, da se filmi v Novo mesto stekajo tako rekoč iz vse Jugoslavije, njihova skupna ponudba ni tolikšna, da bi pokrila letne potrebe kina v Domu kulture, to je okoli 300 filmov. Kakršnakoli izbira je pri tako skromni ponudbi nemogoča, pa tudi nepotrebna je, saj mora kino vzeti prav vse, kar posamezni distributor pripravi za omrežje. Luknje, ki še vedno ostajajo v programu, pa krpa s kinotečnimi filmi, s filmskimi reprizami ali kako drugače.

Kovač pozna očitke, ki letijo na kino, za katerega mora skrbeti, strinja se, da so često upravičeni, še posebej tisti, da je na filmskem platnu preveč nagote in nasilja, zatrjuje pa, da naredi vse, kar je možno, da bi kino le obdržal svoje kulturno in vzgojno poslanstvo. »Filmi, ki so bolj žgečkljivi in z raznih vidikov neprimerni za mladino, gredo običajno v nočni program, seveda obvezno opremljeni z opozorilom, da je predstava do 15 let starim prepovedana. Vse reklamne plakate je potrebno opremiti s slovenskimi naslovi, težimo tudi za tem, da bi dobili slovensko podnaslovljene filme, kar pa se nam ne posreči vselej. Filmi prihajajo često zadnji trenutek in je težko preveriti, kako so podnaslovljeni. Če vemo vnaprej, da bodo podnaslovi v srbohrvaščini ali celo cirilici, obiskovalce na to opozorimo. Res pa je, da pride največ takih filmov iz kinoteke, ker so ohranjene predvsem srbohrvaške kopije.«

Če so v Domu kulture leto za letom tarnali nad slabim obiskom kino predstav, pa se letos stanje vidno izboljšuje. Podatki kažejo, da se je povprečna zasedenost dvorane povečala od januarskih 24 na zdajšnjih 60 odstotkov. Povečan obisk so dosegli zlasti z nekaterimi filmi, ki so »vlekli«. Neke vrste rekord so dosegli s filmom Deset zapovedi, ki si ga je ogledalo 4.400 obiskovalcev. Film »E. T.« je videlo okoli 5.500 gledalcev, vendar je bilo več predstav. Nadpovprečno število obiskovalcev je v dvorano pritegnil tudi »Dan potem«. To pa so tudi edini kvalitetni filmi, ki so bolj pritegnili Novomeščane. Prava katastrofa je doletela zelo dober film Disciplina brez milosti, ki skoraj ni imel gledalcev. V zadnjem času je nadpovprečno obisk doživela Policijska akademija, tako da že načrtujejo reprizo.

Janez Kovač: »Prizadevamo si vsak mesec uvrstiti v program vsaj en dober film.«

»Po gledanosti pa vodijo tako imenovane seksualne komedije,« pojasnjuje Kovač. »Predvajali smo pet takih filmov in dosegli povprečno 75-odst. zasedenost dvorane. Nasploh so komedije najbolj priljubljene, so celo pred filmi, narejenimi zavoljo golote. Takoj za njimi pridejo vojni filmi. Ob predvajanju teh je dvorana zasedena malo manj kot 60-odstotno. Gledano s komercialne strani, se nam program s takimi filmi splača.«

I. Z.

Spet veličasten nastop oktetov

V soboto v Šentjerneju pelo 35 oktetov — Članom Koroškega akademskega okteta, ki je na 13. srečanju oktetov praznoval 30-letnico, je Stane Markič, član predsedstva SRS, izročil državna odlikovanja in govoril na prireditvi — Med dobitniki visokih priznanj tudi Marjan Močivnik

ŠENTJERNEJ — Za nami je še ena vseslovenska pevska manifestacija — tradicionalno srečanje oktetov, ki so ga letos pripravili že trinajstič, a prvič kot bienalno prireditev, posvetili pa 40-letnici osvoboditve.

Organizatorjem se je prijavilo 42 moških in ženskih oktetov oziroma nonetov (nekatere skupine imajo po devet članov), od katerih jih je večina nastopila na koncertih, ki so jih v okviru trinajstega srečanja zadnje tedne priredili v desetih krajih — od Turnišča do Nove Štifte.

Na osrednji in hkrati zaključni prireditvi letošnjega srečanja, ki je bila minulo soboto popoldne po povorki na travniku poleg šentjernejskega hipodroma, pa se je zvrstilo 35 oktetov. Vsak od njih se je predstavil z eno pesmijo. Kot zadnji je nastopil Koroški akademski oktet iz Ljubljane.

● V soboto so med potekom osrednje prireditve trinajstega srečanja podelili več najrazličnejših priznanj. Tako je predsednik ZKO Slovenije, Jože Osterman, izročil Marjanu Močivniku Gallusovo listino, nanovo ustanovljeno priznanje za izjemne zasluge pri širjenju pevske kulture in organizaciji prireditev. Ob izročitvi listine je predsednik ZKO Slovenije poudaril, da je bil Močivnik pobudnik za srečanje oktetov, ki se je razraslo v tako veliko manifestacijo, in da že vrsto let neutrudno skrbi za nadaljevanje te dejavnosti kot predsednik društva Srečanje oktetov Šentjernej. Marjan Močivnik pa je v imenu prirediteljev izročil posebna priznanja oktetom, ki so letos obhajali jubileje in ostali zvesti srečanju.

Kakih 1.200 obiskovalcev, med njimi tudi Milan Kučan, član predsedstva CK ZKJ, Stane Markič, član predsedstva SRS, in Bogdan Osolnik, sodnik Ustavnega sodišča Slovenije, je z aplavzom nagradilo vse pevce. Posebno prisrčna dobrodošlica je veljala Koroškemu akademskemu oktetu, ki je prav na trinajstem srečanju praznoval svoj visoki jubilej — 30-letnico ustanovitve.

V Šentjerneju je jubilantom — Koroškemu akademskemu oktetu, ki je izšel iz dijaških vrst na gimnaziji v Ravnah na Koroškem, prvi čestital Stane Markič in petim članom okteta izročil državna odlikovanja, s katerimi jih je odlikovalo predsedstvo SFRJ. ZKO Slovenije pa je nekaterim članom tega okteta podelila zlate Gallusove značke.

Preden so se okteti zlili v en zbor in pod vodstvom Cirila Krpača, umetniškega vodje Koroškega akademskega okteta, zapeli nekaj pesmi, je s tribune spregovoril Stane Markič. Med drugim je poudaril, da pomeni šentjernejsko srečanje oktetov velik prispevek k razvoju in utrjevanju pevske kulture na Slovenskem, hkrati pa je to lepa oblika posredovanja kulturnih dosežkov delovnim ljudem in občanom. Ob tem je ponovil misel, da kultura ne sme biti obravnavana kot poraba oziroma strošek, saj šteje za pomembno gibalo napredka; prek nje se sprošča vse, kar prispeva h kvalitetnejšemu življenju, bolj človeškim medsebojnim odnosom in ne nazadnje k boljšemu delu.

I. ZORAN

JUBILEJ NA 13. SREČANJU — Kot zadnji je na sobotnem pevskem koncertu v Šentjerneju, kjer se je zvrstilo 35 oktetov, nastopil Koroški akademski oktet, ki si je ta kraj izbral za praznovanje 30-letnice ustanovitve. (Foto: I. Zoran)

POGOVOR S SABO IN Z NARAVO — Do 12. julija bo v krški galeriji odprta razstava kaligrafije in slik kitajske akademske slikarke Wang Huiqin, ki se specializira za grafiko pri prof. Zvestu Apolloniu na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost, ter kraškega rojaka, inž. arhitekta Valentina Scagnettija, ki je obsvojem poklicu razvijal življenjsko delo tudi na področju kaligrafije, slikarstva in grafike. Ob petkovi otvoritvi razstave sta sodelovala basist Ladko Korošec in harmonikar Milan Stante. Na sliki: Kitajka med demonstracijo ustvarjalnosti s čopičem, tušem in vodo. Njeno slikarstvo je dialog s sabo in z naravo. (Foto: Perc)

kultura in izobraževanje

Malo kulture na zaprtem Glavnem trgu?

NOVO MESTO — Občinska kulturna skupnost in Zveza kulturnih organizacij sta v veliki zadregi, s čim izpolniti pričakovanje, da bo novomeški Glavni trg v dneh zapore, zlasti še obvečerih, pogosto zaseden z raznovrstnimi kulturnimi prireditvami.

Spričo omejenih denarnih, slabih tehničnih in drugih možnosti je namreč moč pripraviti le poceni in tehnično nezahtevne nastope, torej samo nastope takih skupin, ki ne potrebujejo odra in ne ozvočenja. Izbira takih skupin pa je vse prej kot brezmejna, v glavnem so to pihalni orkestri in folkloristi, zato so se tudi novomeški organizatorji ozrli najprej in predvsem po njih. Za sodelovanje so menda že pridobili novomeške in straške godbenike ter folklorno skupino Kres, avgusta, ko bo v Novem mestu (Šmihelu) slovenskih pihalnih orkestrov, pa se bodo poskušali za nastop dogovoriti z enim od na taboru sodelujočih orkestrov.

Tako se na Glavnem trgu obetajo predvsem godbeni poletni večeri, kar pa ne bo zanimivo prav za vse, predvsem ne za obiskovalce, ki si želijo pestrosti. Organizatorji se tega zavedajo, zato bodo poskušali vsaj kdaj pa kdaj po Glavnem trgu napeljati zvočnike in pred mikrofon pripeljati kakšne manjše pevske skupine (kvartet, oktet).

Skoraj nikakršnega upanja pa ni, da bi v Novem mestu gostovalo gledališče ali kakšne druge vrste profesionalna skupina. Za to ni namreč niti minimalnih možnosti, ne tehničnih in še manj materialnih, saj tako kulturna skupnost kot Zveza kulturnih organizacij ne premoreta sredstev za take prireditve.

Res pa je tudi to, da na kulturno »zapolnitev« Glavnega trga v mesecih njegove zapore ni nihče kaj veliko mislil, ko je bil čas za to (ob snovanju načrtov za letos).

I. ZORAN

Osemnajsti tabor se izteka

Zaključek delovnega srečanja 26 likovnih samorastnikov bo jutri zvečer v trebanjskem kulturnem domu — Po predstavitvi posebne številke Samorastniške besede bodo v Galeriji samorastnikov Trebnje odprli razstavo Jana Hruške

TREBNJE — V tem kraju od minulega petka poteka tradicionalni tabor likovnih samorastnikov, ustvarjalno srečanje naivcev iz domovine in tujine, ki so ga Trebanjci pripravili že osemnajstič. Med šestindvajsetimi udeleženci je pet tujcev in en zdomec (iz ZRN).

Na taboru prevladujejo slikarji, saj so letos povabili le tri kiparje. Nekateri sodelujejo prvič, drugi so bolj ali manj znani s prejšnjih taborskih srečanj. Nemalo jih je, ki so v Trebnje prišli anonimni, zdaj pa njihova imena stoje v likovnem svetu dokaj visoko.

Od tistih, ki imajo za seboj največ taborskih dni, moramo na prvem mestu omeniti mirenskega kiparja Sandija Leskovca, tu pa so še kipar Franc Tavčar iz Čabrač in slikarji Lucijan Reščič iz Trebnjega, Hamdija Hadžić iz Ljubljane, Dobrosav Milojević iz Svetozareva in še kakšno ime bi lahko navedli.

● Po zaključku tabora bodo v Galeriji samorastnikov Trebnje odprli razstavo slik Jana Hruške iz Brna, udeleženca letošnjega tabora in dobitnika velike zlate taborske plakete za dosežke na prejšnjih taborskih srečanjih. O življenju in delu slikarja, ki si je zadnja leta pridobil mednarodni ugled, bo govoril Janez Gantar, predsednik skupščine tabora. V imenu pokrovitelja, trabanjskih Tesnil, bo razstavo odprl direktor Tone Hočevar. Hruškova dela bodo na ogled do 27. julija.

Osemnajsti tabor se medtem izteka, saj bodo udeleženci delali samo še danes in jutri dopoldne. Tako se že vsi pripravljajo na slovesen zaključek, ki se bo jutri ob 18. uri začel v trebanjskem domu kulture, na njem pa bo govoril Bogdan Osolnik, sodnik Ustavnega sodišča Slovenije.

● V okviru te slovesnosti bo tudi predstavitev zbirke poezije in proze »Življenje ve za pot«, ki jo izdala občinska kulturna skupnost. V knjižici, ki je izšla kot posebna številka Samorastniške besede ob desetletnici izhajanja te literarne revije, sodelujejo samo avtorji iz trebanjske občine.

ČRNOMALJCI NA FESTIVALU V OHRIDU

ČRNOMELJ — Minulo sredo so člani folklorne skupine Zeleni Jurij iz Črnomlja odpotovali na balkanski festival folklore v Ohrid. Črnomaljski folkloristi so edini predstavniki Slovenije, poleg nastopa na festivalu pa se bodo z belokranjskimi plesi predstavili še v ohridskih hotelih ter s tem popestrili tamkajšnjo turistično ponudbo.

Za konec kar štirje nastopi

Učenci trebanjske glasbene šole nastopili tudi na treh osnovnih šolah

TREBNJE — Kdor poje, ne misli slabo. — Glasba ne pozna meja. — Glasba je univerzalni jezik. — Vse to so misli, ki govorijo o pomenu te vrste umetnosti za človekovo življenje. Tega se ljudje zavedajo že dolgo, pomen te umetnosti pa so še posebej poudarili letos, ko so kar vse leto 1985 proglasili za leto glasbe. Po vsej Evropi se vrstijo najrazličnejše glasbene manifestacije.

Takim in podobnim geslom se je trebanjska glasbena šola v pravkar končanem šolskem letu odzvala s številnimi nastopi in koncerti po trebanjski občini in zunaj nje. Zaključek šolskega leta je označila kar s štirimi nastopi. Prvi je bil 21. junija v trebanjskem kulturnem domu na dan, ki je bil v Jugoslaviji proglašen za praznik glasbe. Mladi instrumentalisti in pevci iz glasbene šole so razveselili poslušalce. 25. junija pa so učenci nastopili na osnovnih šolah v Trebnjem, Velikem Gabru in Šentrupertu in popestrili njihov zaključek šolskega leta. Ta dan so na glasbeni šoli podelili spričevala in pohvale.

TM

Prvi skulpturi v Straži

Straški likovni tabor končan, z njim pa tudi prvi dnevi kulture v straški krajevni skupnosti

STRAŽA — Prvi mali likovni tabor v tem kraju pod Srobotnikom se je prejšnji teden končal, akademska kiparja Slavko Kranjc iz Celja in Tone Demšar iz Ljubljane, ki sta na njem ustvarjala, sta se poslovila. Stražani pa si njuni skulpturi, izklesani iz hrastovih debel, lahko ogledajo tam, kjer stojita: v novem, zahodnem delu naselja, seveda na prostem.

Kiparja sta delala tri tedne in v tem času iz debelih hrastovih hlodov izklesala vsak po eno skulpturo večjih dimenzij. Stvaritvi simbolizirata življenje in delo v tem delu Dolenjske ob Krki, vanju sta umetnika vklesala svoja spoznanja v kraju, ki mu daje močan pečat lesna industrija.

Delovišče malega likovnega tabora, na katerem sta nastali obe skulpturi, je bilo poleg Novolesove razrezovalnice lesa, seveda na prostem, da so vsaj Novolesovi delavci lahko spremljali potek umetniškega ustvarjanja od zamisli in skice na papirju do končnega izdelka. Za vse je bilo to prvo srečanje z dejavnostjo, kakršne v Straži še niso videli od blizu.

Mali likovni tabor je organizirala straška krajevna skupnost in sicer na koncu prvih kulturnih dnevov v tem kraju. Kot je znano, so v okviru teh dnevov pripravili maja literarni večer štirih pesnikov, ki so izšli iz straške krajevne skupnosti, in tradicionalno srečanje dolenjskih in belokranjskih pihalnih orkestrov pod pokroviteljstvom Novolesa.

HRAST NERAD UBOGA — Ure in ure napornega dela z dletom in kladivom v rokah so potrebne, preden se iz trde hrastovine izlušči oblika po umetnikovi zamisli. Akademski kipar Tone Demšar iz Ljubljane je v Straži v takile drži prelil prenekatero kapljo znoja.

Simpozij na baletni domačiji

Na 11. jugoslovanskem baletnem bienalu posebna pozornost baletnemu paru Pii in Pinu Mlakarju — Na 4. simpozij so baletniki prišli v Novo mesto

NOVO MESTO — Letošnji, 11. jugoslovanski baletni bienale, ki poteka v Ljubljani v okviru 33. mednarodnega poletnega festivala, posveča poleg redne in običajne pozornosti prikazu in pretresu vsega, kar se dogaja v jugoslovanskem baletu in tudi v svetu, še posebno pozornost velikima baletnikoma Pii in Pinu Mlakarju.

V križevniški cerkvi v Ljubljani je ves čas bienala odprta razstava o njunem umetniškem delu, v soboto, 29. junija, pa je na Mlakarjevi baletni domačiji v Novem mestu potekal 4. simpozij baletnih ansamblov Jugoslavije, na katerem je nekdanja beograjska primabalerina in sedanja baletna pedagoginja in zgodovinarka Milica Jovanović prebrala referat o življenju in umetniški poti Mlakarjevega baletnega para.

Jovanovićeva je najprej orisala razmere v vseh treh jugoslovanskih baletnih središčih (Ljubljani, Zagrebu, Beogradu) v obdobju, ko sta Mlakarjeva začela svojo umetniško pot in se oblikovala v izjemni umetniški osebnosti, nato je očrtala življenjsko pot obeh baletnikov in se najdlje zadržala pri pregledu in ovrednotenju njune nadvse bogate in plodne umetniške dejavnosti.

Posebej kaže poudariti njeno misel o površnem odnosu do lastnih kulturnih dosežkov, ki je, žal, tako značilen za jugoslovanske narode. O osebnostih, kot sta Pia in Pino Mlakar, se danes seznanjamo in vrednotimo njun pomen iz literature v tujih jezikih in iz sveta.

»Kaj smo zares naredili, da se delo Pie in Pina Mlakarja ne pozabi danes v času filma, video tehnike, računalnikov?.. Ostali smo dolžni, zavedati se, da je opus Pie in Pina Mlakarja del našega kulturnega nasledstva, da smo od njiju veliko prejeli in malo vrnili, da vračamo vse manj,« je povedala Milica Jovanović na koncu svojega zanimivega referata, kateremu je prisluhnilo lepo število udeležencev in gostov simpozija.

Vprašanje, ki je zazvenelo na Mlakarjevi baletni domačiji to soboto, ne bi smelo mimo naših ušes. Navsezadnje stoji Mlakarjeva baletna domačija, sicer tiha in neopazna, v Novem mestu.

M. MARKELJ

Niso samo govorice

V Ribnici predstavili projekte o kulturno-turističnem centru in nekaterih prenovah

RIBNICA — Tu se zadnje čase veliko govori o varstvu kulturne dediščine, prenovi ribniškega trga in Miklove hiše pa o kulturno-turističnem centru, ki naj bi ga sčasoma dobili v tem kraju in pod njegovo streho ne samo združili kulturno in turistično ponudbo Ribniške doline, ampak tudi omogočili ter spodbujali delovanje krajevnih kulturnih skupin, zlasti ljubiteljskih.

Projekti, ki jih je pripravila strokovna skupina pod vodstvom inž. arh. Marjana Lobode iz Ljubljane, zajemajo kulturno-turistični center in prenovo Miklove hiše ter prenovo dela ribniškega trga. Javna predstavitev projektov je bila 26. junija zvečer v ribniškem Domu JLA, nanjo pa je občinska kulturna skupnost povabila poleg avtorjev vse zainteresirane, še posebej iz vrst kulturnih in turističnih delavcev ter urbanistov, ki bi imeli koristne pripombe in uporabne predloge. In takih mnenj je na predstavitvi bilo nekaj, strokovnjaki pa jih bodo upoštevali pri dokončnem oblikovanju projektov.

V Miklovi hiši, ki bo funkcionalno vključena v kulturno-turistični center, bodo med drugim uredili galerijo, prostor za knjižnico (zdaj je ta v Domu JLA), klubske prostore, prostore za najrazličnejše oblike ljubiteljske kulturne dejavnosti, delavnice in drugo. Te prostore naj bi uporabljali tudi udeleženci likovnih kolonij, s katerimi bodo v Ribnici kajpak nadaljevali. Seveda ni še nič dokončnega in bodo lahko, preden bodo projekti doživeli ostvaritev pa tudi potem, še marsikaj predrugačili.

GIBLJIVE SKULPTURE IN PASTELI SKUPAJ

LJUBLJANA — V razstavišču NAMA — Tromostovje so pred kratkim odprli razstavo gibljivih skulptur akademske kiparke Milene Braniselj in pastelov akademskega slikarja Milana Rota. Razstava bo odprta do 29. julija.

NOVA SMOLETOVA RAZSTAVA

LJUBLJANA — V Ljubljani udomljeni France Smole, kočevski rojak, spet razstavlja, tokrat je cikel njegovih slik na ogled v galeriji Cicero pri ČGP Delo. Med razstavljenimi deli prevladujejo akvareli, ki jih ima slikar sicer najraje, vanje pa so zajeti krajinski motivi. Smole je še vedno ustvarjalen in aktiven, čeprav se mu je življenje prevesilo že krepko v osmo desetletje. Do zdaj je sodeloval na 70 skupinskih razstavah, 32-krat pa je razstavljal samostojno.

pisma in odmevi

BRAVO, VRTEC BRŠLJIN!

Ko smo v petek, 14. junija prihajali na zaključno prireditev v vrtec Bršljin, je kazalo da bo vreme pokvarilo prireditev. Že prvi akordi ansambla vojne garnizije so vlili razpoloženje malčkom in njihovim staršem. Skrbno pripravljeni program, v katerega smo bili vključeni tudi starši, je spravil ob tremo tudi tiste odrasle »medvede« in »zajce«, ki sicer ne bi nikoli nastopali pred tako številnim poslušalstvom.

V otroških očeh se je zrcalil ponos, sreča in veselje. Imeti ob sebi v enem dnevu starše in tovarišice, se z njimi igrati in pokazati kaj znajo — to se ne zgodi vsak dan. Kako malo je včasih potrebno, da svojim otrokom pokažemo, da imamo čas tudi zanje!

Čestitke vsem, ki ste sodelovali pri pripravi zaključne prireditve in na koncu želja — nasvidenje prihodnje leto!

V imenu staršev: L. K.

KAJ PRTLJAGE, TUDI ODGOVORA NI

Pred meseci sem v Dolenjskem listu podrobno razložila, do kakšnih zapletov je prišlo, ker sem lani poleti v avtobusu podjetja Gorjanci pozabila prtljago. Odveč je poudarjati, da prtljage še zmeraj nisem dobila nazaj, za povrh pa so pri Gorjancih zadevo zavili v popoln molk, saj na moj javni poziv od njih nisem prejela nikakršnega odgovora. Do kdaj bodo torej pri Gorjancih tako urejali sporne zadeve? Bo tudi tale vnovični poziv za odgovor naletel na gluha ušesa?

DANA HRASTAR
V brezov log 18
Novo mesto

Kdo je kriv, da nimamo vode?

»Menimo, da nam nihče ne sme vzeti tega, kar nam je dala že rajnka Avstrija.« — Zgled Elektro

Naša vas Podreber pri Semiču je dobila vodovod še za časa rajnke Avstrije leta 1905. Vodovod je pred vojno delal brezhibno, na skrbi ga je imel Maks Laterner iz Gorenjcev pri Semiču. To je zelo vesten, pošten in delaven uslužbenec vodovoda. Po osvoboditvi je po njegovi smrti prevzel vodovod njegov sin Franc Laterner, ki se je vrnil iz Nemčije. Tudi z njim smo bili zelo zadovoljni, saj je bil točen kot ura, priden pa kot mravlja. Vode je zmanjkalo samo ob časih hude suše, toda tudi takrat je voda prišla vsak dan za določen čas, da smo si je lahko natočili za celodnevno potrebo. Toliko se je potrudil, da je prišel vedno peš iz Črnomlja in nas obvestil, kateri čas ne bo vode.

Po njegovi smrti je bila oskrba z vodo že slabša, toda še vseeno znosna. Zadnja tri leta pa je obupno. Voda pricurlja samo včasih, in to po kapljicah, tako da si jo moramo 80 let stari ljudje nositi do zunaj iz vodnjakov in kakor pač ima kdo možnost. Obrnili smo se že na vse forume od komunale do občine Črnomelj, Iskre Semič itd., toda vse zaman. Izgovarjajo se na to, da Iskra Semič porabi veliko vode. Vse to razumemo, toda smatramo, da nam ne sme nihče vzeti tega, kar nam je dala že rajnka Avstrija. Nihče tudi ne pove rešitve tega problema, tako da smo gospodinje vedno bolj obupane. Zahtevamo, da se to vprašanje čimprej reši, saj je zlasti za nas starejše položaj nevzdržen.

Pripominjamo, da smo kmalu po elektrifikaciji Bele krajine imeli probleme tudi s šibko elektriko, toda vsa čast fantom od Elektra Črnomelj. Na našo pritožbo so takoj ukrepali in smo z elektriko sedaj zelo zadovoljni. Radi bi, da bi jih tudi komunala iz Črnomlja posnemala.

Prosimo, da to pismo objavite, saj boste s tem zelo ustregli vsem vaščanom pa tudi prebivalcem sosednjih vasi, ki so dobili vodovod pred nekaj leti (z lastnim delom!), pa vode do sedaj še poskusili niso (Štrekljevec!).

A. in J. SIMONIČ
Podreber 4, p. SEMIČ

»ZLATI« MATURANTI — Stara gimnazija je umrla in matura z njo, še vedno pa se radi zberejo nekdanji maturanti, ki so šli skozi tisto staro »pravo« šolo. Maturantje letnika 1935 so se v soboto takole postavili pred objektiv na vrtu hotela Kandija. Od dvajsetih živečih se jih je slavja udeležilo šestnajst, pa tudi trije nekdanji profesorji so bili zraven: razrednik Rudolf Bajželj (sedi v sredini), Janko Jarc (sedi levo) in Marjan Dobovšek (sedi desno). Več o tej zanimivi maturantski generaciji bomo pisali v naslednji številki Priloge. (Foto: Tone Jakše)

Visoke cene v domu upokojencev

Pismo upokojenca iz Kočevja, ki je bil razočaran nad nedostopnimi cenami ob morju — Pokojnina premajhna celo za letovanje v domu upokojencev

Potoval sem ob naši obali in bil neljubo presenečen nad visokimi cenami v hotelih, domovih, kampih. Marsikje so cene našim državljanom nedostopne, še posebno pa nam, upokojencem, saj je naša pokojnina za življenje premajhna, za smrt prevelika, za stradanje pa ravno pravšna.

Najprej sem se ustavil v domu upokojencev v Izoli. Presenečen sem bil, da je enodnevni menu s prenočiščem 15. maja, torej v predsezoni, veljal kar 1.700 dinarjev, ko pa sem še pred dobrim letom počitnikoval v njem po 480 dinarjev na dan. V časopisu pa sem prebral, da bo konec junija penzion v tem domu že več kot dva tisočaka, julija in avgusta pa celo 2.650 dinarjev.

Tako velika večina upokojencev ne more letovati v domu, ki je bil zgrajen z njihovimi žulji, žalostno pa je, da je, čeprav je bil namenjen le upokojencem, zapluli v komercialne vode.

Začuden sem bil, ko sem v hotelu Diamant z visoko kategorijo v Poreču zvedel, da je dnevni menu do 15. junija za 330 dinarjev cenejši kot v domu upokojencev. Še bolj sem bil presenečen, ko sem v počitniškem domu Zveze borcev v Banjolah zvedel, da so predsezonske cene v depandansah le tisočaka na dan, v sobah brez kopalnice pa le 800 dinarjev. Poleg tega je ta dom odprt le poleti, vodo v bazenu pa ogrevajo z nafto, medtem ko je dom v Izoli odprt vse leto, k ogrevanju vode v pokritem bazenu pa veliko pripomorejo sončni kolektorji. Zakaj je potem dom upokojencev za več kot 70 odst. dražji kot tisti v Banjolah?

Mesec dni po prvem obisku na morju sem se ustavil v Opatiji, kjer so cene v hotelih zastrašujoče visoke; v hotelu Admiral stane prenočišče z zajtrkom za dve osebi celo 5.600 dinarjev. Jugoslovanskih gostov tam skoraj ni, tako kot tudi v kampu za Seleami ne, kajti povprečni jugoslovanski žep je tudi za ta kamp preplitek. Razočaran sem bil nad cenami ob morju. Končno pa sem bil prijetno presenečen v letovišču delavcev, zaposlenih v lesni industriji Slovenije, kjer ima 27 delovnih organizacij iz naše republike — med njimi tudi Združeno kmetijsko-gozdarsko podjetje iz Kočevja — udobno urejen prostor za letovanje svojih delavcev. Povedali so mi, da je dnevna najemnina za počitniško hišico s tremi ali štirimi ležišči 250 do 300 dinarjev, celodnevna prehrana za odrasle pa s turistično takso vred 500 dinarjev. Pojasnili so mi, da ne išjejo dobička, da imajo z vsemi dobavitelji hrane podpisane pogodbe, zato so cene vse poletje enake. Na podlagi tega lahko naredijo že v začetku turistične sezone predračun in doslej še niso imeli izgube.

Temu in podobnim kampom ter osebju v njih, ki tako zgledno skrbijo za čistočo kampa in dobro počutje naših delavcev ter jim ne gre v prvi vrsti za dobiček, bi zato dal turistični nagelj. Vsem tistim pa, ki povsod vidijo le dobiček, za delovne ljudi pa jim ni mar, bi dal bodečo nežo.

IVAN HEGLER
Kočevje

RADA PREBIRATA DOLENJSKI LIST — Na matičnem uradu v Krškem sta nedavno praznovala zlato poroko Terezija in Remigio Humar iz Krškega. Najbolj vesela sta, kadar se zbere vsa družina, in tako je bilo tudi tokrat. Humarjevi so bili leta 1941 izseljeni v Nemčijo. Ko so se vrnili s trnove poti izgnanstva, so ostali brez vsega, a s pridnim delom so si kmalu uredili topel dom. Od petih otrok sta dva zgodaj umrla, Remigio in Terezija pa imata zelo rada tudi družino sedmih vnukov in dveh pravnukov ter dolgoletnega zvestega prijatelja — Dolenjski list.

Stane Krištof

V Mariboru je 19. junija umrl Stane Krištof. Rodil se je na Mirni pred enainšestdesetimi leti. Tu je obiskoval osnovno šolo, potem meščansko šolo v Novem mestu in srednjo gradbeno šolo v Ljubljani. Šolanje na gradbeni šoli je moral prekiniti zaradi vojne.

Stane Krištof, rojen v napredni mirenski družini, se je kaj kmalu vključil v vrste narodnoosvobodilnega gibanja. V OF je vstopil že leta 1941, februarja naslednje leto pa se je priključil Mokronoški četi. Iz te čete je potem šel v Dolenjski odred, Gubčevo brigado, potem pa je deloval kot obveščevalni oficir pri glavnem štabu NOV in POS Slovenije ter v IV. operativni coni na Štajerskem. Med narodnoosvobodilno vojno je bil večkrat ranjen. Kot predan in pogumen borec je postal že leta 1942 član SKOJ in bil še isto leto sprejet v KPJ.

Leto po vojni se je demobiliziral iz JLA in se zaposlil v Mariboru. Nazadnje je bil zaposlen v TAM-u, kjer je bil vodja investicijskega oddelka. Hkrati pa je opravljal vrsto pomembnih nalog v občini in krajevni skupnosti.

Za svoje delovanje je prejel več odlikovanj in družbenih priznanj. Na pobreškem pokopališču v Mariboru so ga pokopali 22. junija ob prisotnosti mnogih sodelavcev, prijateljev in krajanov.

Pavle Miklič

Delovanje Pavleta Mikliča iz Trebnjega je bilo povezano z narodnoosvobodilno borbo. Začelo se je pravzaprav že pred vojno, ko je deloval v vrstah Sokola in društva kmečkih fantov in deklet, ter med vojno, ko je deloval kot obveščevalec. Po vojni pa je prispeval neprecenljiv delež k zbiranju gradiva o trebanjski občini med NOB.

S pisanjem se je poskušal že v rodnem Lukovku. Prave spodbude pa so se porodile z NOB. Vendar za to tedaj ni bilo časa, saj je opravljal pomembne dolžnosti v partizanski vojski. Tudi po vojni je bilo malo časa za to. Bil je tajnik okrajnega ljudskega odbora, delal je na ministrstvu za državna posestva in kmetijstvo itd. Ko

se je vrnil v občino, pa je bil vrsto let predsednik občinskega odbora ZZB NOV. Kljub vrsti dolžnosti — v potretu tedna v našem časniku je pred dvema letoma povedal, da jih ima 15 — pa je še našel čas, da je zbiral gradivo za zgodovino NOB. Zbral ga je celo goro, ki ga je potem v knjigi Občina Trebnje med NOB obdelal Oskar Hudales. Pavle Miklič je napisal tudi kronologijo dogodkov med NOB, recenzijo tega dela pa je opravil dr. Tone Ferenc. Tudi knjižico o krajevnih praznikih v občini Trebnje je sestavil, pa sta žal obe deli obležali v predalih. Zadnja leta se je Pavle Miklič posvečal pisanju pesmi in jih je nekaj tudi objavil. Bolezen in smrt sta preprečili, da bi obema knjižicama vendarle izboril pot na svetlo.

Seveda ne bi smeli mimo njegovega vinogradništva. Bil je zelo prizadeven član društva dolenjskih vinogradnikov in s trto je imel kot pravi Dolenjec tudi največje veselje. Od Pavleta so se pretekli teden na trebanjskem pokopališču poslovili številni Trebanjci in se s tem poklonili njegovemu velikemu deležu, ki ga je vgradil v NOB in zgodovino o njej.

J. S.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 5. VII.

17.45 — 00.30 TELETEKST
18.00 POROČILA
18.05 NAŠ PRIJATELJ TITO, nadaljevanka
18.20 GRIZLI ADAMS, ameriška nanizanka
18.45 ŽELELI STE — POGLEJTE, poučno zabavna oddaja
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.05 ČLOVEKOVI MOŽGANI: Blaznost, 7., zadnji del angleške dokumentarne serije
20.55 NE PREZRITE
21.10 GANGSTERSKA KRONIKA, 2. del ameriške nadaljevanke
22.00 DNEVNIK
22.10 BALKANSKO PRVENSTVO V KOLESARSTVU, reportaža iz Novega mesta
22.25 OBRAZI LJUBEZNI, francoski film

Pierrot dela v mehanični delavnici, sicer pa je velik ljubitelj klasične glasbe. Privlačnega mladega moškega ženske obožujejo, on pa se jih brani, dokler nekega dne na koncertu ne sreča 50-letne elegantne farmacevtke iz visoke družbe. Film je melodrama, toda taka, ki se ji ni treba sramovati. Vsa čustva in strasti so prignana do skrajnosti.

DRUGI PROGRAM

17.40 Test — 17.55 Dnevnik — 18.05 Glasbena srečanja — 18.45 Junaki nedoletniškega carstva — 19.30 Dnevnik — 20.00 Mladi vojvodinski skladatelji: Mitar Subotić — 20.45 Poročila — 20.50 Ilirski sen in resničnost — 21.40 Na smrt obsojeni je pobegnil

TV ZAGREB

17.50 Video strani — 18.00 Poročila — 18.05 TV koledar — 18.15 Glasbena srečanja — 18.45 Junaki nedoletniškega carstva — 19.30 Dnevnik — 20.00 Kraj srečanja se ne sme spremeniti (sovjetska nadaljevanka) — 21.00 Zabavnoglasbena oddaja — 21.45 Dnevnik — 22.00 Po deseti (kulturni magazin)

SOBOTA, 6. VII.

14.10 — 00.15 TELETEKST
14.25 POROČILA
14.30 N. Simončič: ČMRLJ IZ KOLORADA, 1. del predstave Lutkovnega gledališča Ljubljana
14.45 NAŠ PRIJATELJ TITO, nadalj.
15.00 MITI IN LEGENDE — Antični miti: NARCIS, SIZIF IN KRALJ MIDAS, nanizanka TV Beograd
15.15 POLETAVČEK, nanizanka
15.45 TV GALERIJA: Dubrovnik
16.15 SPOZNANO NEZNANO: Roboti prihajajo
16.55 ČLOVEKOVI MOŽGANI: Strah, ponovitev 6. dela angleške dok. serije
17.45 PALČICA, japonski risani film
18.45 BOJ ZA OBSTANEK: Kriv je jazbec, angleška dok. serija
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.50 VREME
20.00 LOV NA STEGNERJA, ameriški film

Ameriška vlada skuša priti na sled milijonarju Karlu Stegnerju, ki je pobegnil nekam na Karibske otoke. Najetemu specialistu Fannonu se pridruži vdova dr. Taska, ki so ga ubili po Stegnerjevem nalogu. Po vrsti zapletov in nevarnih situacij vendarle odkrijeta zatočišče nevarnega zločinca, ki si je svoje pravljično bogastvo prislužil s samimi nepoštenimi posli. Film je izrazita akcijska kriminalka, posneta v eksotičnem okolju sončnih Karibov.

21.50 ZRCALO TEDNA
22.10 SPLIT 85, festival zabavne glasbe

DRUGI PROGRAM

14.05 Test — 14.20 Volčja jama (kirgiški film) — 16.40 Mednarodni koncert mladih solistov — 17.35 Tremarin arena (italijanski film) — 19.00 Narodna glasba — 19.30 Dnevnik — 20.00 V družbi z... — 20.30 Pred potopom (feljton) — 21.15 Poročila — 21.25 Športna sobota — 21.50 Opermanno-vi (nemška nadaljevanka) — 22.50 Poezija

TV ZAGREB

14.15 Kritična točka — 17.45 Z narodnim orkestrom RTV Novi Sad — 18.15 Poročila — 18.20 TV koledar — 18.30 Medtem (dokumentarna reportaža) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Moj prijatelj Rdeči sokol (ameriški film) — 21.35 Dnevnik — 21.55 V soboto zvečer: Split 85

NEDELJA, 7. VII.

8.45 — 13.05 in 15.00 — 22.35 TELETEKST
9.00 POROČILA
9.05 ŽIV ŽAV: Risanke, Tom Sawyer
10.00 GRIZLI ADAMS, ponovitev ameriške nanizanke
10.25 LAMPIJON IN LEPA MARIJA, brazilska nadaljevanka
11.05 SREČANJE OKTETOV — ŠENTJERNEJ 85, reportaža
11.35 625, pregled tedenskega sporeda
12.00 KMETIJSKA ODDAJA
13.00 POROČILA
15.15 MOSTOVI
15.45 ČEDOMIR ILIĆ, 1. del nadaljevanke TV Beograd
16.45 POROČILA
16.50 FORMULA 1, zabavnoglasbena oddaja
17.35 MAČKA, slovaški film

Marija pride s fantom v očetovo stanovanje in v kopalnici odkrije truplo očetove druge žene Daniele. Policija začne preiskavo, osumljeni so štirje: Marija in njen fant, ki je bil prej Danielin ljubimec, Marijin oče Martin in Martinova prva žena Ana, ki jo je Martin zapustil zaradi Daniele.

18.55 KNJIGA

V odaji bodo predstavili dve novi slovenski pesniški zbirki, Ervma Fritza »Dejansko stanje« in Štefana Remica »Nate pade patina«.

19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.50 VREME
20.00 ZADRSKI MEMENTO, nadaljevanka

Zagrebška nadaljevanka obravnava dogajanje v Zadru in okolici v času od začetka 1. svetovne vojne do leta 1945. Nadaljevanka se začne s prihodom poznejšega italijanskega guvernerja Mila v Zadar, ko se zlasti za prebivalce okoliških vasi začne težko življenje. V fašistične mreže se je ujel tudi Keršev an, fašističnim pritiskom pa se pogumno upira lekarnar. Politične razmere se zaostrujejo, svet drvi v novo vojno, fašizem se naglo razvija. Začne se 2. svetovna vojna, na otokih fašisti streljajo rodoljube, v mestu se začne ilegalno življenje. Fašistični stroj se je ustavil, ko je Italija kapitulirala, v mestu vlada razsulo. Za Italijani pridejo v mesto Nemci, ki mesto porušijo do tal. Zorka in njen mož, ki sta v partizanih, predstavljata tisto silo, ki bo iz ruševin dvignila novo, lepo mesto. Nadaljevanka ima štiri dele.

21.10 SLOVENCI V ZAMEJSTVU
21.45 ŠPORTNI PREGLED
22.15 BALKANSKO PRVENSTVO V KOLESARSTVU, reportaža iz Novega mesta
22.30 POROČILA

DRUGI PROGRAM

13.10 Avtomobilske dirke formule 1 za VN Francije — ...Titograd: Finale jugoslovanskega pokala v boksu — 18.25 Oddaja iz kulture — 19.10 Na štirih kolesih — 19.30 Dnevnik — 20.00 Postaja na reki Jang-Ce (kanadska serija) : 21.00 Poročila — 21.10 TV kinoteka: Bežno srečanje (angleški film)

PONEDELJEK, 8. VII.

17.35 — 22.40 TELETEKST
17.50 POROČILA
17.55 POLETAVČEK, nanizanka
18.25 CICIBAN PLAVA, 2. del
18.45 PODIUM, oddaja za mlade
19.20 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.05 LYTTONOVA KRONIKA, zadnji del angleške nanizanke
21.00 AKTUALNO
21.40 VEČER Z ANSAMBLOM KRALJEVEGA BALETA, 1. oddaja
22.25 DNEVNIK

DRUGI PROGRAM

17.30 Beograjski TV program — 19.00 Športni grafikon — 19.30 Dnevnik — 20.00 Pota napredka — 20.50 Poročila — 20.55 Glasbena parada, Radenci 85: Danski radijski big band orkester — 21.45 Dinastija

TOREK, 9. VII.

17.35 — 23.50 TELETEKST
17.50 POROČILA
17.55 NIŠKE ZBOROVSKE SLOVESNOSTI, 1. del
18.25 MITI IN LEGENDE — Srednjeveški miti: BOEWULF, 1. del
18.40 TV GALERIJA: Dioklecianova palača
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.05 K. Š. Džalski: POD STARIMI STREHAMI, drama TV Zagreb

Televizijska drama je posneta po motivih knjige Ksavra Šandorja Džalskega Pod starimi strehami. Džalski je zelo sentimentalen, ko opisuje minevanje svojega časa in ljudi, ki jih je srečeval. S težkim srcem spremlja propadanje malih plemičev, ki so jih strla državna bremena. Eden takih, Cintek, je glavni lik pripovedi.

21.40 OMIZJE
23.45 POROČILA

DRUGI PROGRAM

17.55 Dnevnik — 18.15 Mi in TV — 18.45 Thommy's pop show extra — 19.30 Dnevnik — 20.00 Zabavna oddaja — 20.45 Žrebanje lota — 20.50 Poročila — 20.55 Spomeniki revolucije — 21.40 Knjige in misli

SREDA, 10. VII.

17.40 — 23.05 TELETEKST
17.55 POROČILA
18.00 N. Simončič: ČMRLJ IZ KOLORADA, 2. del predstave Lutkovnega gledališča Ljubljana
18.15 SAJ SI VENDAR PUNCA, 2. del predstave SNG Drama Maribor
18.45 ŽELELI STE — POGLEJTE, poučno zabavna oddaja
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.05 MEDNARODNA OBZORJA
20.55 Film tedna: ŽIVLJENJE JANE PITTMAN, ameriški film

Jane Pittman je sicer fiktivni lik, ki doživi v svojem 110 let dolgem življenju dogodke, kakršne so izkusili tisoči črncev od časov suženjstva do danes. Njen spomin seže v leta državljanske vojne, ko je doživela nekaj, kar mnogi črnci, ki so delali na ameriških plantažah, niso nikoli — svobodo. Svoje spomine pripoveduje novinarju, ki ga povsem prevzame s svojo pripovedjo. Poleg državljanske vojne doživi teror Klu-Klux-Klana, spremlja čedalje bolj organiziran boj črne manjšine za svoje pravice. Film opozarja tudi, da je mrtvoživost rasizma opomin, da se je treba boriti za vsak pedenj svobode.

22.50 DNEVNIK

DRUGI PROGRAM

17.55 Dnevnik — 18.15 Legende sveta — 18.45 Narodna glasba — 19.30 Dnevnik — 20.00 Resna glasba — 20.50 Poročila — 20.55 Dubrovnik: Otvoritev poletnih kulturnih prireditev — 21.45 Jazz na ekranu

AVTOBUS SO JIM VZELI

GORA NAD SODRAŽICO — »Avtobus, ki je prej vozil okoli 10. ure iz Loškega potoka preko Vagovke v Ribnico, so nam vzeli,« tožijo Gorniki in naslavljajo pritožbe na razne naslove, pravega uspeha pa s tem nimajo. Avtobus so med posodabljanjem ceste od Loškega potoka do Sodražice preusmerili po obvoznici preko Nove vasi in Podklanca v Ribnico, ko je bila cesta posodobljena, pa ga niso več vrnili. Ta ukrep je zelo prizadel starejše ljudi, ki jih je na Gori kar precej in zdaj ne morejo k zdravniku v Ribnico in po drugih opravkih. Gorniki zahtevajo, da mora ta avtobus spet voziti. Ni namreč dovolj, da vozi preko Gore le v eno smer (iz Ribnice proti Loškemu potoku), vrača pa se po povsem drugi cesti (preko Nove vasi).

ČETRTEK, 11. VII.

17.20 — 23.55 TELETEKST
17.35 POROČILA
17.40 Ivo Zorman: STORŽKOVO POPOLDNE — Hiša s petelinom
18.00 PO POTEH GUBČEVE BRIGADE: Boris Kobe
18.30 OBRAMBA IN SAMOZAŠČITE

Svetovne razstave letastva in vesoljske opreme so za obiskovalce svojevrstna atrakcija, za proizvajalce pa največja tržnica. Letos je bila taka razstava v Parizu. Več kot 1000 firm, ki so kakor koli povezane s proizvodnjo letalske opreme, naj bi po napovedih letos iztržile rekordnih 25 milijard dolarjev oziroma skoraj tretjino vseh letošnjih poslovnih kupčij. Medtem ko so poslovneži v Parizu sklepali pogodbe, so piloti na mitingih razkazovali sposobnosti 200 helikopterjev ter potniških in vojaških letal. Slednja so bila deležna največje pozornosti. Na teh svetovnih manifestacijah zadnja leta dokaj uspešno sodeluje tudi Jugoslavija. Med vem tisoč novinarji z vsega sveta je bila na svetovni razstavi tudi ekipa ljubljanske TV in nekatere utrinke s tega letalskega cirkusa bomo lahko videli v današnji oddaji.

19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.05 TEDNIK
21.10 BREGOVI, 2. del gruzinske nadaljevanke
22.25 DNEVNIK
22.40 RETROSPEKTIVA DOMAČE TV DRAME: Franc Žižek: IPAVCI, nadaljevanka

DRUGI PROGRAM

17.55 Dnevnik — 18.15 Na črko, na črko — 18.45 Ljudje, čas, glasba — 19.30 Dnevnik — 20.00 Večni klub (sovjetska nadaljevanka) — 21.10 Poročila — 21.15 F. Hadžić: Kada (predstava gledališča Jazavac iz Zagreba)

NAGRADA V NOVO MESTO

Tokratni nagrajenec je ZDRAVKO ZEC iz Novega mesta. Žreb ga je izbral izmed reševalcev naše male nagradne križanke in mu dodelil lepo knjižno nagrado: znameniti roman Mihaila Bulgakova Bela garda, ob katerem bo lahko izžrebani preživel prijetne ure.

Rešite današnjo križanko in pošljite rešitev najkasneje do 12. julija na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Germova 3, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA.

prgišče misli

Do kam segajo sanje, kje se prične resnica?

I. CANKAR

Jezik je vsepovsod tako vsebina kot posoda.

B. ZUPANČIČ

Neizčrpna in neodkrita sta še zmeraj človek in človekova zemlja.

F. NIETZSCHE

NAGRADNA KRIŽANKA - NAGRADNA KRIŽANKA

DL: goljufija; vrsta mešane solate; jap. politik; DL: biček; Italijan; os. zaimek; trener koš. reprezentance; raj; stimulativna pijača

neodl. rezultat pri šahu; železov oksid; skopljenec; j.afr.reka / režiser Mitrović; medn. plavalna zveza / življ.pomembna org.snov; koliba; duhovnik

DL; prepir; izvir / teniški rekvizit; spojina amoniaka / eg.bog sonca; pokrajinski komite / zib

upodabljajoči umetnik; etilni alkohol / uta

H_2O; lugi / lučaj

filipinski vulkan; kit. voditelj / cezij; mehac / kositer

mesto v BIH; gr. črka; glasbenik Soss

zapor; angl. ž. ime; tibetansko govedo

Kaj pa največji organ?

Umetno srce sodobna medicina že pozna in uporablja, umetne kože pa zaenkrat še ni — Velika potreba

V javnosti zbujajo veliko pozornost presenetljive transplantacije srca, pljuč in ledvic, manj pozornosti pa so deležna dolgotrajna prizadevanja zdravnikov, da bi uspešno presadili prav tako življenjsko nepogrešljivo kožo.

Koža je dejansko največji človekov organ, brez katerega ni mogoče živeti, pa če jo jemljemo še tako vsakdanje in postransko. Ta organ je zelo zapleten, trpežen do neverjetnosti in hkrati zelo občutljiv, opravlja pač več nadvse pomembnih vlog. Zaradi njene obnavljajoče se narave predstavlja koža zapleteno uganko, ko je treba poiskati ustrezen nadomestek. Umetno srce, umetna pljuča in umetne ledvice so dandanes vsakdanjost v vsaki kolikor toliko sodobno opremljeni bolnišnici, težko pa bi našli kje na svetu bolnišnico, kjer imajo nadomestek za kožo.

Nekaj malega raziskovalnih oddelkov sicer je, vendar je njihovo delo ozko in specialistično in zaenkrat še ne sodi v vsakdanjo prakso.

Medicinski raziskovalci so dokaj uspešno rešili vprašanje nadomeščanja gornjega dela kože, tako imenovanega epidermija. V nekaterih zdravstvenih raziskovalnih institucijah hranijo umetne razrastke kože. Dele tkiva vložijo v posebno hranilno tekočino, kjer se gradi in ohranja za trasplantacijo, kadar je potrebna. Takšni koščki kože se ob presaditvi scelijo z ostalo kožo in stvorijo dobro zarastlino. V nekaterih inštitutih je uspelo izdelati tudi postopek, s pomočjo katerega obdelajo kožo umrlih, izločijo antigene in tako dobljene kožne krpe lahko uporabijo za presaditev.

Vse to lepo teče. Toda velika težava nastane, ko gre za hujše opekline, prav te so najpogostejše in najbolj usodne. Takrat se poškodujejo globinski sloji kože, ki pa jih s takšnimi nadomestki, kot smo jih omenili, ni mogoče zdraviti.

Vse do nedavnega je veljalo, da poškodovanih globinskih plasti kože ni mogoče obnoviti, toda zdravniki so našli način, kako zdraviti tudi kakšne poškodbe. Gre za biološko aktivne vsadke iz kolagenskih vlaken in polisaharidov, na vrhu katerih je gumasta zaščitna obloga, ki jo po uspešni vsaditvi odstranijo.

Ker je opeklin zelo veliko, je potreba po kožnih nadomestkih precejšnja. In smešno je, da imamo vsadljiva umetna srca, kože pa ne.

MiM

(Vir: Newsweek)

Moralnih načel pravičnosti, svobode in ljubezni nima v zakupu nihče, ne politiki ne škofje.

A. STRES

Skrivnost zapuščenih mestec

Kdo so bili skrivnostni prebivalci kanjonskih mestec, zgrajenih s presenetljivo gradbeno spretnostjo? — Šest stoletij molka — Astronomi za silo

Med snežno nevihto leta 1888 sta se dva kavboja zatekla v kanjon pri Mesa Verdeju, pusti in neobljudeni pokrajini v Coloradu. Skozi goste snežinke sta pod gladkimi stenami kanjona zagledala nekaj, česar niti v sanjah nista pričakovala na tem zapuščenem delu sveta — videla sta obrise zgradb. Spustila sta do njih in presenečena odkrila celo malo mesto ečnadstropnih kamnitih zgradb, lepo oblikovano lončevino, številna orodja in ostanke ognjišč. Bila sta prva belca, ki sta stopila v skrivnostno mrtvo mesto, katerega prebivalci so izginili pred 600 leti, za seboj pa pustili dokaze o svojem hitrem in neverjetnem kulturnem vzponu.

Danes vemo, da so to bili Indijanci Anasazi in da slovijo kot kulturno najbolj razvito indijansko pleme na severnoameriškem kontinentu, če izvzamemo Mehiko oziroma tamkajšnje indijanske kulture. Dolgo je bilo ime Ansazi edino, kar je ostalo od njih. Ohranili so ga Navaho Indijanci in ga prenašali v svojem izročilu. Arheologi so tako ob koncu 19. stoletja, ko so odkrili asanaška mesta, stali pred veliko uganko. Kamnite zgradbe in ostala kulturna zapuščina izumrlih Indijancev jih je krepko zmedla in so jo najprej pripisovali potujočim Toltekom, začetnikom azteške in majevske civilizacije. Vendar so sčasoma, ko so odkrivali vse več mest, morali priznati, da je več tisoč kilometrov severno od cvetočih kultur Srednje Amerike in Mehike nastala samostojna indijanska civilizacija.

Najpomembnejše najdišče je kakih 20 kilometrov dolgi kanjon Chaco, v katerem so odkrili 12 indijanskih mest. Izkopavanja so pokazala, da je v kanjonu prišlo do naselitve in nenadnega civilizacijskega vzpona okoli leta 1050. Asanazi so v nekaj desetletjih postavili vseh 12 mest, ki so postala verska, trgovska in kulturna središča njihove civilizacije. V času največjega razcveta je v kanjonskih mestih živelo okoli 5.000 prebivalcev. Zakaj je toliko ljudi prebivalo tako zgoščeno skupaj, ko je prostora in zemlje daleč naokoli več kot preveč, ostaja prej ko slej skrivnost.

Asanazi so bili veliki zidarski mojstri. Večnadstropne hiše so gradili iz klesanih ploščatih kamnov, ki so jih izredno natančno zlagali in vezali z blatno malto, nato pa še obložili z drobnimi kamenčki. Za postavitev ene zgradbe so porabili nekaj sto tisoč klesanih kamnitih plošč. Stavbe so pokrivali z borovimi in smrekovimi tramovi, ki so jih prinašali do gradbišča iz 50 kilometrov oddaljenega gozda. Omeniti je treba, da graditelji niso poznali ne koles in ne vlečnih ali tovornih živali.

Med vsemi zgradbami je najmogočnejša petnadstropna stavba, ki ji arheologi pravijo Pueblo Bonito. Zgrajena je v obliki črke D in je tako obsežna, da je v nji kakih 800 večjih in manjših prostorov. Z analizo lesenih strešnikov so ugotovili, da so jo asanaški gradbeniki delali celih 50 let.

Posebno pozornost arheologov zbujajo okrogli prostori, tako imenovane kivas. Domnevajo, da so služili kot sakralni prostori in da so bili nekakšna zbirališča, v katera so smeli stopiti samo moški. Prostor ni imel vrat, vanj se je prišlo le skozi lino na stropu, od katere se je obiskovalec spustil na tla po pričvrščenih lestvah. Na tleh je bila še ena luknja, ki je menda služila kot vhod za podzemne duhove. Za prezračevanje prostora so služili zračni jaški. Za vse kivas je značilna tudi izjemno dobra akustičnost. V največji, ki ima kakih 20 metrov premera, je mogoče slišati šepetanje s kateregakoli kraja znotraj prostora, kihanje pa že odmeva kot grom.

Arheologi ne občudujejo le gradbene spretnosti davno izumrlih Indijancev, navdušuje jih tudi namakalni sistem, ki so ga razvili. Brez namakanja bi ne obstali sredi sušnega kanjona s tanko plastjo plodne zemlje. Usodno so bili odvisni od deževnice, le-to so stregli v bazene, ki so bili preko zapornic in teras povezani s polji. Na poljih so pridelovali predvsem fižol, koruzo in buče. Presežek pridelka v dobrih letih so shranjevali za sušna obdobja. Kot poljedelci pa se niso hranili le z rastlinsko hrano, marveč so imeli v vsakdanji prehrani tudi meso. Živeli so za takratne razmere v obilju, kar se kaže tudi v njihovi telesni zgradbi, saj so bili v poprečju visoki kot Evropejci v istem obdobju.

Čeprav niso zapustili sledov kakšne pisave in ne vemo, ali so poznali matematiko, pa so arheologi odkrili, da so bili kar dobri astronomi. V kanjonu Chaco so našli preprost nebesni observatorij, ki natančno kaže, kdaj je spomladno in jesensko enakonočje. Samo na ta dva dneva sončni žarki padajo med dvema navpičnima skalama natanko na vklesane zareze. Strokovnjaki domnevajo, da so se Asanazi naučili astronomije od Aztekov in Majev. Bili so namreč tudi trgovci in popotniki, kar dokazujejo nekateri predmeti, kot so školjke s pacifiške obale, bombaž, sušeno bivolje meso z vzhodnih prerij, bakreni zvonovi in drugo.

Cvetoča in obetavna indijanska civilizacija je okoli leta 1150 začela naglo propadati. Prebivalci so zapustili svoja čudovita kanjonska mesta in po letu 1276 izginili za vedno. Kaj jih je pognalo stran, ne vemo. Morda je bila suša, sprememba vremena, morda so se sami uničili, ko so z namakanjem izčrpali zemljo. Nekatera znamenja govore tudi, da je prišlo do sovražnosti med posameznimi mesti. Naj bo odgovor tak ali drugačen, Asanazov ni več, vendar o njih danes vemo veliko več kot pred desetletji, ko smo poznali samo njihovo ime.

MiM

(Vir: Reader's Digest)

Zvočna zibka

Že nekaj ur po porodu preverijo otrokov sluh

Ko dete priveka na svet, se odzove na novo okolje z jokom, premikanjem udov in grimasami, a vse to je premalo, da bi v prvih urah in dnevih njegovega življenja že lahko ugotovili nekatere morebitne napake v delovanju otrokovega organizma in takoj ustrezno postopali. Dete pač ne zna povedati, ali sliši, vidi, kaj ga boli. A korak k zelo zgodnjemu odkrivanju napak je narejen. Po zaslugi najnovejšega izuma je mogoče v porodnišnicah že nekaj ur po otrokovem rojstvu preveriti in ugotoviti morebitne slušne okvare.

Gre za tako imenovano zvočno zibelko, napravo, ki so jo razvili in izdelali v Angliji. Ime je dobila po svoji obliki in funkciji. Gre res za plastično zibelko, ki pa v svojem ohišju skriva elektronske naprave, ki merijo otrokove premike pri dihanju in podatke o tem spreminjajo v električne impulze. Te primerjajo z impulzi, ki jih otrok prejema preko slušalk kot zvočne signale jakosti 85 decibelov. Če so odzivi uglašeni z impulzi, se ob zglavju zibelke prižge rdeča lučka. To je znamenje, da otrok normalno sliši.

Testiranje traja 10 minut do četrt ure. Za preverjanje ni potreben strokovnjak, marveč ga opravijo kar babice. Šele če odkrijejo, da otrok ne sliši, ga naprej testira strokovnjak, ki poskuša tudi ugotoviti napako in jo, kadar gre za vnetja ali kaj podobnega, odpraviti.

Katastrofa?

Evropa pred katastrofalnim potresom — 15 let

Dandanes je pogled v prihodnja leta bolj teman kot svetal, vendar pa se v Evropi pri oziranju v prihodnost bolj boje ekonomskih in političnih težav kot pa naravnih nesreč. A prav s te strani nam grozi največja nevarnost. V naslednjih petnajstih letih naj bi namreč prišlo do katastrofalnega potresa v Evropi, ki bo terjal okoli milijon žrtev.

To ni napoved kakšne preveč zagrete verske sekte, ki se ukvarja z napovedovanjem sodnega dne, marveč napoved svetovno znanega proučevalca vulkanov in seizmologa Harouna Tazieffa, ki je poleg tega tudi francoski minister za preprečevanje velikih katastrof.

Tazieff je namreč ugotovil, da je v sredozemskem bazenu globinska razpoka, ki sega do južne Francije in teče vzdolž vsega bazena. Ta razpoka, ki jo kažejo globinske karte Evrope, je po Tazieffovem mnenju izjemno nevarna, zato poziva zahodnoevropske države, naj nujno začno s pripravami najširšega obsega, da bi pričakali naravno nesreče kar se da pripravljeni.

Doslej mu je uspelo prepričati Grčijo, Italijo, Portugalsko in Španijo. Te države bodo skupaj s Francijo združile strokovne in denarne moči, da bi bile posledice morebitne velike naravne nesreče čim manjše.

»Soočili se bomo z agresijo narave, ki bo hujša od vojne,« pravi Tazieff.

Zlate žoge

Za vsak udarec z loparjem lep kupček dolarjev

Za velikim cirkusom v Wimbeldonu, kjer je pred kratkim svetlo zasijala tudi jugoslovanska zvezda, se ne skrivajo liki skromnih, ponižnih in naivnih športnikov. To je spektakel, ki je v vseh plasteh profesionalen, zato je razumljivo, da so teniserji postali prav tako žnane osebnosti kot dirkači formule 1 ali slavni nogometaši. Z njimi pa jih druži še nekaj: obilje denarje, ki se pretaka v njihov žep in v žep tistih, ki so z njimi.

O bajnih nagradah za zmagovalce velikih turnirjev se veliko govori, za prave številke pa ve le malokdo, saj so formalne nagrade preračunane na vtis, ki naj bi ga naredile na gledalce in ljubitelje tenisa, kaj pa zares ostane igralcu v rokah, je odvisno od mnogih činiteljev. Kljub vsemu pa je najverjetneje o tem najbolj poučena Mednarodna teniška zveza. Poglejmo si nekaj podatkov iz njenega zadnjega letnega poročila:

Po podatkih te organizacije so najboljši teniserji zaslužili letos v poprečju več kot dva milijona dolarjev na posameznika. V vrhu sta John McEnroe z 2.026.109 dolarjev in Martina Navratilova z nekaj dolarji več.

Tudi tisti teniserji, ki ne spadajo v smetano belega športa, so potegnili lepe denarce. Manj kot pol milijona dolarjev je spravila v žep kaka deseterica nižje uvrščenih, še več pa je tistih, ki so zaslužili bolj »malo«. A s to »malenkostjo« bi mi, vsakdanji državljani, živeli kot bogataši.

Turistično ropanje

Zakoni za zaščito divjih živali ostajajo papirnati

Je že tako, da so prepovedani sadeži najslajši. In tako si mnogi turisti, ki obiščejo Afriko, zaželijo odnesti domov kaj tistega, kar je Afriko dolga leta predstavljalo v svetu. V splošni afriški revščini je to predvsem njeno naravno bogastvo, ki je zdaj zaradi neusmiljenega ropanja zaščiteno z zakoni. Toda kdo naj pove turistu, da slonove noge kot podstavki, slonokoščeni predmeti, želvini oklepi in krzna nekaterih živali niso tisto, kar je Afrika in kar je najlepši spominek na popotovanje?

Tako se Afrika ob vseh nesrečah, ki jo pustošijo, srečuje še s sicer malo manj opaznim, a zato nič manj tragičnim — z uničevanjem naravnega bogastva. Slonov, noso, rogov, redkih ptic in drugih živali ne ubijajo turisti, ubijajo jih domačini, Afričani, da bi zaslužili debele denarce. In v tem gonu za zaslužkom so vsi napisani zakoni in sprejete obveze le potiskan papir, na katerega se ne ozirajo.

Bolj učinkovite so carinske službe v neafriških deželah. Samo podatki s frankfurtskega letališča so dovolj zgovorni in kažejo na vso širino roparskega početja. Lani so na letališču zaplenili 8 medvedov, 45 opic, 3 žive tigre, 1 divjo mačko, 392 papig, 288 skrinj iz slonove kosti, 200 ustrojenih kačjih kož. To je del plena, ve pa se, da zaplenjeni del predstavlja zanemarljiv drobec vsega, kar se pretoči iz revne Afrike v bogate zahodne države.

vaša zgodba

ARETACIJA

Vojno leto 1942, 26. marec.

Tega dne se je razred v gabrški šoli veselo zabaval, saj je bil mladi učitelj France izvrstne volje. Toda smeh je pretrgalo razburjeno trkanje po vratih. V razred je pogledala šolska upraviteljica Irma in rekla: »Gospod učitelj, izvolite iz razreda!«

»Kaj želite?« je vprašal France in odločno stopil skozi vrata. V naslednjem hipu pa je obstal. Bajonet na puški in temen pogled italijanskega desetnika mu je zastavil pot: Da mora v Brusnice, mu je odločno zaukazal karabinjer.

Tisoč misli se je naenkrat zapodilo Francetu skozi možgane. Hitro se je povzpel do svoje spalnice in snel s stene zasilno radijsko anteno ter jo vrgel v kup šare v sobi. Potem je planil k oknu, da bi pobegnil, toda pod oknom je zagledal obroč Italijanov. Obkolili so šolo. Kaj zdaj?

Ta trenutek je v sobo že vdrl desetnik in ga pozval, naj da roke kvišku. Zarožljale so verige. France je bil v hipu zvezan. »Prebrisanec, zdaj je končano!« je dejal desetnik in stavek podkrepil z udarcem pesti v Francetov obraz.

Medtem sta italijanska vojaka v šolski kuhinji vklenila tudi Francetovega sodelavca Miloša. Ostala vojska pa je začela neusmiljeno premetavati po sobi in kuhinji.

»Literatura je šla v pravem času po dimniku,« je Miloš pomežiknil Francetu.

Vendar je bilo oba strah, da bodo Italijani pošteno preiskali kot pri Miloševi postelji, kjer sta skrivala neprijavljen radijski aparat. To pa je dovolj za smrtno kazen. Aparat je izdelal Miloš sam, kar mu ni bilo pretežko, saj je bil pilot in se je spoznal na te stvari.

Na srečo Italijani niso odkrili radia. »Gremo!« je zaukazal desetnik. Učitelja sta se oddahnila. Preden bodo jutri prostore še enkrat preiskali, bodo stvari na varnem. Rakoše bo zadevo uredil...

Brez radia bi bili ob pomemben vir novic. Dostikrat so v večernih urah zatemnili okno, prižgali petrolejko (v Gabrju še ni bilo elektrike) in prižgali radio. Slišali so London, Moskvo in še posebno dobro naše tajne postaje. Ob poslušanju se je vedno nabralo dovolj propagandnega gradiva, ki je v Paderščevi torbi potem romalo vse tja do Novega mesta. Da, to je bil prvi radijski sprejemnik v revni podgorski vasi...

Ko je desetnik zaloputnil vrata in jih zaklenil, so se odprla vrata sosednje sobe. France je na sebi začutil njen pogled, njene temne oči, ki so znale peti, ljubiti in tudi lagati. Ostro jo je pogledal. Irma pogleda ni zdržala, zaprla je vrata in se umaknila.

»Izdajalka!« je kriknilo v njem.

Začela se je pot. V Francetu je bučalo kot vihar, odmevalo in jokalo. Kako naj gre zdaj mimo teh poštenih, dobrih ljudi? Ondan jim je pred cerkvijo govoril o junaštvu in jih navduševal, zdaj pa naj poveša glavo? Začutil je na sebi preplašene poglede, ko je šel pod stražo skozi vas. V njem sta se borila krepost s slabostjo, strah s pogumom. Stisnil je zobe in dvignil glavo. Ponosno.

Vojaki še niso izginili za prvim ovinkom, ko je učiteljica razpustila razred. Otroci so prišli iz šole in presunljivo zajokali. Francetu in Milošu se je zdelo, kot bi vsa vas zajokala za njima.

Kjer se pot spusti iz vasi, sta se hkrati ozrla. Nad gričevjem in Gorjanci je bil razpet čudovit dan. Na pobočjih nad potjo je krvavelo resje, umazane krpe snega so iskale kritje pred spomladanskim soncem, z gričevja so odmevali udarci kopač v vinogradih.

»Ali jih vidiš?« je Miloš z očmi pokazal proti zahodu.

»Gore, moje gore!« je kriknilo v Francetu. Toda z enakomernim korakom je meril pot dalje. Velikokrat se je oziral v gorenjsko stran, kjer je njegov dom. Milo se mu je storilo, ko je videl jasne in neomajne vršace v daljavi. Kot bi mu prihajale gore nasproti, da si jih vtisne v srce in jih odnese s seboj — morda v smrt.

BORUT C.

(Op.: Zapis temelji na resničnem dogodku. Avtor je literarno obdelal aretacijo Franceta Cvenkla in Miloša Šetine, gabrških učiteljev, ki sta vneto delovala v odboru OF.)

POTA IN STRANPOTA

§

dežurni poročajo

RAZBIJAL POHIŠTVO — 26. junija so dali na hladno Milana Mikoliča iz Gor. Straže, ki je doma ob 23. uri razgrajal in razbijal pohištvo.

PO LESTEV — V času med 14. in 26. junijem je neznan storilec ukradel s podstrešja stanovanjskega bloka v Šentjerneju zložljivo lestev. Lastnik Jože Grubar je na škodi za 13.000 din.

OB MOTOR — Neznan storilec je 27. junija popoldne ukradel izpred gostilne v Gor. Gomili kolo z motorjem Franca Bambiča iz Šmalčje vasi pri Šentjerneju. Za nepridipravom proizvedujejo.

PRETEP Z ZNANCEM — V nedeljo, 30. junija, so pridržali do iztreznitve Stanka Pajka iz Bistrice. Fant se je sprl in stepel z znancem, precej neprijazen pa je bil tudi do mož v modrem.

PO BENCIN — V noči na 29. junij je nekdo iz fička Alojza Udoviča iz Trnje vasi iztočil 20 litrov bencina. Avto je bil parkiran pod betonsko ploščo ob domačem hlevu.

Bršljin brez prometne varnosti?

Tako nevarno, da bi ostali brez glave, če se podate v Bršljin, sicer res ni, tamkajšnja prometna varnost pa je kljub temu dokaj načeta. Začnimo s šolarji: do osnovne šole v Bršljinu sta jim na voljo dva dostopa. Eden po Kuritrski poti z Ljubljanske, kjer je samo enostranski pločnik, na njegovi strani je Petrolovo skladišče, na nasprotni strani pa nameravajo Gorjanci urediti dostop za svoje težke tovornjake. Varnost torej, da ji ni kaj reči! Drugi dostop je šolarjem na voljo po Kettejevem drevoredu. V njegovem zadnjem delu, preden se spoji s Cesto brigad, je pločnik na obeh straneh, toda na eni je urejeno parkirišče za vozila delavcev Pionirjeve TOZD MKI, na nasprotni pa delavci te TOZD parkirajo svoja vozila zato, ker jim je prostor pri roki. Učenci pa morajo seveda po voznem delu drevoreda. Ker uporabljajo ta del Kettejevega drevoreda za dostop vsa težka vozila TOZD MKI, je tudi v tem delu Kettejevega drevoreda prometna varnost čez vse. Ko smo že pri parkiranju kot oviri, moramo omeniti še vozila, ki so pogosto parkirana na pločniku nasproti gostišča Malnar, in vozila delavcev Iskre, ki na vijugasti dostopni cesti v Cegelnico s parkiranimi vozili zmanjšujejo preglednost že tako slabo speljanega dela tega dostopa. Ne bi bilo torej slabo, ko bi v Bršljin prikukal kdaj pa kdaj kakšen šerif iz današnjih dni. Globlje razmišljanje o prometni varnosti v Bršljinu pa bi bilo zaželeno tudi od kakšnega drugega organa!

Š. C.

IZSILJEVAL PREDNOST

MOKRONOG — Emilija Kos iz Martinje vasi je 26. junija vozila z osebnim avtom iz Mokronoga proti Malkovcu. V Vrhu nad Mokronogom je pripeljala pred križišče z neprednostno cesto, po kateri je pribrzel na kolesu z motorjem 15-letni Zoran Mikec iz Vrha. V trčenju je bil huje ranjen Mikčev sopotnik Peter Žibert z Vrha. Odpeljali so ga v novomeško bolnišnico.

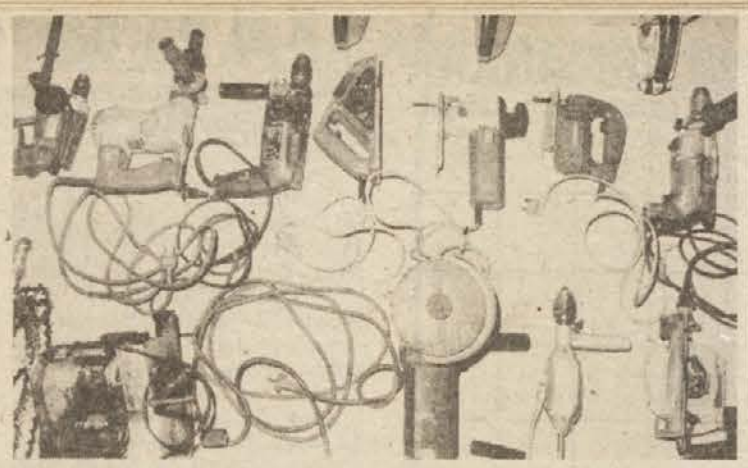

LASTNIKI NA PLAN — Delavci novomeške UNZ so pri občanu iz trebanjske občine zasegli več ročnega in električnega orodja. Sumijo, da predmeti izvirajo iz kaznivih dejanj. Kdor kaj ve o izvoru predmetov na sliki pa je lastnik, naj se oglasi na UNZ Novo mesto ali pa pokliče po telefonu (068) 21-080. (Foto: UNZ Novo mesto)

Mokri ples treh kolosov

Nesreča pri Poljanah bi se lahko končala s katastrofo — Sedem huje ranjenih in velika škoda

POLJANE — V četrtek, 27. junija, ob 6.30 je Jordan Dovnkov iz Bolgarije vozil s tovornjakom polpriklopnikom iz Zagreba proti Ljubljani. Ko je pripeljal po poljanskem klancu navzdol, je dohitel tovornjak s prikolico Milutina Miloševića iz Laktaša in ga v blagem levem, preglednem ovinku začel prehitevati.

Med prehitevanjem je iz nasprotne smeri pripeljal voznik avtobusa Niš ekspresa Slobodan Marković. Bolgar je hitro zavil nazaj v desno, vendar ga je začelo zanašati, saj je bila cesta mokra in spolzka. Polpriklopnik je zavil v levo na zemeljski vsek, nato pa nazaj na vozišče. Zaviral je tudi voznik avtobusa in se umikal v levo, vendar ga je na mokrem vozišču zaneslo v prednji del tovornjaka s prikolico, ki ga je vozil Milutin Milošević. Po trčenju je avtobus ostal počez čez cesto. V tem trenutku je v desni bok avtobusa trčil Bolgar.

V nesreči so bili vsi trije vozniki in sovoznik avtobusa Marko Maković iz Niša huje ranjeni. V bolnišnico so morali odpeljati tudi potnici iz avtobusa Danico Tomasović iz Ljubljane in Mijo Ule iz Kamne gorice. Laže ranjena sta bila dva potnika.

Na vozilih je za blizu 6 milijonov dinarjev škode. Cesta v obe smeri je bila do 8.55 zaprta, nato pa je do 12.30 tekel promet samo v eno smer.

NEPREVIDNA ŽENICA

METLIKA — Dragica Budački (85 let) je 26. junija na Cesti BE v Metliki stopila iz osebnega avtomobila in se mimo prehoda napotila čez cesto, ne da bi se prepričala, če je prosta. Nemka Kristina Falk, ki je takrat pripeljala mimo, nesreče ni mogla preprečiti in je ženico zbila na tla. Dragico Budački so odpeljali v novomeško bolnišnico, kjer je ostala na zdravljenju.

MLADOLETNIK TERJAL DENAR

MIHOVICA — V torek, 25. junija, popoldne je 17-letni mladoletnik prišel na dvorišče 81-letne Karoline Krhin iz Mihovice. Fant je žensko podrl na tla, jo vlekel proti hiši in od nje zahteval denar. Ko je ženica pričela vpiti na pomoč, se je mladoletnik ustrašil in pobegnil. Miličniki so ga kmalu prijeli.

MOTORIST PO NEPREDNOSTNI

TREBELNO — Milan Eržen z Vrha pri Trebelnem je 26. junija popoldne peljal z osebnim avtom iz Radulje proti Drejčjemu vrhu. Ko je pripeljal do križišča, je z leve strani po neprednostni cesti pripeljal motorist Anton Krakar iz Mirne vasi. Krakar se je zaletel v prednji del avtomobila. Eržen je motorista potiskal pred seboj 6 metrov. Krakarja so odpeljali v novomeško bolnišnico.

Tragedija pred domačo hišo

Še ne petletnega fantka zbil avto — V bolnišnici brez moči

NOVO MESTO — V torek, 25. junija, pozno popoldne je stara mama peljala za roko 4-letnega Mitjo Kosa iz Novega mesta. Pri domači hiši v Ločni sta nameravala prečkati cesto. V tem trenutku je iz Novega mesta z osebnim avtom pripeljal 28-letni Jože Žlogar iz Ravnac pri Metliki. S prednjim delom vozila je otroka zadel in ga stari materi iztrgal iz rok. Mitjo je vrglo v zrak, nato pa je treščil na cesto. Hudo ranjenega fantka so takoj odpeljali v novomeško bolnišnico, kjer pa je nekaj po 23. uri umrl.

Dva mrtva pri Karteljevem

Voznik zahodnonemškega kombija zapeljal na drugo polovico ceste

NOVO MESTO — V torek, 2. julija, ob 9.20 se je na avtomobilski cesti pri Karteljevem zgodila huda prometna nesreča, v kateri sta umrla dva človeka, dva pa so odpeljali v novomeško bolnišnico. Hans Doner, zahodnonemški državljan, rojen pri nas, je vozil s kombijem zahodnonemške registracije od Ljubljane proti Zagrebu. Pri Karteljevem je kombi, verjetno zaradi preutrujenosti voznika, v blagem desnem ovinku zapeljal na drugo polovico ceste, po kateri je v tistem trenutku s tovornjakom-polpriklopnikom SB 269-65 pripeljal Anton Lovaković. Vozili sta se močno oplazili, kombiju je odprlo levi bok, po nekaj metrih vožnje se je prevrnil. Takoj sta bila mrtva voznik Hans Doner in Vladimir Kolinski iz Zemuna, ki je sedel za njim. Zanju je bilo usodno dejstvo, da je kombi v polni hitrosti z bokom oplazil tovornjak. V novomeško bolnišnico so prepeljali oba desno sedeča potnika kombija. Eden je huje, drugi pa laže ranjen.

PO DOLENJSKI DEŽELI

● Pred dnevi je neznanec ukradel z balinišča pred bifejem v Gor. Ponikvah šest balinarskih krogel. Za nepridipravom poizvedujejo, še posebej intenzivno ga iščejo med na Dolenjsko priseljenimi Primorci.

● Izginilo je 5 metrov drv, ki so bila lepo in priročno zložena ob poti Slaba Gorica—Sredgora. Oškodovanec je GG Novo mesto — tozd Gozdarstvo Črnomelj. Kaj hočemo, zima se bliža, povprečna slovenska plača je 35.000 din, meter drv pa stane 4.667 din!

● Te dni je bilo vlomljeno v stanovajsko hišo. Tat je odnesel denarnico s 6.000 dinarji in 35 konzerv. Poučen in dokaj zgovoren podatek je tisto o konzervah. Da jih nekdo poseduje v tolikšni količini in da se nekomu zdijo vredne kraje.

● Sredi dopoldneva je nekdo vlomil v klet Frančiške Strmec iz Martinje vasi. Izginilo je 9 kokoši, 5 litrov jedilnega olja, iz soda pa je bilo iztočenih 40 litrov vina. Kakšen poletni piknik v naravi!

KRONIKA NESREČ

NA PREHODU — V torek, 25. junija, dopoldne je Ankica Damjanovič iz Črnomlja Kolodvorsko ulico prečkala na prehodu za pešce. Zaradi tega je avtomobilist Marko Barič pred prehodom ustavil. Za njim je pripeljal voznik kolesa z motorjem Pavel Koplan iz Črnomlja. Ta pa ni ustavil, marveč je zapeljal mimo stoječega avta in na prehodu za pešce podrl Damjanovičevo; odpeljali so jo v novomeško bolnišnico.

PO SREDI — Ignac Jurglič s Puščave je 28. junija vozil z osebnim avtom iz Trebnjega proti Puščavi. V križišču na Puščavi je zavil v levo in peljal mimo vojašnice po klancu navzgor. Ko je pripeljal pod vrh klanca, je nameraval zaviti v desno pred svojo hišo, zato je zapeljal nekoliko levo. V tem trenutku je iz nasprotne smeri pripeljal z osebnim avtom Mihael Markič iz Naklega. Ko je zagledal Jurgličev avto na sredi ceste, je sicer zaviral, vendar trčenja ni mogel preprečiti. Ranjen ni bil nihče, škode na pločevini pa je za milijon dinarjev.

Začetek balkanskega prvenstva

V sredo se je v Novem mestu začelo 18. balkansko kolesarsko prvenstvo — Naši imajo največ možnosti v članski ekipni vožnji

NOVO MESTO — S slavnostno otvoritvijo in pozdravnim nagovorom dr. Marjana Rožiča se je v sredo zvečer v Novem mestu uradno pričelo 18. balkansko kolesarsko prvenstvo. Težko je že sedaj, po vsega eni, včeraj opravljeni ekipni vožnji mladincev v Beli krajini, napovedati končno bero medalj, še posebej, ker so najzanimivejše šele pred nami, eno pa je vendarle gotovo: organizatorji so po mnenju vseh udeležencev odlično opravili svoje delo, saj doslej na račun njihovega dela še ni bilo pripombe.

Če smo lahko včerajšnjo ekipno dirko mladincev še šteli kot uvod v boje najboljših kolesarjev Balkana, pa to nikakor ne velja za današnjo tekmo članov med Novim mestom in Kostanjevico. Ob 14.30 se bodo izpred Zavarovalne skupnosti Triglav, kjer bo tudi cilj, podali na 100 kilometrov dolgo pot člani ekipnih reprezentanc Bolgarije, Grčije, Romunije, Turčije in Jugoslavije. Še poseben mik bo imela ta dirka za Novomeščane, saj bosta med izbrano četverico, ki bo zastopala naše državne barve, vozila tudi Sandi Papež in Jože Smole. Oba sta pred tekmo optimista in napovedujeta celo prvo mesto, morebiten podvig pa bi jima zagotovil tudi nastop v reprezentanci Jugoslavije za ekipno vožnjo na svetovnem prvenstvu v italijanskem Trevisu.

Jutri bo za člane dan počitka pred nedeljskimi boji za naslove najboljših v posamični konkurenci, bodo pa v Beli krajini ponovno sedli na kolesa mladinci. V posamični dirki na 122 kilometrov dolgi progi med Metliko, Črnomljem in Gradcem, ki velja za eno najtežjih pri nas, bo skušal v boj za najvišja mesta poseči tudi Novomeščan Janez Božič.

Vrhunec štiridnevne prireditve bo nedvomno članska posamična dirka na progi med Novim mestom, Otočcem, Ratežem in Slatnikom. Start in cilj bosta ob 9. uri na Glavnem trgu, kolesarji pa bodo prevozili kar 9 krogov, skupaj torej 162 kilometrov. In favoriti? Poleg Grka Kelisidisa in najboljših Bolgarov potihoma upajo na podvig tudi Jugoslovani. Čerin, Pavlič, zmagovalec nedavne dirke po Jugoslaviji, Bulič, Lampič, Smole in seveda Sandi Papež so sposobni poseči po medalji. Kdo izmed njih bo stopil v nedeljo nekaj po 13. uri na zmagovalne stopnice, bo odločal trenutni navdih. Najlepša nagrada organizatorjem in številnim gledalcem bi bila, ako bi bil to kdo izmed obeh Novomeščanov.

B. B.

● Medtem ko bo ljubljanska televizija za celotno jugoslovansko območje pripravila posebne večerne reportaže z obeh članskih dirk, bodo radijci dirke prenašali z neposrednim vključevanjem. Ob tem ni odveč povedati, da bodo med vsemi dirkami gledalci na startnem in ciljnem mestu sproti obveščeni o dogajanjih na progi. Za to bo preko amaterskih radio zvez skrbela posebna skupina s poročevalcem s proge.

● V času Bakopa bo v Novem mestu tudi več drugih dogajanj. Tako je bila že v sredo seja predsedstva Kolesarske zveze Jugoslavije, včeraj seja predsedstva KZS, danes sestanek strokovnega sveta KZJ in jutri zvečer konferenca držav, udeleženk balkanskega prvenstva.

● Posebna spremljevalna atrakcija Bakopa bo nastop čeških artistov na kolesih in igralcev ciklobala. Včeraj so se predstavili v Metliki, danes ob 20. uri imajo nastop v Črnomlju, jutri ob 20. uri pa v novomeški športni dvorani Marof.

VESLAŠKI MNOGOBOJ NA KRKI

KRŠKA VAS — Kajak-kanu klub »Lipa« Krška as priredi 10. avgusta na Krki 2. veslaški mnogoboj LIPA 85 in vabi vse kajakaše — kanuiste, da se prijavijo na razpis pri Kajak kanu klub »Lipa«, 68262 Krška vas, do 5. avgusta. Proga bo potekala takole: Krška vas — Velike Malence — Boršt — Velike Malence — Krška vas. Tekmovalci bodo startali v Krški vasi ob 12. uri. Trening na tekmovalni progi je mogoč od 27. julija dalje.

NOGOMET ZA PRAZNIK

BIRČNA VAS — V počastitev praznika KS Regrča vas so zadnjo soboto pripravili tradicionalni turnir v malem nogometu, in sicer na igrišču v Birčni vasi, ki so se ga udeležile ekipe: Regrča vas, Veterani, Šmihel, Birčna vas, Sloga in Podljuben. Prvo mesto je zasedla Birčna vas, drugo Podljuben in tretje Šmihel.

OMERZEL SPET ZMAGAL

OSIJEK — Zadnjo soboto je bilo v Osijeku 3. kolo državnega prvenstva v spidveju. Tudi tokrat so se Krčani zelo izkazali, saj je Krešo Omerzel zmagal v vseh petih vožnjah in osvojih novih 15 točk, drugo mesto je osvojil tekmovalec AMD Krško Jože Žibert in tudi četrti je bil Krčan Zvone Gerjevic. Po treh dirkah vodi v skupnem seštevku Omerzel z 42 točkami, 2. je Zibert (39 točk) in 4. Gerjevic (33 točk). V Osijeku je Omerzel zmagal tudi v posebni dirki za klubsko nagrado Mursa, Žibert pa je bil 3. Naslednja dirka za državno prvenstvo bo 1. septembra v Krškem.

Tekaški praznik v Mirni peči

MIRNA PEČ — Letošnjega mirnopeškega teka se je udeležilo kar 451 tekačev. Največ se jih je prijavilo za mali maraton, ki je veljal za republiško in dolenjsko prvenstvo. Najboljši čas v absolutni kategoriji je v teku na 21 km dosegel Močnik (Kokrica) — 1:13,21, medtem ko je dolenjski prvak v malem maratonu v kategoriji moških do 40 let postal Novomeščan Karpljuk, ki je progo pretekel v času 1:19,15, v kategoriji moških nad 40 let je prvi pritekel v cilj Štine (Novo mesto) v času 1:43,05, med ženskami pa je postala letošnja dolenjska prvakinja Erdeljčeva iz Grosuplja z rezultatom 1:58,10.

REZULTATI: pionirji do 11 let (1,5 km): 1. Peterlin (N. m.) 6,07, 2. Filipič (Lj) 6,20, 3. Šribar (Leskovec) 6,27; pionirji od 12 do 14 let: 1. Oven (Livar) 4,56, 2. Holdinar (Lenart) 5,00, 3. Retelj (N. m.) 5,09; ml. pionirke: 1. Špringer 6,35, 2. Lužar (obe M. peč) 6,50, 3. Martinčič (Krško) 7,00; st. pionirke: 1. Polanec (Lenart) 5,48, 2. Tori (M. peč) 6,12, 3. Geršak (Leskovec) 6,40;

trimski tek (10 km): moški 1. Žužek (Trebnje) 32,15, 2. Kranjčev (Lj) 32,37, 3. Urh (Kamnik) 33,31; ženske: 1. Rotar (Vnanje gorice) 47,59, 2. Hrastar 49,40, 3. Grlica (obe M. peč) 49,55;

mali maraton (21 km) za absolutno prvenstvo: moški: 1. Močnik (Kokrica) 1:13,21, 2. Šamu (Velenje) 1:13,44, 3. Končina (Lj) 1:13,50; ženske: 1. Poznič (T. Velenje) 1:43,50, 2. Beve (Trbovlje) 1:44,46, 3. Lužnik (Slov. Gradec) 1:45,34; ženske do 40 let: 1. Poznič, 2. Beve, 3. Erdeljec (Grosuplje) 1:58,10; nad 40 let: 1. Lužnik (Slov. Gradec) 1:45,53, 2. Filipič (Lj) 1:47,33, 3. Žigon (Lj) 1:58,00; moški do 40 let: 1. Močnik (Kokrica), 2. Šamu (T. Velenje), 3. Končina (Lj); nad 40 let: 1. Štros (Kranj) 1:19,27, 2. Bertoncelj (Godešič) 1:27,32, 3. Gregorčič (Kranj) 1:29,21;

mali maraton za dolenjsko prvenstvo: moški do 40 let: 1. Karpljuk (N. m.) 1:19,15, 2. Žitnik (Grosuplje) 1:19,54, 3. Gotlib (N. m.) 1:20,11; nad 40 let: 1. Štine (N. m.) 1:43,05, 2. Ivanetič (Metlika) 1:44,58, 3. Šircelj (Grosuplje) 1:53,36, ženske do 40 let: 1. Erdeljec (Grosuplje) 1:58,10, 2. Lavrič (Ponikve) 2:01,08, 3. Šalehar (Trebnje) 2:26,11.

USPELO SREČANJE MOTORISTOV — Trebanjski motoristi so že drugič gostili motoriste iz drugih klubov. Srečanja so se udeležili predstavniki 17 klubov, najdalj pa se je pripeljala Andreja Oester iz Hamburga, ki je prevozila 1380 kilometrov. Pokale za najuspešnejše so prispevala Tesnila. Na sliki: zmagovalec v kategoriji do 1000 cm, Knez prejema pokal, ob njem domačin Prosenik.

Motoristi v Trebnjem

Mednarodni zbor motoristov v Trebnjem uspel — Na srečanju tudi Hamburžanka Andreja Oester

TREBNJE — Trebanjsko AMD je že drugič zapored pripravilo mednarodno srečanje motoristov. Udeležilo se ga je 210 ljubiteljev motorjev iz Jugoslavije, Italije, Avstrije in Nemčije. V treh dneh, kolikor je trajalo srečanje, so si ogledali turistične zanimivosti, se pomerili v športnih igrah in nazadnje izpeljali še tekmovanje v spretnostni vožnji.

»Srečanje je v vseh pogledih uspelo,« je dejal Jani Prosenik, predsednik izvršilnega odbora motokluba, ki deluje v okviru AMD. »Program, ki smo si ga zastavili, smo v celoti izpeljali. V petek smo pripravili družabno srečanje v gostilni Kolenc na Mirni. V soboto smo za motoriste pripravili turistično vožnjo po trebanjski občini. Zvečer pa so se motoristi zbrali na veselici, ki jo je organiziralo Turistično društvo Trebnje. V nedeljo, 30. junija, je bil ob 9. uri zbor motoristov, potem pa smo opravili paradno vožnjo do Mokronoga. Ob 13. uri popoldne je bilo tekmovanje v spretnostni vožnji pri novi osnovni šoli v Trebnjem. Pokrovitelj srečanja so bila Tesnila Trebnje. Rezultati spretnostne vožnje: v kategoriji do 125 ccm je zmagal Ivan Pancer iz Ivančne gorice, drugi je bil Perme, Trebnje, tretji pa Žagar, Trebnje; v kategoriji do 500 ccm je zmagal Matušić iz Matuljev, drugi je bil Strajnar iz Trebnjega, tretji pa Urina iz Matuljev; v kategoriji do 750 ccm je zmagal Kušar iz Ljubljane, drugi je bil Peric iz Trebnjega in tretji Ciril Kušar iz Ljubljane; v kategoriji do 1000 ccm je zmagal Knez, Izlake, drugi je bil Arh iz istega kluba, tretji Prosenik iz Trebnjega.

ŠPORTNI KOMENTAR

Rokometno razočaranje

Sredi prejšnjega meseca so se končala tekmovanja v republiških rokometnih ligah, kjer je imela ribniško-kočevska dolina tri predstavnike. Inles, Itas in Ponikve so sicer obdržali status republiških ligašev, vendar z njihovimi uvrstitvami ne moremo biti zadovoljni.

Ribniški Inles je zbral 38 točk in osvojil drugo mesto za Šoštanjem.

Pred začetkom tekmovanja so bili vsi v Ribnici, tudi sami igralci, prepričani, da se bo njihova ekipa vrnila med zvezne drugoligaše, vendar so si »lesarji« to možnost zapravili prav v Ribnici, ko so jih v odločilni tekmi premagali igralci Šoštanja.

Prav zato, ker niso osvojili prvega mesta, so na zadnji seji klubske uprave to sezono ocenili kot neuspešno. Trener Radič je dal ostavko, kdo bo novi trener, se sedaj še ne ve, kaže pa, da bi to lahko bil Božo Karpov, ki bi se v novi sezoni tako predstavil v dvojni vlogi, kot igralec in trener.

Ponikve so zasedle 4. mesto, a kar s 15 točkami manj kot Inles, kar govori, da so bile ob Šoštanju. Inlesu in Ajdovščini ostale ekipe precej slabše. Vendar je za Ponikve 4. mesto lep uspeh, a vedeti je treba, da so imeli v svojih vrstah nekaj »uvoženih« igralcev. Trije, Doblekar, Vujinović in Vrbinc, odhajajo iz Ponikev, posebno boleč je odhod trenerja Doblekarja. Sedaj uprava kluba išče novega trenerja.

Dve koli pred koncem so rokometašice kočevskega Itasa vsi že videli v drugi republiški ligi, a sta jih dve zmagi na koncu tekmovanja rešili te usode. Vedeti pa je treba, da je bila ekipa trenerja Žerjava samo leto dni prej ena najboljših v medrepubliški ligi, potem pa je čez noč prišlo do padca. Veliko igralk zaradi šolanja v Ljubljani ne trenira, ampak igra samo na tekmah. Pred trenerjem in upravo je težko poletje, ker nameravajo najboljše igralke prenehati igrati in je treba ekipo osvežiti z »mlado krvjo«.

MILAN GLAVONJIČ

Šport

Zmaga Hrvaške

Mednarodni turnir v karateju za pokal Krškega

KRŠKO — V soboto so na ploščadi delavsko-kulturnega doma Edvard Kardelj na ekipnem mednarodnem prijateljskem turnirju za pokal Krškega nastopile karatejske reprezentance Italije, avstrijske Štajerske, Hrvaške in Slovenije. Najuspešnejši so bili Hrvati, lepe boje pa so prikazali tudi Italijani, ki so se uvrstili na drugo mesto. Slovenski karateisti so nastopili oslabljeni in čeprav so se zelo trudili, si več kot 3. mesto niso uspeli priboriti.

Tokrat so prvič sodili po pravilih WUKO, saj je jugoslovanska karatejska zveza pred dvema tednoma izstopila iz IAKF in prestopila v organizacijo WUKO. Ta je menda že dobila zagotovila mednarodnega olimpijskega komiteja, da bo sprejeta med olimpijske športe.

Turnir je bil sklepni del mednarodnega seminarja za vrhunske tekmovalce in njihove trenerje, ki je potekal konec prejšnjega tedna v Leskovcu pri Krškem. Na njem je sodelovalo 15 Italijanov, 6 Avstrijcev ter 34 tekmovalcev in trenerjev iz Hrvaške in Slovenije.

Rezultati: avstrijska Štajerska : Hrvaška 3:7, Italija : Slovenija 5:5 (zmaga Italije), avstrijska Štajerska : Slovenija 4:6, Italija : Hrvaška 3:7.

Turnir za Pokal Krškega je spremljalo veliko število ljubiteljev karateja; kljub večerni uri je bilo tudi precej mladih navdušencev, ki se že srečujejo s prvimi veščinami karateja. Tudi zato zasluži Karate klub Nuklearna Krško pohvalo, predvsem pa za vzorno organizacijo in pomoč pri mednarodnem seminarju.

TUDI POSAVCI NA 9. ZLETU TABORNIKOV

KRŠKO — Na 9. zletu tabornikov Slovenije in iz zamejstva v Mariboru sodeluje tudi 60 tabornikov iz Posavja. 10 jih je iz sevniške občine, 17 iz brežiške, 23 pa iz krške občine. Slednji prihajajo iz vseh treh novo ustanovljenih odredov iz Kostanjevice, Krškega in s Senovega.

DOLENJSKI ALPINISTI NA NORVEŠKEM

SVOLVEAR — Konec junija so se nam oglasili doleniski alpinisti z alpinistične odprave na Lofote. Za njimi je že 4000 km poti. Člani odprave so zdravi, navezali so tudi že stike z norveškimi alpinisti. Vreme je zaenkrat ugodno, plezali bodo na južnem delu Lofotov. Obljubili so, da bodo sproti poročali o svojih vzponih.

ODPRLI NOVO BALINIŠČE V ŠMIHELU

NOVO MESTO — Pri domu starejših občanov v Šmihelu so v ponedeljek odprli novo dvostezno balinišče, ki ga je izročila v uporabo direktorica Lojzka Potrč. Športni objekt bo na voljo oskrbovancem doma, hkrati pa ga bodo lahko uporabljali tudi občani sosednjih krajevnih skupnosti.

Ob otvoritvi športnega objekta so pripravili tudi kegljaški turnir, štiri ekipe iz novomeških krajevnih skupnostih so se pomerile za prehodni pokal »4. julija«, ki ga je pripravil dom starejših občanov. Vrstni red: 1. KS Center (Moro, Srovin, Bambič, Pucelj), 2. KS Bršlin, 3. KS Ločna, 4. KS Drska.

ŠOLA PLAVANJA

NOVO MESTO — V maju in juniju so v bazenu grmske osnovne šole in bazenu na Otočcu potekali tečaji učenja plavanja, ki sta jih organizirala OTKS in OIS Novo mesto, izvajala pa ZTKO Novo mesto. Končano je 22 tečajev v osnovnih šolah, plavati se je naučilo 257 otrok in v petih tečajih 61 odraslih, dopolnilo in razširilo pa je znanje plavanja 156 otrok. Z akcijo ZTKO Novo mesto se iz leta v leto zmanjšuje število neplavalcev, čeprav po oceni še vedno 40% vseh odraslih oseb ne zna plavati. Akcija plavanja v letošnjem letu še ni zaključena. V šolo v naravi so odšli učenci podružničnih šol: Dolž, Podgrad, Prevole. Na Valeti pri Portorožu se z metodo učenja plavanja seznanijo učenci pedagoške usmeritve. Vse, ki bodo ostali doma, pa vabimo na tečaj, ki bo potekal od 8. do 13. julija od 9. do 12. ure v Dolenjskih Toplicah in od 15. do 19. julija od 9. do 12. ure v Šmarjeških Toplicah. Za neplavalce bo tečaj brezplačen. Od 22. do 26. julija bo od 9. do 12. ure nadaljevalni tečaj.

DRUGO IN PETO MESTO

DOMŽALE — Preteklo soboto sta se drugega super motoslaloma za odprto prvenstvo treh občin — Kamnika, Domžal in Trebnjega — udeležila tudi trebanjska motorista Rokavec in Turk. V kategoriji do 650 ccm sta osvojila 2. in 5. mesto.

Pevci obiskali ostarele

Pevski zbor Trimo Trebnje prebrodil krizo

Pred kratkim je v Domu starejših občanov v Novem mestu že drugič gostoval pevski zbor Trimo Trebnje. Koncert je povezovala zelo priljubljena Zvonka Falkner. Vsi zaposleni v domu so nas gostoljubno sprejeli. Po koncertu so pripravili še manjšo zakusko, po kateri se je tudi po domače zapelo in zaplesalo.

Posebej smo razveselili naših 35 občanov, ki živijo v tem domu. Ker se še vedno zelo zanimajo za domači kraj in ljudi, so vedno veseli našega obiska, da zvedo še novice. 90-letna Milica, nasmejana in polna humorja, nam je povedala, da v domu ne skrbijo samo za red in hrano, ampak tudi veliko telovadijo, se rekreirajo, sprehajajo ter pomagajo pri raznih delih, kar pač kdo rad dela. Dogovorili smo se, da jih zbor jeseni spet obišče.

Nedavno je bil v Trebnjem tudi skupni koncert našega zbora in pobratenega zbora iz Cerknice. Z moškim pevskim zborom iz Cerknice smo pobrateni že več let. Bili smo tudi na koncertu, pripravljenem ob 15-letnici njihovega delovanja. Prišlo je preko 500 poslušalcev. To se v Trebnjem ne zgodi, tudi sedaj ne, ko je dvorana v kulturnem domu preurejena. Tudi omenjeni združeni koncert v počastitev 10-letnice obstoja našega zbora je bil slabo obiskan, čeprav smo naredili zanj precej reklame po šolah in delovnih organizacijah.

REZKA MAJER

NASTOP IN ZAHVALA

Gribeljski pevci so skupaj s tamburaši imeli preteklo soboto svoj zaključni koncert. Koncert je bil na šolskem dvorišču, ker gasilski dom obnavljajo. Pevci in tamburaši so tako prikazali uspeh celoletnega dela in zaključili sezono z obljubo, da se v jesenskih mesecih zopet dobijo. Predsednik KS Griblje se je zahvalil za trud zavzetima vodjema, prof. Tatjani Mihelčič in Silvesteru Mihelčiču starejšemu. Po koncertu je bil družabni večer za vse krajane.

M. ŠTRUCELJ

OSNOVNA ŠOLA NOVO MESTO
TOZD OŠ KATJA RUPENA

objavlja prosta dela in naloge snažilke za nedoločen čas s trimesečnim poizkusnim delom.

450/27-85

Slovenci!

Turisti so na pragu naše dežele. Zasedli bodo naše ceste. Zasedli bodo naša mesta in vasi. V naše gore se bodo vzpenjali. Poselili bodo našo obalo in uživali v našem morju.

Slovenci in Slovenke!

Ti turisti so naši gostje! Od nas ne bodo terjali ničesar, pričakovali pa veliko.

Poskrbimo le, da bodo radi prihajali k nam in da se bodo domače počutili. Poskrbimo, da se bodo še vračali, ker jim bo všeč dežela in njeni ljudje.

Tega smo zmožni!

Zmožni smo ohraniti deželo lepo. Zmožni smo odstraniti ekološke posledice starih grehov in preprečiti nove. Zmožni smo premagati miselnost, ki je uničila in še uničuje najlepše primerke naše tradicije. Zmožni smo, naposled, tudi v teh časih ohraniti dostojanstvo, ne da bi zapravili prijaznost, ki si jo vsakdo želi, kadar pride v tujo deželo.

V turizmu je naša prihodnost! Ohranimo in razvijajmo svojo deželo tako, da bodo tudi drugi prihajali k nam. Odprtost je pogoj za preživetje in razvoj malih narodov. Bodimo odprti, bodimo samozavestni, ohranjajmo tisto, kar je že stoletja temelj naše samobitnosti!

Slovenija
Moja dežela.

sm delo

novoles
lesni kombinat n. sol. o. novo mesto-straža

RAZPRODAJA

Stilnih spalnic MANON v beli barvi od 8. 7. do 19. 7. 1985
vsak dan od 11.00 do 18.00
razen v soboto od 8.00 do 12.00

UGODNO
40%
POPUST

Razprodaja spalnic v klasi bo v Novolesu tozd Tovarna ploskovnega pohištva Novo mesto, Trdinova 45 (Gotna vas)

IZKORISTITE UGODEN NAKUP

Novoles, lesni kombinat
Novo mesto—Straža, n. sol. o.

Komisija za delovna razmerja
tozd Sigmat, Brestanica

objavlja prosta dela in naloge:

vodja inženiringa (1 delavec)

pod naslednjimi pogoji:
— visoka šola strojne smeri, 5 let ustreznih delovnih izkušenj ali z delom pridobljene zmožnosti za opravljanje teh del in nalog
— aktivno znanje enega tujega jezika
— poskusno delo traja 90 delovnih dni

projektant — konstrukter (1 delavec)

pod naslednjimi pogoji:
— visoka šola strojne smeri, najmanj 3 leta ustreznih delovnih izkušenj ali z delom pridobljene zmožnosti za opravljanje teh del in nalog
— aktivno znanje enega tujega jezika
— poskusno delo traja 90 delovnih dni

Komisija za delovna razmerja
tozd Lipa, Kostanjevica

objavlja prosta dela in naloge

osno brušenje (4 delavke)

pod naslednjimi pogoji:
— končana osnovna šola, delovne izkušnje zaželene
— delavke morajo biti starejše od 18 let
— poskusno delo traja 45 delovnih dni

Prijave sprejema 8 dni po dnevu objave kadrovsko-socialna služba DO Novoles, 68351 Straža, lahko pa jih oddate tudi v splošnem oddelku v tozd Sigmat oz. Lipa.

441/27-85

Osnovna šola narodnega heroja Martina Kotarja Šentjernej

objavlja prosta dela in naloge

snažilca(ke)

na podružnični šoli Orehovica

Pogoji:
— končana ali nedokončana osnovna šola
— poskusno delo dva meseca
— nastop dela 1. 8. 1985.

Delo bomo združili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
Prijave z opisom dosedanjih zaposlitev pošljite na OŠ Šentjernej v osmih dneh po objavi.
O izbiri bomo kandidata obvestili v 15 dneh po opravljeni izbiri.

444/27/85

---

sozd
Mercator - Kmetijstvo Industrija Trgovina n. sub. o. Ljubljana

KMETIJSKA ZADRUGA »KRKA« TOZD OSKRBA n. sub. o.
Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 10

Komisija za delovna razmerja

objavlja
prosta dela in naloge
za potrebe nove hladilnice na Cikavi:

tehnolog v hladilnici

Pogoji:
visoka ali višja izobrazba živilske, agronomske ali veterinarske smeri, 3 oziroma 5 let ustreznih delovnih izkušenj.
Kandidati naj pošljejo vloge z dokazili o šolski izobrazbi in opisom dosedanjih delovnih izkušenj na gornji naslov v 8 dneh po objavi.

449/27-85

Zavod za kulturo
Brežice
Komisija za delovna razmerja

objavlja
prosta dela in naloge

1. direktorja zavoda
2. odgovornega urednika radia

Pogoji:
1. visoka ali višja izobrazba ekonomske ali družboslovne smeri, 5 let delovnih izkušenj pri delih vodstvenega značaja, znanje slovenskega jezika;
2. visoka ali višja šola družboslovne smeri ali druga ustrezna šola, 5 let delovnih izkušenj na področju informiranja, znanje slovenskega jezika.
Z izbranimi kandidati bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Kandidati naj pošljejo pisne prijave skupaj s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev v dvajsetih dneh po objavljenem razpisu na naslov: ZAVOD ZA KULTURO BREŽICE, Trg. dr. Ivana Ribarja 12.
O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

448/27-85

Industrija pletenin INPLET p. o.
Dolnje Brezovo 34, 68290 Sevnica
Slovenija

Industrija pletenin
INPLET v ustanavljanju
Sevnica, Dol. Brezovo 34
Komisija za delovna razmerja

objavlja
naslednja prosta dela oziroma naloge:

a) pletenje snutkovnih pletenin — 5 delavk oz. delavcev

pogoji:
poklicna pletilska šola, druga poklicna šola ali dokončana osnovna šola
— enomesečno poskusno delo
— delo v treh izmenah

b) pletenje okroglih pletenin — 2 delavki oz.. delavca

pogoji:
— poklicna pletilska šola, druga poklicna šola, dokončana osnovna šola
— enomesečno poskusno delo
— delo v treh izmenah

c) apreter — 2 delavca

pogoji:
— poklicna tekstilna šola kemijske smeri, druga poklicna šola ali dokončana osnovna šola
— eno leto delovnih izkušenj
— dvomesečno poskusno delo
— delo v treh izmenah

d) izmenovodja oplemenitilnice — 2 delavca
pogoji:
— inženir tekstilne tehnologije ali tekstilno-kemijski tehnik
— eno leto delovnih izkušenj
— trimesečno poskusno delo
— delo v treh izmenah

Delovno razmerje bomo z izbranimi kandidati sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev pošljejo v roku 10 dni po dnevu objave v splošnokadrovsko službo.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po izteku objave.

447/27-85

Žito — tozd Imperial
tovarna gumijevih bonbonov
Cesta 4. julija 86
Krško

Komisija za delovna razmerja pri delavskem svetu DO Žito — tozd »Imperial« Krško na podlagi 15. člena pravilnika o delovnih razmerjih tozd »Imperial« Krško

objavlja
prosta dela oziroma naloge:

pomočnik vodje proizvodnje — 1 izvajalec

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:
— višja izobrazba strojne, kemične (organska smer) ali živilsko tehnološke smeri
— tri leta delovnih izkušenj pri podobnih delih oziroma nalogah
— strokovne, organizacijske in druge sposobnosti za izvajanje vodenja proizvodnega procesa.

Delovno razmerje se združuje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom, delo se opravlja v izmenah. Stanovanja ni.
Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na naslov: Žito-tozd »Imperial« Krško, Cesta 4. julija 86, Krško, v 8 dneh po objavi. Prijavljene kandidate bomo o izbiri pisno obvestili v 30 dneh po preteku objave.

443/27-85

Nuklearna elektrarna Krško, p. o., Vrbina 12, 68270
Krško, objavlja prosta dela in naloge

1. tajnice — inokorespondenta — operaterja na terminalu
2. vodje skladiščne službe
3. deviznega referenta

Pogoji:
pod 1:
— opravljena filozofska fakulteta, prof. angleščine
— 24 mesecev ustreznih delovnih izkušenj
— poskusno delo 3 mesece

pod 2:
— opravljena ekonomska ali tehnična fakulteta
— 42 mesecev ustreznih delovnih izkušenj
— izpolnjevanje kriterijev iz družbenega dogovora o kadrovski politiki občine Krško
— poskusno delo 3 mesece

pod 3:
— opravljena višja ali srednja šola ekonomske smeri
— 20 mesecev ustreznih delovnih izkušenj
— poskusno delo 3 mesece.

Kandidati naj pošljejo svoje vloge v 10 dneh po dnevu objave. Odgovore bodo prejeli v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

445/27-85

Mercator — emona SOZD — dolenjka

sozd **Mercator - Kmetijstvo Industrija Trgovina** n. sub. o. Ljubljana

KMETIJSKA ZADRUGA »KRKA« Novo mesto TOZD OSKRBA

DEŽURNE PRODAJALNE OB SOBOTAH DO 19. URE OD 1. 7. DO 31. 12. 1985

V NOVEM MESTU
MERCATOR STANDARD
— **Potrošniški center Ločna** 10.8., 19. 10.
— **Potrošniški center Zagrebška** 17. 8., 26. 10.

EMONA DOLENJKA — TOZD ENGRO—DETAJL
— **Market Drska** 24. 8., 2. 11.,
— **Samopostrežba pri mostu** 31. 8., 9. 11.
— **Market Ljubljanska** 7. 9., 16. 11.
— **Market Ragovska** 6. 7., 14. 9., 23. 11.
— **Market Cesta herojev** 13. 7., 21. 9., 7. 12.
— **Market Kristanova** 20. 7., 28. 9., 14. 12.
— **Samopostrežba Šmihel** 27. 7., 5. 10., 21. 12.

KZ KRKA TOZD OSKRBA
— **Blagovnica Žabja vas** 3. 8., 12. 10., 28. 12.

V ŠENTJERNEJU
MERCATOR Blagovnica 13. 7., 27. 7., 10. 8., 24. 8., 7. 9., 21. 9., 5. 10., 19. 10., 2. 11., 16. 11., 7. 12., 21. 12.
EMONA DOLENJKA MARKET 6. 7., 20. 7., 3. 8., 17. 8., 31. 8., 14. 9., 28. 9., 12. 10., 26. 10., 9. 11., 23. 11., 14. 12., 28. 12.

V DOLENJSKIH TOPLICAH
KZ KRKA Prodajalna Vrelec 13. 7., 27. 7., 10. 8., 24. 8., 7. 9., 21. 9., 5. 10., 19. 10., 2. 11., 16. 11., 7. 12., 21. 12.
MERCATOR — prod. Rog 6. 7., 20. 7., 3. 8., 17. 8., 31. 8., 14. 9., 28. 9., 12. 10., 26. 10., 9. 11., 23. 11., 14. 12., 28. 12.

V ŽUŽEMBERKU
E—DOLENJKA — prod. Grad. 13. 7., 27. 7., 10. 8., 24. 8., 7. 9., 21. 9., 5. 10., 19. 10., 2. 11., 16. 11., 7. 12., 21. 12.
KZ KRKA prod. Žužemberk 6. 7., 20. 7., 3. 8., 17. 8., 31. 8., 14. 9., 28. 9., 12. 10., 26. 10., 19. 10., 9. 11., 23. 11., 14. 12., 28. 12.,

V STRAŽI
KZ KRKA prod. Straža 13. 7., 27. 7. 10. 8., 24. 8., 7. 9., 21. 9., 5. 10., 19. 10., 2. 11., 16. 11., 7. 12. 21. 12.
EMONA DOLENJKA—MARKET 6.7, 20. 7., 3. 8., 17. 8., 31. 9., 14. 9., 28. 9., 12. 10., 26. 10., 9. 11., 23.11., 14. 12., 28. 12.

Ostale trgovine z živili bodo ob delovnih sobotah 6. 7., 3. 8., 7. 9., 21. 9., 5. 10., 9. 11., in 7. 12.

odprte do 15. ure, ostale sobote pa do 13. ure.

446/27/85

NOVO -- NOVO -- NOVO-- NOVO -- NOVO

V založbi Dolenjskega lista bo oktobra letos izšla 7. številka

DOLENJSKEGA ZBORNIKA

(za družboslovne, humanistične in naravoslovne raziskave), v katerem 20 avtorjev objavlja raziskave s področja zgodovine, arheologije, stavbarstva, glasbenega šolstva, literature, NOB, izseljevanja itd.
Velikost knjige bo 16 x 24 cm in bo imela približno 320 strani, od tega 15 odst. ilustracij.
Prednaročniška cena je 3.000 din in velja do izida. Po tem roku bo knjiga občutno dražja.
Vabimo vas, da naročite Dolenjski zbornik pravočasno, saj si boste s tem zagotovili zanimivo branje s številnih področij.

NAROČILNICA

Ime in priimek .....

Naslov.....

Št. osebne izkaznice ..... izdane od Sob

Nepreklicno naročam ..... izvod(ov) Dolenjskega zbornika št. 7
Plačal(a) bom v **treh zaporednih obrokih po 1.000 din**
v enkratnem znesku
(ustrezno podčrtaj)

Naročilnico pošljite v zaprti kuverti na naslov: DIC, tozd Dolenjski list, Germova 3, 68000 Novo mesto.

Na vrsti avtokamp

V krajevni skupnosti Kostel še novi načrti

KOSTEL — Krajevna skupnost Kostel je med tistimi v kočevski občini, ki so v zadnjih letih najbolj napredovale. Ob prazniku te KS 22. junija smo zaprosili za razgovor o dosežkih v zadnjem obdobju in načrtih za bodoče predsednika sveta KS Valentina Južniča.

»V naše kraje se je začelo vračati življenje po letu 1976, ko je bila posodobljena magistralna cesta Kočevje-Brod na Kolpi. Le tri leta kasneje smo že odprli Itasov obrat v Pirčah, poslopje pošte z ATC in 200 priključki ter banke v Vasi in bencinski servis v Petrini. Med drugimi pomembnimi investicijami naj omenim dograditev novega mostu v Kužlju, novi most v Grivcu, krak kanalizacije v Fari, nove transformatorske postaje itd. Razen tega smo ustanovili Kulturno-športno društvo Kostel, v katerem delujejo moški pevski zbor, folklorna sekcija in dramska sekcija. Prav za letošnji krajevni praznik so pevci in folkloristi dobili nove obleke, športniki pa nove dresе.

Najpomembnejša je nova večnamenska stavba v Vasi, ki smo jo odprli prav za krajevni praznik.

Dokončujemo gradnjo okoli 10 km telefonskega omrežja na območju od Žage do Griwca. Tudi za vodovod Gotenc-Oskrt čakamo le še avtomatiko, ki jo bomo dobili te dni.

Izgradnja avtokampa v Fari bo naslednja glavna investicija. Telefonsko zvezo bodo dobili vaščani v vseh zaselkih. Z bodočim samoprispevkom nameravamo obnoviti glavni vodovod za Faro, Potok, Vas, Pirče in Petrino pa tudi ostale vaške vodovode. Asfaltirali bomo tudi ceste, najprej Colnarji-Kostel.

Zgraditi nameravamo čistilno napravo in kanalizacijo za Faro, Vas in Potok.

J. P.

ZAHVALA

V 73. letu starosti nas je po težki in hudi bolezni zapustila naša dobra žena, mama, stara mama in sestra

MATILDA KIRN

rojena NOVAK

Najprisrčneje se zahvaljujemo sosedom, vaščanom, sorodnikom in vsem, ki so nam stali ob strani in pomagali v teh težkih trenutkih. Hvala za podarjeno cvetje in vence vaščanom, Gradbenemu komunalnemu podjetju Trebnje, Gasilskemu društvu Gorenje Vrhe za častno spremstvo, pevcem iz Dobrniča, Zvezi borcev Svetinje, gospodu župniku za lepo opravljeni cerkveni obred in Milki Zupanovi iz ZD Trebnje. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: mož Franc, sin Lojze, hčerka Anica z družino, sestra Cilka in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob izgubi drage sestre in tete

ANE KRNC

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in sosedom, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje in nam izrazili sožalje. Prisrčna hvala tudi duhovniku za opravljeni obred in pevcem za odpete žalostinke. Vsem še enkrat lepa hvala!

Žalujoči: sestra Ivana z družino v imenu sorodstva

Črnomelj, Zorenci, Novo mesto, Ljubljana

ZAHVALA

V 80. letu nas je zapustil naš dobri mož, skrbni oče, stari oče in praded

JOŽE UCMAN

Vrhe pri Dolžu 6

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam pomagali. Iskrena hvala vsem, ki so pokojniku darovali cvetje in vence ter ga spremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo vaščanom Hrovatičevim, Šaleharjevim, Bačarjevim, Brkopčevim in Golobičevim ter župniku iz Stopič za lepo opravljeni obred. Zahvaljujemo se tudi kolektivom IMV, Komunale Novo mesto, Iskre Semič in Tiskarne Novo mesto.

Žalujoči: žena Francka, sinovi Jože, Lojze, Ivan z družinami ter hčerka Milena

Ljubil si zemljo,
ljubil si dom,
in v tem tihem cvetočem poletju
odšel si v večni dom.

ZAHVALA

V 68. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil naš dragi mož, ata, stari ata, brat in stric

JOŽE KOCJAN

iz Stopnega 10

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za nudeno pomoč, izraženo sožalje in podarjene vence in cvetje. Hvala za spremstvo na njegovi zadnji poti. Zahvala DO TEGRAD Ljubljana, Iskra Novo mesto, Dom starejših občanov Novo mesto, govorniku, cerkvenemu pevskemu zboru in g. župniku za lepo opravljeni obred.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob 70. letu starosti je ugasnilo plemenito srce zlate mame, stare mame in prababice

MARIJE ŽAGAR

iz Birčne vasi 30

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam stali ob strani, pokojni darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Zahvaljujemo se KO ZB Birčna vas, govorniku za poslovilne besede, pevcem z Ruperč-vrha, gospodu kaplanu za lepo opravljeni obred in osebju intenzivnega oddelka kirurgije. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega moža, očeta in dedka

FRANCA LEGANA

iz Gornjega Kota pri Dvoru

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom in sosedom ter prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, darovali toliko lepega cvetja, izrekli sožalje ter vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala delovodstvu in sodelavcem z Dvora, Cestnemu podjetju Novo mesto, Viatorju TP Ljubljana, govorniku za poslovilne besede, pevcem in župniku za opravljeni obred.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 64. letu starosti nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

NIKO KOKOT

iz Rosalnic 24

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se najlepše zahvaljujemo vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih pomagali, izrazili sožalje, darovali cvetje in v tako velikem številu spremili pokojnega na zadnji poti. Prav posebna hvala sosedom, posebno Matjašičevim, sorodnikom, sodelavcem TOZD Metraža in TOZD Žakanje, GD Rosalnice in gospodu kaplanu za opravljeni obred. Hvala tudi Zdravniškemu osebju internega oddelka Splošne bolnice Novo mesto.

Žalujoči: žena Danica, sin Željko, hčerka Branka z družinama ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

22. junija nas je zapustila naša dobra mama, stara mama, sestra in teta

ANICA ŠTIH

roj. HROVAT

iz Jedinščice 14

Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, pokojni darovali cvetje in vence ter jo spremili na njeni zadnji poti. Iskrena hvala zdravniškemu osebju kirurškega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto, govornikoma za poslovilne besede, DO Novoteks, sekciji upokojencev, sindikatu in delavcem tabletnega oddelka DO Krka in krajanom Gotne vasi, pevcem ter duhovniku za opravljeno pogrebno svečanost.

Žalujoči: sin Bojan, hči Nevenka ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 67. letu starosti nas je nenadoma zapustila naša dobra mama

AMALIJA MRGOLE

Telče 13

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za pomoč, izraženo sožalje, darovano cvetje ter vsem, ki ste pokojnico spremili k preranemu počitku. Enako se zahvaljujemo internemu oddelku bolnišnice Novo mesto, delovnim organizacijam ZD Sevnica, PTT Krško — Tržišče, MK in Krka Novo mesto, Veletekstil Ljubljana, GD Telče, KS Tržišče, tovarišu Selevšku za lepe poslovilne besede in župniku za opravljeni obred.

Vsi njegovi

Ne jokajte na mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite.
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

V 41. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil naš sin, brat, boter, stric in nečak

JOŽE CIMERMANČIČ

iz Vinje vasi 8

Najlepše se zahvaljujemo tetama Rezki in Anici, sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, župniku, mladini, čeljustni kirurgiji v Ljubljani, kirurgiji Splošne bolnice Novo mesto, ZD Novo mesto, predvsem dr. Mijočevi in dr. Kranjcu za vso pomoč in vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali v teh težkih trenutkih in v tako velikem številu spremili pokojnega na njegovi zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: vsi njegovi

TABORNIŠKI IZLET

V soboto, 8. junija, se je naš vod Metuljčkov z vodnico Jano odpravil na izlet. Pod gradom smo razložili prtljago in postavili šotore. Izšotork smo naredili kuhinjo in postavili jambor. Nato smo se šli razne šaljive igrice. Zvečer so nas obiskali nekateri starši. Pripravili smo jim kratek program. Kuhali pa smo vsi. Večerjo smo pripravile punce, zajtrk pa fantje. Ponoči nas je med spanjem motil dež. Drugi dan je bilo sonce. Veliko smo se igrali. Po kosilu smo podrli šotore, pospravili tabor in se dobre volje vrnili domov.

MATEJA JANEŽIČ
taborniški odred
Mirna

DELO ZBURSKIH MLADINCEV

V soboto, 22. junija, smo mladinci iz Zbur pred veselico priredili tekmovanje s sosednjimi mladinskimi organizacijami. Na tekmovanje smo povabili tudi vojake iz kasarne »Milan Majcen«. Sodelovanje z njimi mislimo še poglobiti. Ker nam je na ta dan ponagajal dež, bomo veselico ponovili v nedeljo, 7. julija. Mladinska organizacija Zbure dobro sodeluje tudi z gasilskim društvom Zbure in ostalimi krajani. Trenutno si mladinci urejamo mladinsko sobo v zgornjih prostorih gasilskega doma. S to pridobitvijo bo tudi naše delovanje bolj aktivno.

MARJETA BLAŽIČ

10. ŠPORTNO SREČANJE UPOKOJENCEV DOLENJSKE REGIJE

NOVO MESTO — Zveza društev upokojencev občine Novo mesto je pod pokroviteljstvom občinskega sveta ZS 15. junija pripravila športno tekmovanje upokojencev dolenjske regije. Tekmovanja so se udeležili športniki DU Kočevja, Grosupljega, Ivančne gorice, Črnomlja, Metlike, Mirne in Novega mesta. Najprej jih je pozdravil predsedhik tukajšnje zveze Jože Lampret. Zatem je spregovoril v imenu pokrovitelja tega srečanja še znani športni delavec predsednik občinskega sveta ZS Novo mesto Janko Goleš. Poudaril je velik pomen tega srečanja in zaželel športnikom veliko uspehov. Upokojenci so se pomerili v kegljanju, streljanju, balinanju in šahu. Ekipno se je najbolj odrezalo DU Novo mesto, sledita mu DU Kočevje in Črnomelj. Posamezno pa je bila v kegljanju med ženskami najboljša Potočnikova iz Kočevja (192 kegljev), med moškimi pa Kočevar iz Kočevja (410 kegljev), v streljanju je zasedel prvo mesto Kokelj iz Ivančne gorice (167 krogov). Naslednje leto bo prireditelj tekmovanja Črnomelj.

R. ROMIH

ŽULIČ TRETJI V FOČI

Na partizanski olimpiadi je v slovenski reprezentanci nastopil tudi Toni Žulič, ki je bil v teku na 400 m tretji, sodeloval pa je še v zmagoviti štafeti na 4 x 100 m. Slovenski mlajši mladinci so zmagali, mladinke pa so bile druge.

J. P.

OTROCI OTROKOM — Pod tem geslom je v ribniškem otroškem vrtcu Majde Šilc potekala zaključna prireditev, ki so jo izvedli malčki iz tega vrtca. Bogat program so pripravili ob pomoči svojih tovarišic. Da pa starši ne bi vedno nastopali v vlogi poslušalcev, so učencem male šole zapeli tudi sami. (Foto: M. Glavonjić)

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 5. julija — Cirila
Sobota, 6. julija — Marija
Nedelja, 7. julija — Dan izgnancev
Ponedeljek, 8. julija — Elizabeta
Torek, 9. julija — Veronika
Sreda, 10. julija — Amalija
Četrtek, 11. julija — Olga

LUNINE MENE

10. julija ob 1.49 — zadnji krajec

KINO

BREŽICE: 5. in 6. 7. ameriški film Model. 7. in 8. 7. ameriški film Krull. 9. in 10. 7. ameriški film Dekle iz Indije.

ČRNOMELJ: 7. 7. francoski film Šok. 5. in 7. 7. hongkonški film V zmajevem gnezdu. 9. 7. ameriški film Neustrašljivi Popaj (ob 10. uri) in francoski film Megla (ob 20. uri). 11. 7. angleški film Žrebec.

KOSTANJEVICA: 6. 7. nemški film Zarja zlaganih bogov. 7. 7. francoski film Bankirka.

KRŠKO: 5. in 6. 7. italijanski film Bud Spencer kot bombarder. 7. 7. ameriški film Beli pes. 10. in 11. 7. italijanski film Lahka ženska.

MIRNA PEČ: 5. 7. angleški film Pink Floyd — Zid.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 4. 7. jugoslovanski film Igmanski marš (ob 17. uri) in ameriški film Lov za izgubljenim zakladom. 5., 6. in 7. 7. ameriški film Piranha. 8., 9., 10. 7. francoski film Vroča Cecilija. 11. 7. slovenski film Vesna (ob 11. uri) in francoski film Vroča Cecilija (ob 19. in 20. uri).

NOVO MESTO — DOM JLA: 6. in 7. 7. ameriški film Šampion nežnega srca. Od 8. 7. do 10. 7. film Blažen med brazilskimi prostitutkami.

mali oglasi

STANOVANJA

STANOVANJE v Stranski vasi (trisobno), v nadstropju, s svojim vhodom, prodam. Cena 120 SM. Naslov v upravi lista (3673/85).

IŠČEM enosobno stanovanje ali garsonjero v Krškem ali bližnji okolici. Šifra: »Nujno«.

Motorna vozila

UGODNO PRODAM AMI 8, letnik 73/76 po delih. Tel.: 22-565 (Milan).

ZASTAVO 101 lux, letnik 1977, prodam. Informacije na telefon 24-869, popoldne.

R 4, letnik 1976, ZASTAVO 750, letnik 1971, oba neregistrirana, in peč STADLER 35 ccal, novo, prodam. Andrej Gregor, Veliki Kamen 49, Koprivnica, telefon 71-233, dopoldne.

DIANO 6, letnik 1978, potrebno popravila, pred registracijo, prodam za 5 SM. Informacije na tel. 20-488.

PRODAM TAM 500, traktor Zetor 3511 S, kosilnico BCS 127 (3 prestave). Franc Adam, Veliki Nerajec 6, 68343 Dragatuš.

LADO 1500 SL, karambolirana zadnja desna stran, vozna, ugodno prodam. Jože Jalovec, Malo Mraševo 9, Podbočje.

ZASTAVO 101, letnik 1977, obnovljeno, prodam. Cena po dogovoru. Telefon (061) 869-635.

TOMOS APN 6 (5 brzin) prodam. Šmajdek, Stranska vas 33, Novo mesto.

Z 101, letnik 1976, v voznem stanju, registrirano, prodam za 5 M. Milković, CBE 1, Metlika.

JAWO 350 sport, letnik 1980, odlično ohranjeno, prodam ali zamenjam za osebni avto. Slapšak, Telče 15, Tržišče.

ZASTAVO 750, starejši letnik, ugodno prodam. Mirko Jurkovič, Gor. Straža 111.

Z 750, letnik 1976, ugodno prodam. Veliki Slatnik 20.

R 4 TLS, letnik 1977, prodam. Informacije od 15. ure dalje na telefon 22-683.

MOTOR Tomos elektronik 90 prodam. Macedoni, Smarjeta 27.

PRODAM diesel motor Mercedes 200/8. Naslov v upravi lista (3676/85).

FIAT 126 P, letnik 1982, prodam. Franc Jorga, Dol. Prekopa 10, Kostanjevica na Krki.

RENAULT 4 GTL prodam. Prevoženih 1500 km, prva registracija julij 1984, vozilo je v novem stanju, stoji v suhi garaži, zaščiteno proti rjavenju, barva rdeča. Prodam ga zato, ker se nahajam v tujini. Vozilo si lahko ogledate v soboto, 13. julija, dopoldne. Anton Tratar, Roje II, Mirna 216.

ZASTAVO 101, oranžne barve, garažirano in dobro ohranjeno, prva registracija 1978, prodam ali zamenjam za 126 P, novejši letnik. Ogled v nedeljo, 7. julija, dopoldne od 9. ure dalje v Novem mestu, Prisojna pot 7.

126 P prodam po delih. Tel. 20-387.

MOPED 15 SLC, dobro ohranjen, prodam. Gor. Brezovica 41, Šentjernej.

ČZ 350, letnik 1979, prevoženih 9500 km, registriran do junija 1986, ugodno prodam. Zupančič, Gornje Sušice 23, Dolenjske Toplice.

OPEL REKORD 1700, letnik 1973, ugodno prodam. Monika Urbanč, Na Resi 1, Krško.

R 4, letnik 1977, prodam za 18 M. Vuica, Straža 163 (novi blok).

Kmetijski stroji

PRODAM traktor Ursus-tip C 350 (42 KM) in špirovce 12 x 14, dolžina 8 m, 28 komadov. Rajko Flač, Grintovec 8, 61303 Zagradec.

TRAKTORSKO prikolico (3 t) prodam. Tel. (068) 56-174.

TORPEDO Deutz 6206, ličkalnik za koruzo, prebiralnik za krompir, vezana okna 140 x 110 z roleto, vse novo, po zmerni ceni prodam. Bertalanič Janez, Podgorje 30, Kamnik.

TRAKTOR Porsche (14 KS) s koso, jermenico in hidravliko ugodno prodam. Jožef, Šmarješke Toplice 1.

FREZO Honda F 400 s priključki prodam. Parkelj, Mirna peč 37.

TRAKTOR Ursus C 335 s kabino prodam za 50 SM. Prodam tudi letno žrebičko Haflinger. Leopold Colarič, 68311 Kostanjevica.

PRODAM greben in pogon za motokultivator Gorenje Muta, nov. Judež, Veliki Orehek 8, Stopiče.

PRODAM motokultivator PASQALI (14 KS) s prikolico (1,5 t) in opremo. Idealen za obdelovanje vinogradov. Jože Lunder, Šalka vas 130, 61330 Kočevje.

TRAKTOR DEUTZ s hidravliko in kosilnico (13 KM), generalno urejen, poceni prodam. Ivan Balja, Vel. Obrež 46, tel. 67-295.

PRODAM traktor formek (25 KS) v odličnem stanju, po generalni, s papirjem, s hidravliko, špero in reduktorjem. Naslov: Terezija Žnidaršič, Orešje 36, Sevnica.

PRODAM ohranjeno kosilnico BCS. Dragan, Herinja vas, Otočec.

SNOPOVEŽALKO ZA BCS prodam. Kovačič, Mali vrh 4, Mirna peč.

PRODAM traktor Porsche s koso (25 KM), letnik 1964, generalno obnovljen. Martin Rajk, Gabrje 34.

TRAKTORSKI plug PTO 2 in motorno škropilnico Panonija prodam. Florjančič, Loka 14, Šentjernej.

PRODAM

UGODNO PRODAM hidravlično stiskalnico 30 t. Informacije vsah dan od 18. ure na tel.: 25-393.

UGODNO PRODAM malo rabljen nemški šotor — MEHLER za 4 osebe, (4,40 h 3,80). Tel.: 21-288.

PRODAM podvozje za traktorsko prikolico in lažje traktorske brane. Telefon 21-512.

PRODAM otroško stajico in zložljiv otroški voziček. Možnost ogleda po 14. uri pri Rogelj, Mali Slatnik 47.

DNEVNO SOBO, kompletno, prodam. Pavlovič, Nad mlini 24.

PRODAM skoraj novo omaro katarina. Informacije na telefon 24-172.

TELEVIZOR, črnobeli, po ugodni ceni prodam. Informacije po 20. uri na telefon 21-069.

ZELO ugodno prodam klubsko mizo in dva fotelja. Naslov v upravi lista (3532/85).

PRODAM novo vezeno posteljno pregrinjalo. Tel. 25-626.

DVE DIATONIČNI harmoniki prodam. Anton Brajar, Dol. Karteljevo, Novo mesto.

ŠOTOR za 4 osebe prodam. Sever, Pot na Gorjance 13, Novo mesto.

OTROŠKI VOZIČEK, kombiniran, prodam. Tel. (068) 22-060.

PRODAM 7 let staro kobilo z žrebetom, starim 4 mesece. Janko Mohar, Slapno 8. Ozalj, 47281 Mali Erjavec.

OTROŠKO kolo prodam. Matjaž Pečnik, Majde Šilc 22, Novo mesto.

SEDEŽNO garnituro, okroglo mizo s šestimi stoli, prodam. Tel. 22-022.

PRODAM športni voziček Tribuna, kombinacija avtosedež in nahrbtnik za otroka. Informacije po telefonu 22-051.

OTROŠKO SOBO (dve ležišči) prodam. Hočevar, Škocjan 3, 68275 Škocjan.

OTROŠKI športni voziček ugodno prodam. Telefon 23-941.

PRODAM jelove plohe in deske, malo rabljene. Ugodno za »frišolanje«. Cena ugodna. Metod Brus, Vavta vas 34, Straža.

PRODAM motorni pokrov (havba) za JUGO 45 in 7 kom betonske mreže 6 x 2,2 m. Jerman, Dol. Kamence 86, Novo mesto.

600 kg koruze prodam. Tel. 21-327.

RADIOKASETOFON prodam. Informacije na telefon 24-591.

KORUZO v zrnju prodam. Špringer, Dol. Straža 93.

STREŠNO OPEKO, rabljeno, prodam. Tel. 23-169.

PRODAM univerzalni mlin MIO standard. Danica Lekan, Grintovec 24, 61303 Zagradec.

PRODAM ovco in ovna. Praproče 17, Straža.

PRODAM legla kalifornijskih deževnikov. Informacije na tel. (061) 444-053 vsak večer, razen petka.

PRODAM prikolico za seno, odlično ohranjeno, in 1 m³ hrastovih plohov (5 cm). Stanko Musar, Roje II 213, 68233 Mirna.

1 m³ suhih smrekovih plohov prodam. Naslov v upravi lista (3675/85).

ZELO ugodno prodam skoraj nov dvosed. Informacije zvečer na tel 82-146, pod 2,5 SM.

RADIOKASETOFON prodam. Cesta herojev 38, stanovanje 7.

KRAVO, staro 8 let, sivo, prodam. Konec 12, Novo mesto.

PLUGE Slavonce prodam. Janez Juršič, Dolž 57, 68000 Novo mesto.

PRODAM italijansko dirkalno kolo (10 prestav) za otroka do 14. leta. Robert Andolšek, Drejčetova pot 18, tel. 25-697.

UGODNO prodam orehovo furnirano omaro. Šetinc, Slavka Gruma 14/I (bloki Brod), Novo mesto.

OJAČEVALEC Gitakord 100 W in skrinjo WOX prodam. Štefan Koncilja, Rumanja vas 8, Straža.

PRODAM štedilnik (plin, elektrika), dobro ohranjen. Piškur, Mestne njive 9, Novo mesto.

KRAVE po izbiri, dobre mlekarice, prodam. Parkelj, Mirna peč 37.

RABLJENO spalnico prodam po nizki ceni. Informacije po telefonu, dopoldne 44-316, popoldne 21-294.

KUPIM

KUPIM staro rabljeno blagajno. Ponudbe z opisom in ceno pošljite na naslov: Jože Kic, Škocjan 6 a.

KUPIM prešo za grozdje, staro, na plohe ali na koš. Franc Golobič, Lipovec 3, Semič.

KUPIM enofazni betonski mešalec. Telefon 47-107.

KUPIM za diano masko, ventilator in sprednje smerne luči. Nemanič, Stritarjeva 5, Novo mesto.

KUPIM 100 kom. strešne opeke vinkovci 333. Tel. 21-512.

KUPIM tovorni avto kasonar diesel, vozen z B-kategorijo, do 400.000,00 din. Naslov v upravi lista (3674/85).

ZASTAVO 101 ali R 4, dobro ohranjeno, kupim. Mirko Jurkovič, Gor. Straža 111.

POSEST

V BLIŽINI Novega mesta prodam parcelo, primerno za vikend. Naslov v upravi lista (3671/85).

PRODAM parcelo v Golobinjku pri Mirni peči z opuščeno kmečko hišo, sadovnjakom in manjšim travnikom. Telefon 23-293.

PARCELO (1000 m²) na Debelem hribu, zapuščen vinograd, zazidljivo za vikend, prodam. Lovro Kristan, Omahnova 12, Ljubljana.

PRODAM manjši vinograd po novem načinu (350 trt) z vso posodo in nekaj sadovnjaka. Naslov v upravi lista (3672/85).

RAZNO

MLAJŠO upokojenko za varstvo dojenčka na našem domu (4 ure) iščemo. Ponudbe pod šifro: »SEPTEMBER«

IŠČEM inštruktorja matematike za 1. letnik srednje šole. Javite se na telefon 23-431.

PREKLICI

VIKTOR PER, Hrvaški brod 15, Šentjernej, opozarjam vsakogar, da o kupčije v zvezi z gozdom parcelna številka 2126/269 v Hrvaški gori neveljavne, ker je ta gozd že od leta 1957 moja last.

JULKA DERGANC, Gor. Straža 166, opozarjam Vido ŠENICA iz Novega mesta, Jerebova 3, naj me preneha napadati z grdimi besedami. V nasprotnem primeru jo bom sodno preganjala.

OBVESTILA

AVTOKLEPARSTVO IN LIČARSTVO Avgust Modic, Trdinova 49, Novo mesto, obvešča cenjene stranke, da bo delavnica zaradi letnega dopusta od 1. do 28. julija zaprta. Se priporočam!

CENJENE STRANKE obveščam, da bo mlin v Škocjanu zaradi letnega dopusta od 13. julija do 13. avgusta zaprt. Jože FERKOLJ, Hrastulje 20, Škocjan.

ODPRL sem servis za popravilo gospodinjskih aparatov. Prijava okvar na tel. 22-133, od 15. ure dalje. Viktor SUBOTIČ, Ločna 16.

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DIC, tozd Dolenjski list, Novo mesto.

USTANOVITELJICE LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Tone Jesenko.

UREDNIŠKI ODBOR: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Ria Bačer, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek, Bojan Budja, Anton Jakše (vodja novinarskega servisa in EPS), Zdenka Lindič-Dragaš, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simčič, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Železnik.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 50 din. Letna naročnina 1.500 din. Za delovne in družbene organizacije 3.000 din, za tujino 15 ameriških dolarjev oz. 50 DM (ali ustrezna druga valuta v tej vrednosti) — Devizni račun 52100-620-970-257300-128-4405/9 (Ljubljanska banka — Temeljna dolenjska banka Novo mesto).

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu za komercialne oglase 750 din, za razpise, licitacije ipd. 950 din, 1 cm na določeni srednji ali zadnji strani 900 din, 1 cm na prvi strani 1.000 din. Vsak mali oglas do 10 besed 400 din, vsaka nadaljnja beseda 40 din. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK Novo mesto 52100-603-30624. Naslov: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Germova 3, p. p. 33, telefon uredništva (068) 23-606 in 24-200, telefon novinarskega servisa 23-610, telefon ekonomske propagande, malih oglasov in naročniškega oddelka 24-006. — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Časopisni stavek, prelom in filmi: DIC, tozd Grafika, Novo mesto — Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

Lesnina Ljubljana
tozd Sopota Radeče
Pot na jez 12

Komisija za delovna razmerja

razpisuje
prosta dela in naloge

1. analitik
Pogoji:
— višja šola računalniške ali ekonomske smeri
— tri leta delovnih izkušenj
— delo za nedoločen čas
— trimesečno poskusno delo
— OD po pravilniku

2. vodenje površinske obdelave
Pogoji:
— končana lesna tehnična šola
— tri leta delovnih izkušenj
— trimesečno poskusno delo
— odslužen vojaški rok
— OD po pravilniku

3. kontrola kvalitete
Pogoji:
— lesarski tehnik
— dve leti delovnih izkušenj
— trimesečno poskusno delo
— delo za nedoločen čas
— OD po pravilniku

4. šoferska dela
Pogoji:
— šola za poklicne voznike
— opravljen izpit B, C in E kategorije
— 6-mesečne delovne izkušnje
— enomesečno poskusno delo
— delo za nedoločen čas
— OD po pravilniku
Pod 1., 2., 3., 4. točko — stanovanje po dogovoru.

5. več PKV in KV lesnih delavcev za delo v proizvodnji
Pogoji:
— PKV ali KV lesni delavec
— 6 — 12 mesecev delovnih izkušenj
— poskusno delo 1—2 meseca
— delo za nedoločen čas
— odslužen vojaški rok
— OD po pravilniku
Kandidati, ki izpolnjujejo pogoje za opravljanje razpisanih del, naj oddajo pismene ponudbe z dokazili o strokovnosti v roku 8 dni v kadrovsko splošni sektor tozd Sopota Radeče, Pot na jez 12, kjer dobijo tudi vsa dodatna pojasnila. Sprejetim kandidatom bo naša tozd nudila možnosti nadaljnjega strokovnega in splošnega izobraževanja.

V SPOMIN

MIRKU LUZARJU

iz Gor. Suhadola

7. julija bo minilo leto dni, odkar nas je zapustil. Hvala vsem, ki se ga spominjate!

Vsi njegovi

Najin sinek že igra se
z zvezdami na rimski cesti,
luna baja mu povesti,
veter pa mu pesem poje:
»Sanjaj, sanjaj, dete moje!«

ZAHVALA

Ob prezgodnji smrti ljubega sinka in bratca

MITJE KOSA

iz Ločne 7

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, dragega Mitjo v tako velikem številu spremili na zadnji poti in s tako čudovitim cvetjem zasuli njegov mnogo mnogo prerani grob. Posebej se zahvaljujemo Jožefovim, Zalokarjevim, Mikličevim, Črtaličevim, kirurškemu oddelku bolnišnice Novo mesto, Metodi Turk in Lojzetu Jožefu za lepe poslovilne besede ter pevcem »Dušana Jereba« za zapete žalostinke v trenutkih slovesa.

VSEM ŠE ENKRAT ISKRENA HVALA!

ŽALUJOČI: očka, mamica in sestrica v imenu vsega sorodstva

ZAHVALA

Kruta usoda je po kratki in hudi bolezni komaj v 25. letu življenja za vedno iztrgala iz naše sredine našo ljubo ženo, mamico, hčerko, sestro in teto

DANICO PEČNIK

iz Kamenice pri Krmelju

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste v teh težkih trenutkih najhujše žalosti sočustvovali z nami, pokojni darovali toliko lepega cvetja, nam izrazili sožalje in našo Danico v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti do preranega groba. Posebej se zahvaljujemo kolektivu Jutranjka—TOZD RADNA za izkazano pomoč, častno spremstvo in govornici za tolažilne besede slovesa, kolektivu Metalna Krmelj, MKK Sevnica, Hotelu Lev Ljubljana, pevcem za zapete žalostinke ter duhovniku za lepo opravljeni obred. Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

Žalujoči: mož Jože, hčerkici Mojca in Vanja, mami, ati, sestra Mira in brat Jože z družinama ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 93. letu je za vedno zatisnila svoje trudne oči naša draga mama, stara mama, prababica in teta

JOŽEFA PIRH

iz Šentruperta 79

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste darovali toliko vencev in cvetja, jo tako številno spremili na zadnji poti in nam ustno in pisno izrekli sožalje. Posebej se zahvaljujemo Maksu Kurentu in Mariji Peterlin za poslovilne besede, pevcem in župniku za opravljeni obred. Prisrčna hvala tudi sestri Deodati za vso pomoč.

Žalujoči: vsi njeni

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je zapustil ljubi mož, dobri oče, stari oče in praded

JOŽE ZAGORC

iz Apnenika 8 pri Šentjerneju

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za izraženo sožalje in pomoč v težkih trenutkih. Posebno zahvalo smo dolžni Metodi Udovič in osebju ZD Šentjernej. Zahvaljujemo se tudi delovnim organizacijam ISKRA-TOZD HIPOT — orodjarna, Komunalnemu podjetju-TOZD REMONT Ljubljana Vič, Tovarni celuloze-TOZD priprava lesa Krško in Kartuziji Pleterje. Hvala gospodu kaplanu za obiske na domu, gospodu Kazimirju iz Pleterij za lepo opravljeni obred in pevcem za lepo petje.

Žalujoči: vsi njegovi

S cvetjem ti grob krasimo,
v trajno ljubezen in spomin,
cvetje s solzami svežino,
a v srcu je polno bolečin.

ZAHVALA

V 30. letu starosti nas je po hudi bolezni zapustil naš dragi sin, brat, stric in bratranec

VINKO KOBE

Sinji vrh 3, Vinica

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste v najtežjih trenutkih sočustvovali z nami, pokojniku darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Zahvaljujemo se kolektivu Veletekstila iz Črnomlja, srednji šoli Edvarda Kardelja Črnomelj ter Novoteksu Vinica za podareno cvetje, še posebej pa gasilcem s Sinjega vrha za organizacijo pogreba ter župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat najlepša hvala!

Žalujoči: oče, brat Ivan, sestre Katica, Anica in Mira z družinami

Če bi solza te zbudila,
te črna zemlja ne bi krila.

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je v 59. letu starosti za vedno zapustil naš ljubi mož, oče, stari oče, tast, brat in stric

VINKO JUDNIČ

borec NOB
iz Vavpče vasi 3 pri Semiču

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so nam pomagali v teh težkih trenutkih. Posebno zahvalo smo dolžni kirurškemu oddelku bolnice Novo mesto, dr. Morelli, dr. Žuniču, dr. Pogačarju za zdravljenje njegove bolezni, zdravnikom in sestram na intenzivni negi za lajšanje bolečin v zadnjih urah pokojnikovega življenja. Hvala lepa ZB za organizacijo pogreba, Iskri Semič, GD Semič, godbi ter domačim pevcem, govornikoma Martini Jakša in Jožetu Vidmarju za poslovilne besede. Enako hvala vsem za vence in cvetje ter izrečeno ustno in pismeno sožalje in vsem, ki so pokojnega spremili do njegovega zadnjega doma.

Žalujoči: žena Justa, sin Dušan, snaha Marija, vnuka Lidija in Aleš, sestra Rozi in brata Lojz in Albert z družinami ter ostalo sorodstvo

Vapčja vas, Škofja Loka, San Francisco, 19. 6. 1985

Nič ne jokajte za mano,
le tiho k grobu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem,
in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

V 17. letu starosti nam je kruta usoda iztrgala iz rok ljubljeno hčerko in sestro

IVANKO MATEKOVIČ

z Radovice 49

Zahvaljujemo se osebju internega oddelka Bolnišnice Novo mesto in oddelka za intenzivno nego Kliničnega centra v Ljubljani za trud, da bi jo ohranili pri življenju, učencem in učiteljem SŠTZU Boris Kidrič Novo mesto, Domu Majde Šilc, SKŠ Grm, Beti — TOZD Metraža, ZD Metlika, OO ZSMS Radovica, GD Radovica, govornikom za občutene poslovilne besede, pevkam in župniku za opravljeni obred. Iskrena hvala sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za pomoč v težkih trenutkih, izrečeno sožalje, darovane vence in cvetje. Hvala vsem, ki ste pokojno v tako velikem številu spremili na njeni zadnji, mnogo prerani poti.

Žalujoči: mama, oče, sestra Marija z družino, bratje Martin, Jože in Jure ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža, očeta in starega očeta

ANDREJA MEDVEDA

iz Črnomlja

se najlepše zahvaljujemo za vso pomoč sorodnikom, prijateljem in znancem, posebno pa DO Belt Črnomelj ter Veterinarski postaji Črnomelj, Novosti in Iskri Semič. Hvala vsem za obilo cvetja in vencev ter vsem, ki ste pokojnega spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Pavla, sinova Boris in Jožko z družino

Ljubila si zemljo,
ljubila si dom
in v tem tihem cvetočem poletju
odšla si v večni dom.

ZAHVALA

V 78. letu nas je zapustila naša draga mama in stara mama

JOŽEFA GORIŠEK

Gor. Gradišče 4, Šentjernej

Prisrčno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem in prijateljem za vso pomoč, katero so nam nudili, za podarjeno cvetje in vence ter spremstvo pokojne na njeni zadnji poti. Hvala tudi župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: hčerka Tončka z družino in sin Jože z ženo

OSMRTNICA

Prijateljem in soborcem sporočamo, da nas je po dolgi bolezni v 62. letu starosti zapustil

IVAN JAKŠE

borec XV. divizije

Na pokojnikovo željo smo ga tiho, kot je skromno živel, 21. junija položili k počitku na pokopališču v Prečni.
Naj mu bo lahka rodna gruda, ki jo je tako ljubil!

Brat Karlo

Zagreb, 22. junija 1985

ZAHVALA

Nenadoma nas je zapustil naš dragi mož, ata, stari ata, sin, brat, stric in bratranec

VILI GRANDA

iz Čelevca

Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali cvetje in ga v velikem številu spremili na zadnji poti. Hvala sindikatu za darovano cvetje in sodelavcem iz delovnih organizacij IMV in KRKA za pomoč ter župniku za opravljeni obred. Posebno zahvalo smo dolžni izreči vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih kakorkoli priskočili na pomoč.

Žalujoči: vsi njegovi

V SPOMIN

2. julija je minilo leto dni, odkar smo za vedno izgubili našo dobro mamo

ALOJZIJO LUZAR

s Potovega vrha

Vsem, ki se je spominjate in obiskujete njen grob, iskrena hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

Za vedno nas je zapustil

JOŽE JALOVEC

iz Velikega Podloga

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste darovali vence in cvetje, delovnim kolektivom Agrokombinat — Meso Kostanjevica, GD Veliki Podlog, OŠ Leskovec, Iskra Šentjernej, govornikoma za poslovilne besede in župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njegovi

Portret tega tedna

IVAN VIDENIČ

Rodil se je v Pensilvaniji kot sin izseljenca iz Cerkelj ob Krki. Oče je bil preddelavec v tovarni jeklenih mostovnih konstrukcij. 1921. se je vrnil, da je z družino prevzel kmetijo. Sin Ivan, zdaj ga vsi kličejo Žan, je bil eden najboljših učencev na cerkljanski šoli. Nagovarjali so ga, da bi šel v škofove zavode in se izšolal za duhovnika. Od tega ga je odvrnil stari oče, ker se je bal, da bo moral potem sam pasti krave. »Tam je slaba hrana,« je dejal, »in ženiti se ne boš smel.« Ivan si je nato zaželel v pilotsko šolo, za katero pa ni dobil politične podpore, ker se je sprl s kaplanom. Doma so zaprosili za sprejem v kmetijsko šolo v Novem mestu, vendar pravi, da tudi zanjo ni dobil žegna. Ko je odslužil vojsko, se je prijavil k policiji v Ljubljani, za kar ga je nagovoril Jože Butara, brat poznejšega generalmajorja. Sprejemni izpit je opravil z odličnim uspehom in šel na razgovor k šefu policije Hacinu.

»V redu,« je dejal ta, »ali pisma nimaš s seboj?«

»Od koga?«

»Od tajnika JRZ.«

»Spet je vse padlo v vodo, ker je bil tajnik naš kaplan. Delal sem na gruntu in dva meseca na leto pri vzdrževanju ceste Ljubljana — Zagreb. Tudi kmetom sem pomagal pri večjih delih, pri košnji, mlačvi in v vinogradu.«

Vse to pripoveduje še vedno poln energije. Po upokojitvi mu namreč sploh ni prišlo na misel, da bi sedel za zapeček in se umaknil iz družbenopolitičnega življenja. Kot borec in podpredsednik občinske Zveze ZB NOV se čuti dolžnega, da s svojimi izkušnjami in kritično besedo posega v dogajanja okoli sebe. Žanova pot je ravna in na usodnih križiščih ni nikoli okleval. Imel je srečo, da je v letih predvojne gospodarske krize, ko so mnogi hvalili Hitlerja, kako skrbi za delavce, slišal tudi drugo plat. Za zločine, ki so jih zagrešili Nemci po okupaciji Poljske in nato Češke, je zvedel doma v Cerkljah, kamor so poleti zahajali zagrebški Čehi. Njegova mati se je prva v občini ukvarjala s kmečkim turizmom. Prišlo je leto 1941 in Žan je takoj vedel, koliko je ura. Ni veliko manjkalo, da bi jih selili. Tedanji občinski tajnik je očeta prepričeval, naj gredo v Nemčijo, saj bodo vse dobili spet nazaj. Ivan pa ga je pregovoril, da so pobegnili čez mejo in se ustavili pri mamini sestri v Smolenji vasi pri Novem mestu. Žan se je tam priključil Osvobodilni fronti. V julijski ofenzivi so ga Italijani z drugimi vaščani vred aretirali in ga odpeljali na Rab. Tam je hitro prišel v stik z OF. Ob kapitulaciji Italije so ustanovili rabsko brigado. Bil je vodnik v njej in je sodeloval pri osvoboditvi Lošinja. Pozneje so ga razporedili v 14. divizijo. Ob nemški ofenzivi iz krške smeri se je pridružil Gubčevi brigadi. Bil je propagandni referent, kulturnik, kronist in obveščevalec. Nato so ga premestili v tehniko glavnega štaba NOV in POS, marca 1945 pa je je z ekipo CK KPS organiziral tiskarno v Zadru. Osvoboditev je dočakal v Bariju, v bazi vrhovnega štaba NOV in POJ.

Avgusta 1945 je odšel na lastno željo na ministrstvo za gozdarstvo in odtlej se od gozdarstva ni več ločil. Naredil je nižjo in srednjo gozdarsko šolo in 1950 postal direktor GG v Brežicah. To dolžnost je opravljal do upokojitve 1972. Ves čas je imel nešteto političnih funkcij od okraja do republike in zveze, vendar mu nobena ni bila v breme.

JOŽICA TEPPEY

Toča je klestila po Semiču

V vaseh okrog Semiča toča pretekli teden uničila velik del pridelkov

SEMIČ — Potem ko je v torek, 25. junija, okrog 14. ure klestila toča v vaseh okrog Semiča, je črnomaljski izvršni svet takoj imenoval komisijo, ki si je ogledala prizadeta področja ter predlagala interventnemu skladu in pospeševalni službi pri kmetijski zadrugi ustrezne ukrepe.

Toča je najbolj klestila v Kotu, Lipovcu, Nestoplji vasi, Sadinji vasi in na Trebnjem vrhu, kjer je precej prizadeto listje trt, medtem ko je poškodovanega 30-odstotkov krompirja, 50 odst. krmne pese, 60 odst. zelenjave, 70 odst. pšenice, koruza pa je uničena 100-odstotno. Zato bodo morali kmetje koruzna polja ponovno preorati in posejati zgodnje hibridne sorte. Nekoliko manj, od 20 do 40 odst. so bili prizadeti pridelki na poljih na Vinjem vrhu, Brezju, Praproti, Mladici, Vavpči vasi, Trati in delu Stranske vasi, bolj pa je toča zopet klestila na Desincu, kjer so bile prizadete vse kulture, najbolj (od 40 do 70 odst.) pa koruza.

To je seveda šele prva ocena, kajti ocenjevalci hodijo od njive do njive šele te dni, ko je škoda zaradi lepega vremena tudi dokončno vidna. V kmetijski zadrugi v Semiču pa je že moč dobiti zgodnjo hibridno semensko koruzo za ponovno setev, zaščitno sredstvo rendomil MZ in dušična gnojila. Vendar je zaščitna sredstva in seme moč dobiti le z dobavnico kmetijske zadruge, kajti stroške za oboje bo poravnal interventni sklad. Prizadeti kmetje bodo imeli zaradi toče davčne olajšave, pri tem pa bodo upoštevali tudi zimsko požebo. Obrazce za oprostitev davkov bodo kmetje dobili pravočasno.

B. M.

88 brez za Tita

Kočevska delovna akcija

KOČEVJE — Občinska konferenca ZSMS Kočevje je za ta mesec organizirala lokalno mladinsko delovno akcijo, med katero bodo mladi urejali Titov park v Kočevju. Akcija se je začela minuli ponedeljek in bo trajala do 21. julija. Zaključek akcije bo 22. julija, ko bodo brigadirji praznovali tudi dan vstaje slovenskega naroda.

Ta lokalna mladinska delovna akcija je v marsičem edinstvena. Na njej bodo namreč sodelovali mladi iz vseh pobratenih krajevnih skupnosti. To pa pomeni, da bodo na njej sodelovali brigadirji iz vseh republik. Akcije se bo tako udeležilo okoli 30 do 40 brigadirjev, vsak dan pa se jim bodo priključili tudi predstavniki osnovnih organizacij ZSMS iz kočevske občine.

Vendar mladi ne bodo samo urejali poti in igrišča v Titovem parku, kjer je v spomin na velikega voditelja že posajenih 88 brez, obiskali bodo tudi delovne organizacije, Bazo 20 ter se odpeljali v dolino Kolpe. Vsako popoldne bodo športna srečanja z domačimi športnimi ekipami.

NAGRADA NOVOMEŠČANKI

LJUBLJANA — V Mladinski knjigi so opravili prvo žrebanje, na katerem je bila izmed prednaročnikov na novi Atlas Slovenije, ki bo izšel čez nekaj mesecev in že zdaj zbuja precejšnje zanimanje na knjižnem tržišču, izžrebana tudi Novomeščanka Romana Kraševec.

RAZSTAVA V ZDRAVSTVENEM DOMU

NOVO MESTO — OO ZSMS Zdravstveni dom Novo mesto je priredil razstavo v avli Zdravstvenega doma v počastitev 40. obletnice osvoboditve in dneva borca. Razstavo so odprli 3. julija in bo trajala do 31. julija 1985. Vljudno vabljeni!

BRIGADIRJI ODPOTOVALI V TREBČE

KOČEVJE — Mladinska delovna brigada Kočevski zbor je že odpotovala na republiško delovno akcijo v Trebče. Žal brigada ni bila popolna, saj je manjkalo v njej 13 mladincev, v svojih delovnih organizacijah niso dobili dovoljenja za sodelovanje v brigadi.

Za Dolenjce tretjega tisočletja

Za moderni inkubator, ki bo mamicam občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto, Trebnje in Krško na voljo v novomeški porodnišnici, se je v dobrih treh tednih, kar teče nabiralna akcija sveta žensk pri novomeški SZDL in Dolenjskega lista, zbralo že nekaj več kot 650.000 din.

● Minuli teden so darovali: DS SIS Stanovanjsko in komunalno gospodarstvo občine Novo mesto 10.000 din, SŠGT Novo mesto 20.000 din, razredni skupnosti oŠ Metlika 3 C razred 1.881 din in 3 A razred 1.000 din, Vzgojno varstvena organizacija Novo mesto 50.000 din, vaščani Sel pri Otovcu namesto venca na grob pokojnega Antona Jermana 2.000 din, Iskra tozd HIPOT Šentjernej 50.000 din, SDK Novo mesto 10.000 din, OO ZS in DPO Novo mesto 3.000 din, Jožica Jerman Dol. Kamence 3.000 din in Fani Kranjc, Zagrebška 6, Novo mesto 1.000 din.

Denar za inkubator se zbira na računu 52100-603-30372 Zdravstveni center Dolenjske-tozd Splošna bolnišnica »za inkubator«.

Le most lahko povrne zaupanje

Mlačnost pri obnovi porušenega mostu v Zalogu razburja kri

Novinar Dolenjskega lista je v soboto zvečer prišel na zbor občanov iz Zaloga, Lok in Volavč z majhno zamudo. Kako tudi ne, najbližji most čez Krko je bil podrt, drugi zaprt, šele tisti z obvozom čez Ločno je bil pravi. Prav nemogoče prometne povezave so pripeljale krajane, da so se odločili, da se z odgovornimi pogovorijo odločno in brez ovinkarjenja. Kljub vročemu poletnemu večeru in še bolj vroči napovedani temi pa je zbor skoraj petdesetih zbranih krajanov le minil v spravljivem tonu.

Problem bi na kratko opisali takole. Pred kakim mesecem in pol je tovornjak podrl leseni most čez Krko, ta je bil edina povezava krajanov z avtobusnimi zvezami na cesti Novo mesto — Dolenjske Toplice in ključnega pomena tako za tiste, ki bi radi na delo v Novo mesto in Stražo, in za tiste, ki bi od drugod radi prišli na delo v opekarno Zalog. Ko je bila še šola, so morali pešačiti daleč naokoli tudi šolarji iz treh krajev, ki obiskujejo osnovno šolo v Vavti vasi. Provizorično brv, ki so si jo nekateri postavili med podrtimi stebri, so inšpekcijske službe odstranile, saj je zaradi slabe izvedbe že prišlo do nesreč, ki na srečo niso imele hujših posledic. Nadomestnega prehoda pa ni napravil nihče, zato se krajani upravičeno razburjajo.

Predstavnik občine Dušan Jan je krajanom obljubil, da bo do 3. septembra, se pravi še pred pričetkom šole, most z nosilnostjo 3 ton obnovljen, do takrat pa naj bi se vaščani odločili za eno od treh variant: ali se voziti čez Krko čolni ali urediti kolikor toliko zadovoljive avtobusne zveze na levem bregu reke ali pa zgraditi zanesljivo brv, ki bi zopet povezala prebivalce s prometnim desnim bregom. Krajani so se odločili za zadnjo varianto, s tem da so zelo odločno postavili tudi rok: brv preko porušenega dela mostu mora biti usposobljena za prehod do 7. julija. Do takrat, tako je obljubil direktor Gorjancev Marjan Šmrke, pa bo ta organizacija poskrbela za prevoz na delo za dopoldansko in popoldansko izmeno. Za zgraditev brvi so zadolžili tudi novomeške občine in Cestno podjetje Novo mesto. Predstavnika Cestnega podjetja, lastnika in vzdrževalca mosta ni bilo na sestanek. Ali ni našel pravega mosta ali pa se je ustrašil slabe ceste do Zaloga, tega krajani niso zvedeli.

»Tehnično se problem mostu da rešiti,« je v razpravi dejal Franc Šali, ko je ugotavljal, da se zelo čudno, da se stvari vlečejo tako dolgo in po nepotrebnem zaostrujejo, »vendar primanjkuje dobre volje in smisla za človeka.« Prav tako kritiko so izvršnemu svetu občine in Cestnemu podjetju občani tudi javno izrekli.

T. JAKŠE

Sto let broda na Mostecu

Vaščani so ga ves čas vzorno vzdrževali

Mostec — Slavjem ob letošnjem prazniku krajevne skupnosti Dobova se je vaška skupnost Mostec pridružila s počastitvijo stoletnice broda, ki ves ta čas brez predaha povezuje oba bregova in je nepogrešljiv del vsakdanjika Moščancev.

Z broda se je v nedeljo popoldne razlegala pesem moškega pevskega zbora iz Dobove, zvoki pihalne godbe iz Ločе pa so privabili na obalo Save tudi Čatežane in turiste iz Čateških Toplic.

O zgodovini broda in njegovem gospodarskem pomenu za Mostec in njegove krajane je govoril tamkajšnji rojak prof. dr. Jože Toporišič. »V Bleiweissovih Novicah sem bral,« je začel, »da je Sava sredi 19. stoletja spremenila svoj tok. Prej je tekla za goro, v letih od 1850 do 1860 pa bliže Mostecu. Moščanci so imeli odtlej pol zemlje na oni strani in so si sprva pomagali tako, da so nekaj sto metrov nad brodom nagnali živino v Savo in jo počakali na drugi strani. Brod so kupili 1885, ko so v Podsusedu zgradili most. Vzorno so ga vzdrževali do današnjih dni. Na vsakih 20 do 30 let so ga morali prenoviti. Z njim so prevažali živino, poljske pridelke, seno in drva. Govornik Toporišič je omenil tudi nekaj nesreč. Zadnja je bila pred dvema, tremi leti, ko so regulirali Savo in se je brod zaradi prevelikega dotoka vode potopil. S prizadevanjem vaščanov in ob pomoči družbe in jedrske elektrarne so ga dvignili. Zdaj prevaža predvsem ljudi, domačine, ki se vozijo na delo v Čateške Toplice, in turiste. Ob koncu je dr. Jože Toporišič zaželel Moščancem, da bi brod še dolgo vozil, če ne bo prišlo kaj hudega vmes, kaka elektrarna ali kaj podobnega.

J. T.

PRAZNIČNO NA MOSTECU — Vaščani so za nedeljsko slavje s kitami zelenja in cvetja okrasili svoj brod in nazdravili njegovi stoletnici. Njihov brod je zdaj edini v Sloveniji, ki še prevaža potnike z enega brega Save na drugega. Moščanci so ponosni nanj in so prepričani, da se bodo še dolgo vozili z njim. (Foto: J. Teppey)

REVIJA VOJAŠKIH ANSAMBLOV

NOVO MESTO — Ob praznovanju 40-letnice zmage nad fašizmom in v počastitev dneva borca je Dom JLA Novo mesto v sodelovanju z Občinsko konferenco ZSMS organiziral v sredo, 3. julija, revijo vojaških ansamblov Ljubljanskega armadnega območja.

Prireditev se je pričela ob 20. uri pri gostišču Loka. Zvrstili so se naslednji ansambli: VP 1266 Ajdovščina, VP 3363 Cerklje, VP 2265 Ljubljana, VP 8164 Maribor, VP 1101 Postojna, VP 1298 Ribnica, VP Novo mesto. Gosti večera so bili: Novomeška zabavna ansambla »Roland« in »Pandan« ter voditelj Silvo Polak.

S. GREIF

Američanka na kmetiji

»Rodna Bela krajina me je prevzela,« pove Milena, ki se je iz Amerike omožila k Dragoševim na Cerkvišče

CERKVIŠČE — Čudna so pota življenja, bi lahko zapisali ob pripovedi Milene Dragoš, ki je po triindvajsetih letih življenja v Ameriki, kamor je odšla s starši kot 5-letna deklica, prišla na obisk v rodno Belo krajino in se odločila, da se poroči na kmete in ostane v domovini svojih staršev.

Milena je, odkar je živela v Ameriki, lani prvič obiskala Slovenijo. Pot jo je zanesla tudi na Cerkvišče, kjer je nekdaj živela njena babica, tam pa je pri sosedovih spoznala Vinka Dragoša. Ker Vinko ni želel pustiti kmetije in oditi z njo v Združene države, se je Milena odločila, da ostane na Cerkviščih. Sprva ji v Omahi v državi Nebraska, kjer je živela, niso verjeli, saj je imela tam kot doktor farmacije v medicinskem centru, kjer je predavala in delala v bolnišnični lekarni, dobro delovno mesto. Poleg tega je slovenščino le razumela, govoriti pa je ni znala.

OSTALA V JUGOSLAVIJI — Milena se je ob prvem obisku v rodni Beli krajini odločila, da se ne vrne več v Ameriko. Iz medicinskega centra v Omahi se je preselila na Dragoševo kmetijo na Cerkviščih.

A Milena je vzela svojo odločitev še kako zares. V dobrega pol leta, kar je poročena pri Dragoševih, se je odlično naučila govoriti slovenski jezik, čeprav se zaveda, da govori narečje, s tem pa ni zadovoljna, zato se sama iz knjig uči pravilne slovenščine. Četudi prej nikoli ni delala na kmetiji, prime sedaj za vsako kmečko delo in pravi, da ni težko. »Seveda se mislim tudi zaposliti. Sedaj so dokazila o izobrazbi še v Ljubljani, saj moj naziv doktorja farmacije ni identičen vašemu. Ko bodo ti papirji urejeni, bom iskala službo, a je v Beli krajini gotovo ne bom dobila, zato se bom morala voziti v Novo mesto. Dolgih voženj na delovno mesto sem navajena,« pravi vedno nasmejana Milena.

Čeprav na kmetiji, kjer imajo 26 glav živine, ne zmanjka dela — Vinko je postal čisti kmet pred letom dni — in Milena nima veliko časa razmišljati o nekdanjem življenju, pa tudi žal ji ni njene odločitve, se ji kdaj pa kdaj le stoži po ameriških prijateljicah in mestnem življenju. »Veliko lažje bi bilo, če bi imeli telefon,« pove, »težko pa razumem tudi nekatere jugoslovanske razvade ali malomarnosti, na primer to, da po toliko letih še vedno govorite o starih dinarjih. Tako se mnogokrat v trgovini prav zmedem,« potoži Milena o začetnih težavah življenja v novi domovini.

M. BEZEK

Ples z rojaki

Gostovanje folklore naših delavcev iz Essna

SEVNICA, BOŠTANJ — Sevniška občina ima tesne stike z društvom naših delavcev Ljubljana iz Essna. Pred tremi leti je pri njih gostoval tudi oktet Boštanjski fantje.

Včeraj so člani tega društva obisk vrnili. To so predvsem člani folklorne skupine tega društva naših delavcev. Družno s foklоro prosvetnega društva Antona Umka — Okiškega iz Boštanja so ob 18. uri odšli na nastop v Čateške Toplice. Danes ob 16. uri bo folklora iz Essna nastopila z Boštanjčani na sevniškem bazenu. Zvečer ob 20. uri bo večer foklore v dvorani TVD Partizan v Boštanju. V soboto se bodo naši rojaki udeležili izseljenskega piknika v Škofji Loki. Popoldne bodo imeli delovno srečanje z Boštanjčani. Le-ti bodo našim rojakom pokazali, kako se plešejo belokranjski plesi. Nastopom v sevniški občini s tem še ne bo konec. V nedeljo, ob 16. uri bodo plesalci Ljubljane iz Essna nastopili na srečanju harmonikarjev na Studencu. Predsednik tega zdomskega društva je še vedno sevniški rojak Jože Košar.

A. Ž.

kozerija

VSEGA SO KRIVE TE RISANKE

Klotilda Zračnikova je bila prej nesrečna kot srečna v zakonu. Denarja je bilo res dovolj pri hiši, toda družinskega miru je pogrešala bolj kot slepec vida.

Njen mož Evgen je pil kot suha deska, in kadar se je nakresan privlekel domov, to je bilo navadno v poznih nočnih urah, je preklinjal huje od vsakega Madžara. Pa ne le to: nemalokrat jo je prijel za svetle lase, jo butal ob steno, ji pripeljal kakšno zaušnico, da ne bi slučajno pozabila, kdo nosi pri hiši hlače. Dvakrat ji je glavo potisnil v straniščno školjko in ji zagrozil, da ji bo skrajšal življenje, če ga drugič ne bo čakala na mizi topla večerja.

Pa ne samo to: sosedje so vedeli povedati, da jo je nič kolikokrat podil okoli bajte z nožem v desni roki, grozeč ji, da jo bo zaklal kot mačko, če bo našel samo še enkrat med sveže opranim perilom nezlikano srajco. Tudi k zobozdravniku je hodila večkrat, kot to počenjajo navadni državljani. Hudobni jeziki so vedeli povedati, da si je hodila nadomeščat izbite zobe z umetnimi, toda ljudje radi pretiravajo. Videti jo je bilo tudi v gipsu. Babnice pa so javno otresale z jeziki, da je Klotilda Zračnikova edina dama v Repičevini, ki ne potrebuje barvic za make up, ker zanj poskrbi njen mož Evgen s klofutami in drugimi borilnimi veščinami...

Do tu je vse dokaj zabavno, če nismo preveč dovzetni za bolečine drugih. Toda povedati moramo, da imata Zračnikova sinčka Denisa. Med mularijo ni priljubljen, ker govori ušesu neprimerne besede, poleg tega pa se stepe za prazen nič. Tršica Ančka se je skoraj onesvestila, ko ji je pokazal jezik povrhu vsega pa jo je še boksnil v trebuh.

»Jutri naj pridejo starši v šolo!« mu je zagrozila, ko ga je za ušesa dvigala nad zemljo.

Klotilda Zračnikova je bledela pred tršico Ančko, Evgen Zračnik pa je odkimaval z glavo in ponavljal: »To, kar slišim, je nemogoče. Najin Denis da je storil kaj takega? Nezaslišno. Konec je z gledanjem risank, ki so otrokom neprimerne, ki so polne nečlovečnosti in nasilja!«

TONI GAŠPERIČ